

HÖJE Å

LANDSKAPSVÅRDSPLAN

2007

Uppdatering och utveckling
av 1990 års plan

Ekologgruppen
på uppdrag av

Lomma,
Lunds och
Staffanstorps
kommuner

Höje å landskapsvårdsplan 2007

Uppdatering och utveckling av 1990 års plan

Rapporten är författad av David Reuterskiöld, Annika Ekström, Johan Krook
Uppdragsgivare: Lomma, Lund och Staffanstorps kommuner

Omslagsbild: Betesmark Västra Kannik

Landskrona i juli 2007
EKOLOGGRUPPEN

Ekologgruppen i Landskrona AB
konsult inom natur- och miljövård

ADRESS: Järnvägsgatan 19 b
261 32 Landskrona
TELEFON: 0418-767 50

E-POST: mailbox@ekologgruppen.com
HEMSIDA: www.ekologgruppen.com
TELEFAX: 0418-103 10

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	2
Metodik	3
Faktainsamling	3
Fältinventering	4
Delavrinningsområden	4
Bedömning av åtgärdsbehov	4
Allmän beskrivning av föreslagna åtgärder	5
Åtgärder för rekreation	5
Vatten- och naturvårdsåtgärder	9
Underhåll	19
Övriga anläggningar	24
Sammanställning av föreslagna åtgärder	26
Kostnader och finansiering	27
Kostnader	27
Finansiering	27
Tidsplan och etappindelning	28
Lagstiftning, miljömål och vattendirektivet	29
Lagstiftning	29
Miljömålen i relation till planen	30
EG: s ramdirektiv för vatten	30
Åtgärdsförslag	32
Delavrinningsområde 1- Höje åns huvudfåra, mynningen – Dalbydiket	32
Delavrinningsområde 2 - Höjeåns huvudfåra, Dalbydiket – Häckebergasjön	39
Delavrinningsområde 3 – Önnerupsbäcken	43
Delavrinningsområde 4 – Dynnbäck	59
Delavrinningsområde 5 – Råbydiket	61
Delavrinningsområde 6 – Dalbydiket	67
Delavrinningsområde 7 – Björnstorpsbäcken	72
Delavrinningsområde 8 – Häckebergasjöns tillrinningsområde	76
Källor	78

Bilagor

1. Redovisning av åtgärder och kostnader för respektive delavrinningsområde
2. Remissbehandling av Höje å Landskapsvårdsplan 2007

Kartor

- 1: Delavrinningsområde 1- Höjeåns huvudfåra, mynningen till Dalbydiket
- 2: Delavrinningsområde 2 - Höjeåns huvudfåra, Dalbydiket till Häckebergasjön
- 3: Delavrinningsområde 3 - Önnerupsbäcken
- 4: Delavrinningsområde 4 - Dynnbäck
- 5: Delavrinningsområde 5 - Råbydiket
- 6: Delavrinningsområde 6 - Dalbydiket
- 7: Delavrinningsområde 7 - Björnstorpsbäcken
- 8: Delavrinningsområde 8 - Häckebergasjöns tillrinningsområde
- 9: Översikt över delavrinningsområden
- 10: Våtmarksområden enligt Skånska rekognosceringskartan 1812-1820

Sammanfattning

Höje å landskapsvårdsplan 2007 har utarbetats på uppdrag av kommunstyrelserna i Lunds, Lomma och Staffanstorps kommuner. Planen är en uppdatering och utveckling av den gamla landskapsvårdsplanen från 1990 som låg till grund för Höjeåprojektets arbete med våtmarker, dammar och skyddszoner under 1991-2003. 2007 års landskapsvårdsplan är på motsvarande sätt tänkt att utgöra ett grunddokument för eventuellt fortsatt åtgärdsarbete inom avrinningsområdet.

Åtgärderna inom ett sådant ”nytt Höjeåprojekt” ska enligt kommunernas intentioner ges en bredare inriktning och omfatta såväl åtgärder för främjande av rekreation och friluftsliv samt restaurering av vattendrag och befintliga våtmarker, som ytterligare anläggning av våtmarker och dammar. I enlighet med dessa intentioner ges i planen förslag till en mängd olika konkreta åtgärder. Exempel på föreslagna åtgärder är:

- En vandringsled längs ån från Lomma till Genarp
- Kortare gångstråk längs tätortsnära bäckar
- Återmeandring vid V. Kannik och Trolleberg
- Restaurering av befintliga mossar
- Anläggning av nya våtmarker och dammar
- Anläggning av dagvattenmagasin
- Uppbrytning av kulvertar
- Trädplantering längs vattendragen
- Faunavårdsåtgärder i vattendragen

Totalt tar planen upp förslag till 136 åtgärdsobjekt fördelat på 10 olika åtgärds kategorier. Varje åtgärdsobjekt har kostnadsberäknats och prioriteringsklassats. Den beräknade totalkostnaden för att genomföra samtliga föreslagna åtgärder uppgår till cirka 58 miljoner kronor. Det ska dock påpekas att planen kanske främst skall ses som en källa av åtgärdsförslag ur vilken mindre urval kan göras i olika omgångar. Det ska också påpekas att de föreslagna åtgärderna inte är förankrade hos markägarna och en positiv medverkan från dessa är en förutsättning för genomförandet av åtgärderna. Det första steget vid allt fortsatt åtgärdsarbete blir därmed diskussion och förhandling med markägare och andra berörda.

För att uppnå en så god överblick som möjligt över de föreslagna åtgärderna har Höjeåns avrinningsområde i denna plan delats upp i nedanstående åtta delavrinningsområden.

1. Höje å, mynningen-Dalbydiket	5. Råbydiket
2. Höje å, Dalbydiket-Häckebergasjön	6. Dalbydiket
3. Önnerupsbäcken	7. Björnstorpsbäcken
4. Dynnback	8. Häckebergasjöns tillrinningsområde

En översikt över de föreslagna åtgärdernas omfattning och kostnader framgår av kapitlet ”Sammanställning av föreslagna åtgärder”. Alla föreslagna åtgärder i vart och ett av de åtta delavrinningsområdena är markerade på kartorna 1 till 8 och i kapitlet ”Åtgärdsförslag” ges en beskrivning av varje enskild åtgärd.

Som grund till åtgärdsförslagen ligger bl a studier av äldre kartmaterial, dikningsföretagshandlingar, flygfotografier, kartor över kommunala dagvattennät, kommunala planer och andra utredningar samt omfattande fältkontroller. Erfarenheter från arbetet med Höje å natur- och kulturstig har också inhämtats och en översyn har gjorts av tidigare aktuella våtmarksprojekt inom Höjeåprojektet.

Planen har även genomgått en omfattande remisshantering. Remissinstanser har bland annat varit berörda markägare, kommunala nämnder, länsstyrelsen och Region Skåne. Ett femtiotal remissvar har inkommit och inte minst markägarna har haft många synpunkter. Samtliga svar finns redovisade i sammanfattad form i bilaga 2.

Inledning

Föreliggande arbete är en uppdatering av "Höje å landskapsvårdsplan" från 1990 som låg till grund för de vatten- och landskapsvårdande åtgärder som genomfördes 1991-2003 inom Höjeåprojektet. Arbetet med Höjeåprojektet genomfördes av Lomma, Lunds och Staffanstorps kommuner genom Höje å vattendragsförbund. Mot bakgrund av de nationella och regionala målsättningar om minskad övergödning av havsmiljön som sattes i slutet av 1980-talet, fokuserades åtgärderna inom Höjeåprojektet på att minska näringsämnestransporten i vattensystemet med hjälp av dammar/våtmarker och skyddszoner. Totalt anlades 75 hektar dammar/våtmarker och 74 km skyddszoner. Genom dessa anläggningar kunde också projektets övriga målsättningar, att öka den biologiska mångfalden och förbättra rekreationsmöjligheterna i jordbrukslandskapet, tillgodoses.

I landskapsvårdsplanen från 1990 föreslogs drygt 200 hektar våtmarker och dammar och 104 km skyddszoner. Målsättningen för våtmarker och dammar reviderades 1994 till 80 hektar med utgångspunkt från reduktionsbehovet för att totalt sett inom avrinningsområdet uppnå den dåvarande nationella målsättningen om en halvering av kväveutsläppen till havet. I slutrapporten för Höjeåprojektet 2003 konstaterades att hektarmålet från 1994 i stort sett uppnått men att målsättningen avseende kvävereduktionen endast uppnått till ca 50 %, på grund av en betydligt lägre genomsnittlig kvävereduktion i våtmarkerna än den förväntade. För att uppnå målsättningen beträffande kvävereduktionen måste således ytterligare åtgärder för att minska kvävetransporten vidtas inom avrinningsområdet.

Kommunstyrelserna i Lund, Lomma och Staffanstorp beslutade 2004 att ett förslag till ett nytt Höjeåprojekt skulle tas fram. Insatsområdena i det nya projektet föreslogs att, utöver närsaltreducerande åtgärder, även innefatta en utveckling av rekreationsmöjligheterna längs vattendragen, restaurering av vattendrag, åtgärder vid dagvattenutsläpp samt naturvårdsåtgärder.

I denna rapport ges förslag till flera olika vatten- och naturvårdsåtgärder samt insatser som främjar rekreation och friluftsliv utmed vattendragen. Samtliga åtgärder är markerade på kartor och beskrivs kortfattat i text. Varje åtgärd är dessutom prioriteringsklassad och kostnadsberäknad. Som grund till åtgärdsförslagen ligger bl a studier av äldre kartmaterial, handlingar från dikningsföretagen, kommunala planer och andra utredningar rörande Höje å, samt inventeringar i fält. Inom ramen för detta arbete har Höje å avrinningsområde delats upp i åtta delavrinningsområden. I sammanställningen över de föreslagna åtgärderna och i bilaga 1 redovisas omfattningen av och kostnaden för varje åtgärdstyp inom varje delavrinningsområde samt totalt. I planen ingår också en grov tidsplan för åtgärdernas genomförande uppdelat på två etapper. Avslutningsvis behandlas hur åtgärdsplanen och de föreslagna åtgärderna förhåller sig till de nationella miljö kvalitetsmålen, befintlig lagstiftning och ramdirektivet för vatten.

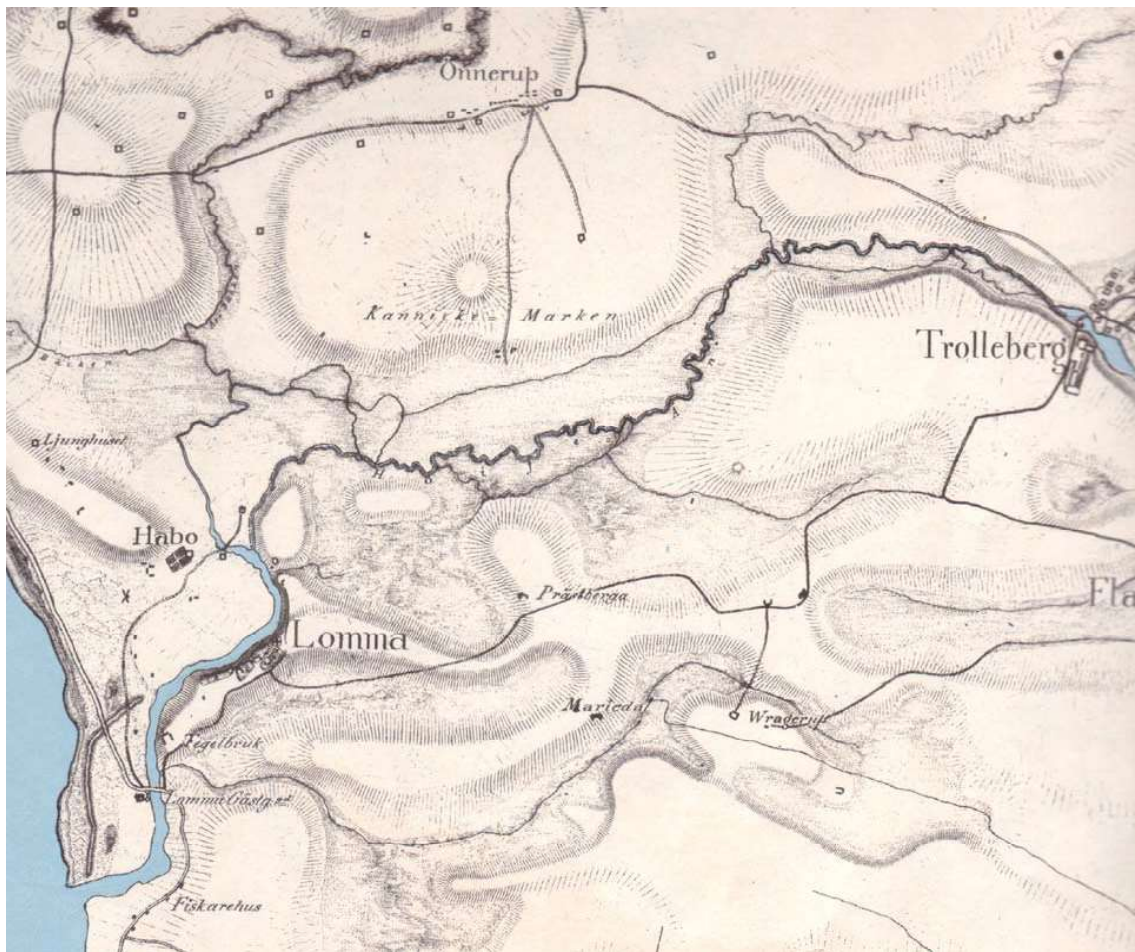
För en allmän beskrivning av Höjeåns avrinningsområde avseende bl a geologi, hydrologi, markanvändning och vattenkemi hänvisas till Höje å landskapsvårdsplan (Ekologgruppen 1990) och till hemsidan för Höje å vattendragsförbund (www.hojea.lund.se).

Genom det tidigare arbetet med Höje å landskapsvårdsplan och Höjeåprojektet har flera informationsmöten med dikningsföretag genomförts och många markägare har kontaktats personligen, varför kännedomen om det pågående landskaps- och vattenvårdsarbetet inom avrinningsområdet idag är mycket god bland markägarna. Det bör emellertid starkt poängteras att det inom ramen för detta arbete inte varit möjligt att kontakta berörda markägare och att de föreslagna åtgärderna därmed saknar förankring hos dessa. En positiv medverkan från berörda markägare är således en förutsättning för åtgärdernas genomförande. Det första steget vid allt fortsatt åtgärdsarbete blir därmed diskussion och förhandling med markägare och andra berörda.

Metodik

Faktainsamling

Arbetet inleddes med att kartera våtmarkernas tidigare utbredning i avrinningsområdet. Detta gjordes genom att våtmarksområden och meandrande vattendrag på den Skånska rekognosceringskartan från 1812-1820 överfördes digitalt till fastighetskartan. De äldre våtmarksområdena analyserades och klassades sedan utifrån förutsättningarna att återskapa dem i dagens landskap, med hänsyn till rådande infrastruktur samt nyttan från vattenvårds-, naturvårds- och rekreationssynpunkt.

Utsnitt från Skånska rekognosceringskartan från början av 1800-talet.

Med hjälp av nyare flygfotografier över området erhöles information om markanvändning, skyddszoner, träd och buskar längs vattendragen samt vilka sträckor som är kulverterade. Vidare gjordes en genomgång av dikningsföretagen inom avrinningsområdet och utifrån dessa handlingar noterades de öppna dikenas fall, släntlutning och djup. Uppgifter om kulverterade vattendrag togs fram från dikningsföretagens handlingar. Utifrån kartor över kommunernas dagvattennät lokaliserades stora dagvattenutsläpp samt platser med störst behov av dagvattenmagasin.

En genomgång har också gjorts av befintliga kommunala planer och utredningar, t ex översiktsplaner, naturvårdsplaner och grönstrukturprogram, samt av uppgifter om tidigare aktuella våtmarksprojekt inom Höjeåprojektet som av olika anledningar inte genomförts. Även uppgifter om förekomsten av rödlistade arter i anslutning till vattendrag eller befintliga våtmarker har inhämtats. Under arbetets gång har dessutom synpunkter på åtgärdsförslagen inhämtats från Lomma, Lunds och Staffanstorps kommun och från andra berörda.

Fältinventering

Faktainsamlingen kompletterades sedan med en fältinventering utmed de allra flesta öppna vattendragssträckor nedströms Genarp, samt längs utvalda sträckor uppströms Häckebergasjön. Vid fältinventeringen gjordes en beskrivning av vattendragen med avseende på bl a djup och slänflutning, eventuell erosion, bottenmaterial, förekomsten av skyddszoner, träd och buskar samt omgivande markanvändning. Förutsättningarna för och behovet av olika åtgärder bedömdes på plats. All information från fältbesöken dokumenterades på fältblanketter.

Delavrinningsområden

Inom ramen för detta arbete har Höjeåns avrinningsområde delats upp i åtta olika delavrinningsområden. Dessa är:

1. Höje å, mynningen-Dalbydiket
2. Höje å, Dalbydiket-Häckebergasjön
3. Önnerupsbäcken
4. Dynnbäck
5. Råbydiket
6. Dalbydiket
7. Björnstorpsbäcken
8. Häckebergasjöns tillrinningsområde

Se översiktskarta över delavrinningsområdena karta 9 samt detaljkartor för respektive delavrinningsområde karta 1-8.

Bedömning av åtgärdsbehov

Med utgångspunkt från insamlade fakta och iakttagelser vid fältinventeringen har förutsättningar för och behov av olika åtgärder bedömts, vilket mynnat ut i ett antal förslag till åtgärder i vart och ett av de åtta delavrinningsområdena. Varje åtgärd har vidare klassats (klass I eller II) efter hur den bör prioriteras. Klassningen har skett genom en sammanvägning av åtgärdens bedömda nytta och de praktiska förutsättningarna för dess genomförande. Observera att klassningen endast gäller inom varje åtgärdstyp och inte vid jämförelser mellan olika typer av åtgärder. Samtliga föreslagna åtgärder beskrivs i avsnittet ”Åtgärdsförslag” samt på kartorna 1-8.

Allmän beskrivning av föreslagna åtgärder

Nedan följer beskrivningar av de föreslagna åtgärderna där bl a syften och urvalskriterier framgår samt vilka underlag för kostnadsberäkning som använts.

Åtgärder för rekreation

Merparten av de åtgärdstyper som föreslås i rapporten bidrar på olika sätt till att främja rekreation och friluftsliv i avrinningsområdet. Uppbrytning av kulvertar och trädplanteringar skapar fler och mer attraktiva gröna stråk som ökar tillgängligheten till och naturupplevelsen i jordbrukslandskapet. De föreslagna meandringsprojekten i Höjeåns dalgång bidrar starkt till en naturligare och vackrare landskapsbild och har potential att bli mycket populära utflyktsmål i omedelbar närhet av Lomma och Lund. Våtmarker/dammar och dagvattenmagasin, med vattenrening eller vattenmagasinering som huvudsyfte, utgör ofta även vackra och rogivande miljöer som inbjuder till naturupplevelser och, liksom övriga nämnda åtgärder, bidrar till att öka arealen allemansrättslig mark i jordbrukslandskapet.

Håvningsplattform vid Höje å, St Lars. Anlagd inom Höje å natur- och kulturstig.

Utöver ovan nämnda åtgärder föreslås även anläggning av ett antal gångstigar eller så kallade ”beträdor” längs vattendragen, i specifikt syfte att främja rekreation och friluftsliv. Dessa utgörs dels av en sammanhängande vandringsled längs Höje å från Lomma till Genarp/Häckeberga, dels av ett flertal kompletterande stråk längs olika biflöden.

Stängselövergångar m m som anlagts inom Höje å natur- och kulturstig kan i flera fall utnyttjas vid anläggning av den föreslagna leden längs Höje å

Den föreslagna leden längs Höje å följer huvudsakligen samma rutt som drogs upp inom projektet ”Höje å natur- och kulturstig”. Gångbroar, stängselövergångar, ledmarkeringar och bänkar som anlades inom detta projekt kan därmed i flera fall nyttjas vid anläggning av den nya leden. Bitvis går leden även över befintliga vägar/stigar, bland annat vid Källby reningsverk/Sankt Lars-området och i höjd med Alberta.

Gångstråk längs biflöden har prioriterats i närheten av och mellan större tätorter, samhällen och byar. För att öka gångstigarnas attraktionskraft har dessa i möjligaste mån utformats så att de bildar slingor, antingen i sig själva eller i kombination med befintliga promenadvänliga vägar/stigar.

De föreslagna gångstråken passerar i många fall äldre våtmarker/dammar som anlagts inom Höjeåprojektet eller andra föreslagna åtgärder i denna rapport. Gångstråken blir därmed den länk som gör andra åtgärder lätt tillgängliga för allmänheten och framhäver deras potential för rekreation och friluftsliv. Slingorna ska därför ses i ett gemensamt sammanhang med övriga åtgärdsförslag snarare än som en separat åtgärd.

Vid dragningen av de nya stråken har passager i omedelbar närhet till privata tomter eller gårdsmiljöer undvikits. Det bör påpekas att de föreslagna sträckningarna bör utredas mer i detalj innan eventuella markägarkontakter påbörjas. En del sträckningar bör också övervägas noggrant med tanke på störningar på vilt och fågelliv. Detta gäller t ex inom förhållandevis ostörda naturmiljöer i tätortnära lägen där en ökad tillgänglighet kan stå i konflikt med faunavården.

Där stråken kräver anläggning av nya gångbroar över vattendragen har detta angivits under respektive åtgärd. På samma sätt som gjordes inom Höje å natur- och kulturstig bör gångstråken på lämpliga platser kompletteras med andra åtgärder som ökar trivselen och förhöjer naturupplevelsen. Exempel på sådana åtgärder kan vara bänkar, informationsskyltar, grillplatser och fågeltorn. Det har emellertid inom ramen för detta arbete bedömts ligga på en för hög detaljeringsnivå att peka ut exakta lägen för denna typ av åtgärder.

Kostnaderna för att etablera de föreslagna gångstigarna består av ersättning för markintrånget, eventuella anläggningar som t ex broar och stängselövergångar samt kostnaden för planering, markägarförhandling samt avtalsskrivning. Markintrånget kan regleras med en ersättning för en längre avtalsperiod på t ex 30 år eller genom en ersättning som motsvarar ett jordbruksarrende och som löper på förslagsvis 10 år. Nämnas bör även att de föreslagna gångstråken i några fall korsar större vägar och järnvägar där särskilda lösningar, vilka ej ingår i redovisade kostnader för respektive åtgärd, krävs för att möjliggöra passage. En post för ”övrigt” i den totala kostnadssammanställningen är tänkt att täcka denna typ av tillkommande kostnader liksom särskilda anordningar som t ex informationsskyltar, bänkar, grillplatser och fågeltorn.

Ökad tillgänglighet för funktionshindrade

I arbetet med att främja rekreation och friluftsliv föreslås även att olika åtgärder vidtas för att förbättra tillgängligheten till natur- och vattenmiljöerna i Höjeåns avrinningsområde för funktionshindrade.

För att uppnå detta föreslås att vissa sträckor av nya eller befintliga gångstråk görs framkomliga med rullator och rullstol. I första hand föreslås att sådana sträckor skapas i tätortsnära områden. Dessa sträckor ska ha en tillräckligt bred beläggning av väl packad grus eller asfalt. På fuktiga partier eller områden med begränsad bärighet kan breda, jämnt utlagda trätrallor vara ett alternativ. Det blir sannolikt nödvändigt att jämna ut korta sträckor med stor lutning eller dra om befintlig stig samt anpassa staketgenomgångar. Funktionshinderanpassade sträckor ska vidare vara fria från trappor och branta backar och ska upplevas som trygga och lättillgängliga. Det är även viktigt att se över anslutningar bland annat mellan stig och broar så att inte kanter uppstår.

Vidare behöver goda anslutningsmöjligheter finnas med tillräckligt täta intervaller till alla sträckor som anpassas för funktionshindrade. Sådana ”angöringspunkter” behöver därför i flera fall skapas i samband med funktionshinderanpassning av promenadstråken. Detta innebär i vissa fall även anläggande av mindre parkeringar/P-fickor för handikappfordon, och tillstånd för sådana fordon att nyttja befintliga tillfartsvägar. I några fall krävs eventuellt även viss upprustning av de aktuella tillfartsvägarna.

På funktionshinderanpassade sträckor ska anslutningar till broar, stängselpassager m m vara fria från kanter.

Åtgärder för förhöjt rekreativvärde

I anslutning till funktionshinderanpassade stråk kan olika kompletterande åtgärder vidtas för att förhöja naturupplevelsen och rekreativvärdet längs dessa. Exempel på sådana åtgärder är

- att anlägga fågel-/utsiktsplattformar med rullstolsramper för bättre överblick på platser med rikt fågelliv eller vackra landskapsvyer,
- att anlägga rullstolsvänliga plattformar i åkanten för att få närmare kontakt med vattnet och förbättra möjligheterna till fiske eller avkoppling i en rogivande miljö. Sådana plattformar kan även utnyttjas av skolor som uteklassrum vid naturstudier.
- att längs gångstråk anlägga vilplatser med utformning och avstånd som uppfyller såväl funktionella som estetiska krav
- att ta fram rätt utformad och placerad skyltning för information och vägvisning. Aspekter att beakta är textstorlek, kontrast i färger, undvikande av reflexer, höjd över mark samt möjlighet att komma intill informationsskylt. Även behov av taktila kartor, lätt svenska, översättning till andra språk skall beaktas.
- att vid behov skapa nya eller förstärka befintliga ledstråk och naturliga referenspunkter i syfte att underlätta för synskadade. Här är taktila och visuella kontraster viktiga.

Förslag på funktionshinderanpassade sträckor

Nedan anges ett antal sträckor där anpassning för funktionshindrade föreslås av befintliga eller i landskapsvårdsplanen föreslagna gångstråk. Även förslag till angoringspunkter tas upp, liksom tänkbara kompletterande rekreativfrämjande åtgärder.

Observera att de tekniska förutsättningarna för rullstolsanpassning av nämnda sträckor med avseende på nivåskillnader, markens bärighet med mera ej har undersökts närmare i detta skede. Detsamma gäller de praktiska förutsättningarna för föreslagna angoringspunkter och andra åtgärder. En noggrannare utredning av dessa faktorer krävs innan eventuella åtgärder kan vidtas.

1. Föreslagen stig längs sydvästra sidan av Höje å vid Lund (åtgärd R3). I första hand sträckan mellan Källby och St. Lars. Stängselövergångar med mera skall funktionshinderanpassas på befintlig stig längs åns nordöstra sida så att en slinga skapas längs ån. Här kan även rullstolsvänliga plattformar för fiske och avkoppling skapas på lämpliga platser.

Angöringspunkter

- Bron vid Källby mölla. Tillfart med bil (endast för fordon med P-tillstånd på handikapparkering) möjliggörs från Västankväg/Klostergården via markvägen längs koloniområdet. En diskret handikapparkering kan då ordnas på lämplig plats vid den gamla möllan, nära den anlagda dammen inom Höjeåprojektet. Alternativt kan tillfart ordnas från sydväst via Flackarpsvägen och en P-ficka anläggas intill den nya stigen på åns sydvästra sida.
- Inom St. Larsområdet ordnas vid behov ytterligare någon angoringspunkt i anslutning till befintligt stignät.
- Om även sträckan mellan Trolleberg och Källby anpassas för funktionshindrade behöver en anslutningsmöjlighet också skapas söder om Värpinge by via Höjeåvägen.

2. Föreslagen (delvis befintlig) stig Längs Höje å/Önnerupsbäcken från Lomma till Habo dammar (del av åtgärd R1A) samt eventuellt en slinga runt dammarna.

Angöringspunkter

- Habo fure (via befintligt stignät),
- Lomma kyrka (via befintlig gångbro),
- från tillfartsvägen till Habo gård.

3. Befintlig stig/markväg från Häckebergaskolan i Genarp ner till Höje å samt en lämplig sträcka i båda riktningarna längs ån/ådalen. Här kan också en rullstolsanpassad plattform skapas som även kan fungera som uteklassrum för elever på Häckebergaskolan.

Angöringspunkter

- Häckebergaskolan.
- Från nordöstra hörnet av fastigheten Genarp 5:29, i anslutning till planerad/pågående ny bebyggelse.
- Om den rullstolsanpassade sträckan längs Höje å når ut till vägen mellan Genarp och Gödelöv kan ev. även en angöringspunkt med liten P-plats för handikappfordon ordnas intill vägen, norr om gården Åbron.

4. Nöbbelövs mosse. Stigarna på västra och norra sidan om den äldre, södra dammen. Intill stigen på dammens norra sida skulle en meterhög fågelplattform med rullstolsramp medföra god överblick över det rika fågellivet i det betade, restaurerade mosseområdet norr om dammen.

Angöringspunkt

- Tillfart med bil (endast för fordon med P-tillstånd på handikapparkering) möjliggörs från söder via Nöbbelövs kyrkoväg och befintlig grusväg. En diskret handikapparkering kan ordnas på lämplig plats intill rastplatsen vid grusvägens slut.

5. Gullåkra mosse. Stigen längs huvuddiket från de nyanlagda dammarna i sydvästra delen upp till befintlig cykelbana. Härigenom skapas möjlighet till en trevlig runda, som även passerar det befintliga funktionshinderanpassade fågeltornet intill cykelbanan. Här kan stråket eventuellt byggas av jämnt lagda trätrallor om annan beläggning försvåras av markens begränsade bärighet.

Angöringspunkt

- Från Gullåkravägen i höjd med Glasmästarvägen. Handikapparkering ordnas utmed Gullåkravägen.

På sträckor med begränsad bärighet i marken, som i Gullåkra mosse, kan funktionshinderanpassade stråk anläggas som jämnt lagda trätrallor med mötesplatser på strategiska punkter.

Vatten- och naturvårdsåtgärder

Våtmarker och dammar

Nya våtmarker och dammar har i första hand föreslagits på platser som är strategiska med hänsyn till behovet av näringsämnesreduktion. En del våtmarker har också föreslagits på platser där nyttan från naturvårdssynpunkt bedöms som mycket stor. Andelen åkermark i tillrinningsområdet samt tillrinningsområdets storlek har varit de avgörande faktorerna för bedömning av behovet av näringsämnesreduktion.

Naturvårdsnyttan med en våtmark eller damm har bedömts på ett mer subjektivt sätt, bl a med utgångspunkt från det omgivande landskapets utseende. I en del fall finns detaljerad kännedom om de praktiska förutsättningarna, t ex på platser där våtmarker tidigare varit aktuella inom ramen för Höjeåprojektet. För många av de föreslagna våtmarkerna är dock de praktiska förutsättningarna mindre väl kända. Placeringen av de föreslagna damm- eller våtmarksobjekten är inte alltid exakt, utan bör utredas mer i detalj om åtgärden blir aktuell. För många av de föreslagna dammarna och våtmarkerna ges heller inget detaljerat förslag till anläggningssätt eller utformning. Det står dock klart att det i de flesta fall krävs schaktning för att åstadkomma en vattenspegel. I många fall blir denna schaktinsats betydande.

I kostnadsberäkningen för dammarna och våtmarkerna har medtagits kostnader för förhandling med markägare, projektering, upphandling och arbetsledning vid anläggningsarbetena, anläggningsarbete, markersättning och eventuella kostnader i samband med tillståndsprövning i miljödomstolen.

Damm S Flädie by, anlagd 2003 inom Höjeåprojektet

Skyddszoner

Uppgifter om odlingsfria zoner utmed vattendragen som berättigar till EU-stöd, skyddszoner och trädor, har inhämtats från Jordbruksverket. Med utgångspunkt från dessa uppgifter kan konstateras att förekomsten av skyddszoner är mycket utbredd inom avrinningsområdet. Detta styrks också av de fältbesök som omfattat större delen av alla öppna vattendragssträckor och där det noterades att ytterst få sträckor saknade odlingsfria zoner. Då stödet till skyddszoner endast löper på femårsperioder och trädornas lägen kan variera år från år ändras utbredningen av odlingsfria

Skyddszoner utmed Önnerupsbäcken nedströms E6

zoner i landskapet mellan varje säsong. Av denna anledning har det inte bedömts som meningsfullt att dokumentera de sträckor som saknade skyddszon vid inventeringstillfället.

Plantering av buskar och träd

Många diken är idag kraftigt igenvuxna med vass eller andra högvuxna gräs och örter vilket missgynnar bottenfauna och fisk. För att skapa en mer gynnsam vattenmiljö föreslås plantering av träd och buskar längs flera sträckor utmed vattendragen. Träd och buskar skuggar vattendraget vilket leder till minskad igenväxning, lägre vattentemperatur och därmed ökad syrgashalt i vattnet. Särskilt värdefullt är detta på sträckor med steniga och grusiga botten som är viktiga miljöer för bottenfauna och fisk.

Många diken är idag kraftigt igenvuxna med rosendunört, igelknopp m m och saknar helt träd och buskar.

Skuggande träd och buskar minskar igenväxningen och gynnar faunan i vattendraget

Plantering av träd och buskar gynnar även den landlevande faunan i det trädfattiga jordbrukslandskapet och skapar spridningskorridorer för både djur och växter. Det rörliga friluftslivet gynnas också genom att miljön utmed vattendragen blir mer tilltalande och erbjuder rikare upplevelser vid promenader.

Träd- och buskplanteringar har mot bakgrund av ovanstående prioriterats utmed vattendrag i naturfattiga områden och på sträckor där vattendragen har bra fall och därmed värdefulla bottenmiljöer med sten och grus. Uppbrytning av kulvertar föreslås vidare alltid kombineras med plantering av träd och buskar. För att skapa variation och ge planteringen ett mer naturligt utseende bör plantorna sättas i grupper av varierande längd och bredd med smärre luckor emellan, snarare än i en lång rad. För att ge maximal skuggeffekt bör planteringarna koncentreras till vattendragens syd- och västsidor. Det är viktigt att undvika plantering över dräneringsrör som annars kan sättas igen av rötterna. Vid alla planteringsarbeten bör endast arter som förekommer naturligt i vilt tillstånd på trakten användas.

I kostnadsuppskattningen för plantering utmed vattendragen ingår kostnader för planeringsarbete och markägarförhandling, plantmaterial och planteringsarbete (150 plantor per 100 m).

Restaurering av vattendrag

Avfasning av dikeskanter

Avfasning av dikeskanter har föreslagits i vattenvårdande syfte på sträckor där det förekommer kraftig erosion i de ofta mycket branta dikeskanterna. Vid höga flöden kan erosionen orsaka en omfattande transport av jordpartiklar och därmed även fosfor. En avsättning av dessa partiklar

på sträckor med grus- och stenbottnar kan innebära att viktiga miljöer för strömvattenfaunan förstörs eller försämras. Tydligast uppkommer en sådan erosion i kanterna av vattendrag som belastas med stora dagvattenutsläpp, eller på andra sträckor med höga flödestoppar. Det bör dock påpekas att det vid fältinventeringen i augusti och september varit svårt att dokumentera förekomsten av erosion på grund av att vattendragen under denna tid är kraftigt övervuxna med vegetation. Avfasning har prioriterats på sträckor som är belastade med dagvatten, där erosion har påträffats vid fältinventeringen och där erosion och sedimenttransport bedömts ha en negativ inverkan på sten- och grusbottnar lämpliga för t ex öringlek.

Avfasningen bör utföras med en släntlutning på minst 1:2, gärna flackare där så är möjligt. Ju djupare diket är desto större blir ingreppet och schaktbehovet. Det är viktigt att avfasningen görs tillräckligt djupt ned i diket (något djupare än medelvattenståndets nivå) för att uppnå önskad effekt. På de föreslagna sträckorna för avfasning måste en mer detaljerad fältinventering först utföras för att i detalj ange vilka partier som behöver fasas av.

Erosion i dike vid Lunnarp

I uppskattningen av kostnaden för avfasningen ingår projektering, schaktarbeten, markägarförhandling och avtalsskrivning samt markersättning.

Återmeandring

De ofta mycket höga naturvärdena hos orörda meandrande åar är till stora delar knutna till de omgivande åmader, d v s de flacka, tidvis översvämmande strandzonerna på vattendragens sidor. Även närsaltreduktionen i vattendraget förbättras när vattnet svämmas ut över omgivande åmader vid högflöden.

Med återmeandring avses i denna rapport därför inte enbart att återge rätade vattendrag en slingrande fåra, utan även att återskapa dess åmader. För att uppnå detta krävs att vattennivån höjs genom att åfåran grundas upp och eventuellt också smalnas av. Sådana åtgärder är dock förknippade med stora svårigheter. I de flacka områden där meandringsprojekt är aktuella påverkar en vattenståndshöjning i ån avvattningen över stora arealer uppströms och står därmed i konflikt med jordbruks- och markavvattningsintresset.

I Höjeåns huvudfåra är långa sträckor reglerade genom dikningsföretag och en del sträckor har också rätats. Då huvudfåran ofta ligger mycket djupt (ca 2,5 m) har det på många partier inte bedömts som möjligt eller kostnadseffektivt att genomföra en återmeandring av denna. Detsamma gäller även flera sträckor i de större biflödena. I många fall omöjliggörs återmeandring också av fysiska hinder, som t ex vägar och byggnader intill vattendragen.

Två större återmeandringsprojekt föreslås dock i denna rapport, vid Trolleberg och Västra Kannik, båda i Höjeåns huvudfåra mellan Lund och Lomma. Vid Trolleberg finns den gamla

åfåran delvis ännu kvar nere i ådalen. I Västra Kannik föreslås en stor satsning för att återskapa en del av Höjeåns gamla delta av slingrande åfåror. Båda projekten är av stort värde för såväl natur- och vattenvård som rekreation och landskapsbild. Båda dessa projekt måste sannolikt tillståndsprövas i miljödomstolen för att kunna genomföras.

Resterna efter äldre meanderbågar vid Västra Kannik vattenfylles fortfarande vid högflöden. Förslaget till återmeandring av detta område syftar till att återskapa de gamla meandrande fårorna, bibehålla ett högt grundvattenstånd under en längre del av året och åstadkomma mer frekventa översvämningar av omgivande betesmarker.

I kostnadsuppskattningen för återmeandring är inräknat kostnader för markägarförhandling, anläggningsarbeten, stängsling, markersättning samt kostnader för en teknisk utredning och ansökan till miljödomstolen.

Öppna upp kulvertar

Uppbrytning av kulvertar har föreslagits på sträckor där förutsättningarna är goda att återskapa öppna vattendrag som kan komma att utveckla höga biologiska värden. Sådana förutsättningar finns på sträckor med förhållandevis stora vattenflöden, som inte torkar ut på sommaren, och tillräckligt stort fall. På sträckor med stort fall kan strömsträckor med sten- och grusbottnar utvecklas, vilket gynnar bottenfauna och fisk som är anpassade till dessa förhållanden. Uppbrytning av kulvertar har även föreslagits i mycket naturfattiga jordbruksområden med mycket liten förekomst av öppna vatten. Kulvertuppbyggnad föreslås alltid kompletteras med trädplanteringar längs det nya vattendraget.

Det öppna diket från Stångby försvinner under jord sista biten mot Vallkärra. I rapporten föreslås uppbyggnad av kulverten och anläggning av gång-/cykelväg.

I kostnadsuppskattningen för kulvertuppbyggnad ingår kostnader för markägarförhandling, teknisk utredning och eventuell omförrättning av dikningsföretaget, anläggningskostnad, markersättning samt trädplantering.

Faunavårdande åtgärder

Utöver övriga åtgärder i rapporten, som alla bedöms bidra till faunavården, ges under denna rubrik ytterligare att antal förslag till åtgärder som är specifikt inriktade på faunavård i vattendraget. Dessa består framför allt av två huvudtyper, restaurering av botten på strömsträckor genom utläggning av block, sten och grus, samt eliminering av vandringshinder. Merparten av dessa åtgärder är hämtade från fiskevårdsplanen för Höje å (Eklöv 2000). Ytterligare förslag till liknande åtgärder står att finna i denna plan.

Grusbotten på strömsträcka i Önnersbäcken vid Fjelie.

Behovet av bottenrestaurering har orsakats av att sten och grus i många diken har grävts upp genom återkommande rensningar, vilket orsakat stor skada på den vattenlevande faunan. Utläggning av block, sten och grus föreslås på strömvattensträckor med stort fall och därmed förutsättningar att utveckla mer varaktiga sten- och grusbottnar som kan bli lämpliga lek- och uppväxtmiljöer för t ex öring och som även gynnar bottenfaunan. För att minska risken att dessa nya grusbottnar slammar igen, föreslås dessutom att sedimentfällor, i form av djuphålor, grävs ut i vattendraget uppströms och med cirka 100 meters mellanrum på de partier som restaureras.

Eliminering av vandringshinder kan t ex ske genom anläggning av omlöp/faunapassager, eller genom att successiv uppbyggnad av botten med sten och grus på en längre sträcka nedanför svärpasserade trösklar. På så vis kan fallet vid dämnet omvandlas till en strömsträcka med tillräckligt liten lutning för att möjliggöra passage för fisk.

De beräknade kostnaderna för faunavårdsåtgärderna innefattar kostnader för markägarförhandling, projektering och arbetsledning samt anläggning och material.

Naturvårdsåtgärder

Beteshävd

Där betesdjuren kan gå ända ned till vattenbrynet längs åstränderna hålls vegetationen kortvuxen och vattnet i landskapet framhävs tydligare. Dessutom innebär betet att vass och annan högvuxen vegetation i vattendraget hålls tillbaka, vilket minskar behovet av de för vattenmiljön så negativa dikesrensningarna. Betade åmader är dessutom positivt för fågellivet och kan bidra till att bevara befintliga floravärden.

Betad ådal längs Saxån nära Dösjebro

Bete har föreslagits på några områden intill vattendraget som tidigare varit betade samt i anslutning till åsträckor och inom befintliga våtmarksområden där restaureringsarbeten föreslås. Att bete återinförs inom områden med höga, hävdberoende botaniska värden är särskilt viktigt.

Kostnaderna för bete innefattar kostnader för markägarförhandlingar, uppsättning av stängsel samt eventuella kostnader för hyra av betesdjur.

Restaurering av befintliga våtmarker

Det finns idag ytterst få ursprungliga våtmarksområden kvar i Höjeåns avrinningsområde och det bör därför vara av högsta prioritet att vårda dessa miljöer så att naturvärdena bibehålls eller förstärks. I flera av dessa miljöer är vattennivån sänkt för att förbättra odlingsbetingelserna på omgivande mark. På många håll har också igenväxningen gått långt i mossar som tidigare hävdats genom bete. För att säkerställa naturvärdena i de kvarvarande ursprungliga

Vesums mosse vid Staffanstorps under pågående restaureringsarbeten hösten 2003.

våtmarkområdena föreslås åtgärder som höjning av vattenståndet, röjning av buskar och vassvegetation samt återintroduktion av hävd genom bete eller regelbunden slåtter.

Kostnaderna för restaurering av befintliga våtmarker innefattar kostnader för framtagande av restaureringsplaner och övrigt projekteringsarbete, markägarförhandlingar, markersättning för omgivande marker som eventuellt påverkas av den höjda vattennivån, istandsättningsåtgärder som röjning av buskar och vass, stängsling och eventuell hyra för betesdjur.

Dagvattendammar

Dagvattenutsläpp från hårdgjorda ytor i tätorterna utgör ett stort problem i vattendragen, framförallt genom den erosion som de kraftiga flödestopparna orsakar, men även genom de oönskade ämnen som följer med dagvattnet ut i vattendragen, t ex tungmetaller, salter och näringsämnen. Genom att låta dagvattnet gå ut i dammar innan det släpps ut i vattendragen, kan dess negativa effekter på miljön i vattendragen minskas. I dessa dammar kan dagvattnets

Erosion vid dagvattenutsläpp i Rinnebäcksravinen.

innehåll av sand och lerpartiklar sedimentera och flödestopparna dämpas något.

Det är emellertid svårt att hitta lämpliga lägen för dammar där dagvattenledningarna har sina lopp och sina utflöden i vattendragen. Många gånger sätter bebyggelse hinder i vägen och ofta är ledningarna djupt nedgrävda, vilket innebär mycket stora schaktvolymer vid anläggning av en damm. På något ställe har föreslagits att ett delflöde från ett större dagvattenutsläpp leds av mot en ny dagvattendamm. På så vis behöver dammen inte ligga i direkt anslutning till dagvattenledningen. Anläggning av dagvattendammar intill utsläppspunkter i Höjeåns huvudfåra bör ske med stor hänsyn till landskapsbilden.

Kostnaderna för dagvattenmagasin innefattar förhandlingar med markägare, projektering, anläggningskostnader och markersättning.

Övriga vattenvårdande åtgärder

Reglerad dränering

Med reglerad dränering ges möjlighet att periodvis höja vattennivån i dräneringssystemen och därmed i markprofilen. Detta sker med hjälp av särskilda anordningar i dräneringsbrunnarna där vattennivån kan regleras och övervakas. En höjning av vattennivån under vinterhalvåret gör att vattnet kan hållas kvar i markprofilen, vilket avsevärt kan minska läckaget av kväve och fosfor. Genom regleringsmöjligheten kan vattennivån i markprofilen anpassas efter odlingens behov, och sänkas av i god tid innan vårbruket sätter igång. Reglerad dränering kan också ha en gynnsam effekt på grödornas tillväxt, då den kan användas till att förbättra vattenhushållningen och vattentillgången under växtsäsongen.

Reglerad dränering sker genom att vattennivån i befintliga eller nya brunnar regleras.

Metoden fungerar bäst i flacka områden där marklutningen är mindre än 1-2% och med förhållandevis lätta jordarter som ändå har ett dräneringsbehov. Lerinnehållet bör inte vara större än 15%.

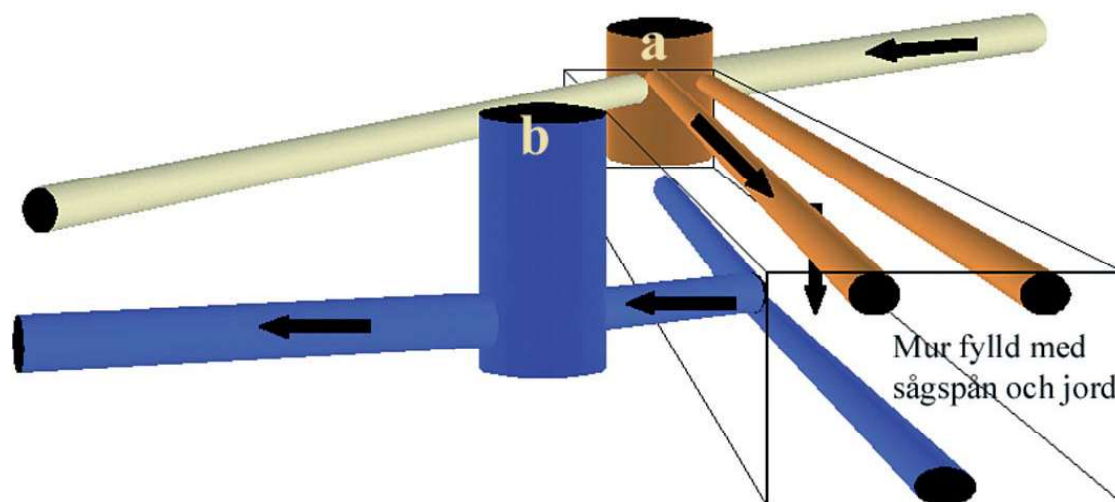
Den stora merparten av jordbruksmarken inom Höjeåns avrinningsområde är belägen på moränfinlera eller morängrovlera. Båda dessa jordarter har en lerhalt som är högre än 15 %. Kring Flädie och ner mot Önnerup förekommer ett större område med glacial finlera som också är olämpligt för reglerad dränering på grund av sitt stora lerinnehåll. Lämpliga jordarter kan vara grovmo och sand som förekommer fläckvis i mindre områden mellan Knästorp, Dalby och Genarp. Med hänsyn till de rådande jordartförhållandena bedöms förutsättningarna för reglerad dränering i större omfattning som mindre goda inom Höjeåns avrinningsområde. Möjligheterna för införande av reglerad dränering i mindre skala inom ytor med lättare jordarter bör dock utredas närmare. Kostnaderna för en sådan utredning och eventuellt anläggning av en pilotanläggning bör kunna rymmas inom posten "övrigt" i budgeten.

Kvävemurar

En annan teknik att rena dräneringsvatten från näringsämnen är att låta dräneringsvattnet gå ut i ett dike fyllt med en blandning av jord och organiskt material t ex sågspån, flis eller halm, en så kallad "kvävemur". Under vattnets väg genom muren renas vattnet från kväve som omvandlas till kvävgas genom denitrifikation. Även vattnets fosforinnehåll kan till stor del tas om hand i muren. En försöksanläggning för rening av dräneringsvatten från ca 10 ha åkermark har anlagts i Helsingborgs kommun, och den fungerar tillfredsställande både vad gäller funktion och

reningsresultat. Ytterligare en kvävmur har anlagts i Helsingborgs kommun, där vatten från ett enskilt avlopp behandlas.

För att kunna utnyttja tekniken i anslutning till befintliga dräneringssystem krävs ett tillräckligt stort fall på dräneringsledningarna för att kunna åstadkomma en vertikal transport av vattnet genom kvävmuren som bör vara minst en meter. Fördelen med en kvävmur är att det går att odla ovanpå anläggningen och åtgärden kommer därmed inte i konflikt med jordbruksintresset. Metoden är idag inte tillräckligt utprovad vad beträffar funktion och reningseffekt för att tillämpas i större skala inom avrinningsområdet. Jordbruksområden med tillräckligt stora

I en så kallad kvävmur leds dräneringsvatten ut i ett dräneringsrör (orange färg på bilden) i ett dike fyllt med en blandning av jord och organiskt material t ex sågspån där det får infiltreras och renas. Dräneringsvattnet samlas sedan upp i ett uppsamlingsrör (blått) i botten av diket och leds ut i befintligt ledningssystem.

lutningsförhållande för att metoden skulle kunna tillämpas finns inom Höjeåns avrinningsområde norr om Dalbyvägen samt i Lunnarpstrakten. Möjligheterna till att anlägga en större försöksanläggning, med ett större tillrinningsområde inom detta område, bör utredas. Kostnaderna för en sådan anläggning bör kunna inrymmas i posten "övrigt" i budgeten.

Underhåll

Våtmarker och dammar

I alla vattensamlingar, naturliga såväl som anlagda, sker ett naturligt åldrande i form av igenväxning och sedimentation som leder till uppgrundning. In- och utlopp, vallar och andra konstruktioner i anlagda våtmarker utsätts dessutom för ett ständigt slitage från vattnets krafter. För många våtmarker krävs därför någon form av återkommande underhållsåtgärder för att de åsyftade funktionerna med anläggningen skall bibehållas långsiktigt.

Sådana skötselåtgärder kan delas upp i två kategorier. Periodiskt underhåll som utförs vid behov samt löpande underhåll som utförs kontinuerligt. Exempel på periodiskt underhåll kan vara rensning av sediment och vegetation med grävsropa, röjning av buskage eller vattenvegetation, samt reparation av skador på dämmen med mera. Löpande underhåll utgörs i det typiska fallet av bete eller regelbunden slåtter runt våtmarken, rensning av brunnar, justering av planksättar, städning och tillsyn.

Löpande underhåll

I det löpande underhållet av våtmarken ingår rensning av brunnar, kontinuerlig justering av planksättar, städning och återkommande tillsyn. Löpande underhåll av strandzonen runt våtmarken kan ske i form av bete eller slåtter vilket har många positiva effekter. Framför allt motverkar bete och slåtter igenväxning och ger en öppen strandzon även på lång sikt. Detta gynnar många växter, fåglar, groddjur, insekter med mera som är beroende av att solljuset kan nå ner till mark- och vattenytan. Konkurrenssvaga växter som behöver bar, fuktig jord för att kunna gro, gynnas också av betesdjurens tramp i strandkanten. En öppen strandzon höjer dessutom oftast skönhetsupplevelsen för människor som besöker våtmarken. Kostnader för löpande hävd kan också delvis kompenseras av minskat eller upphört behov av röjningar och andra åtgärder.

Eftersom olika växt- och djurarter har olika krav på sin miljö gynnas den biologiska mångfalden i avrinningsområdet sannolikt bäst om det finns våtmarker med olika utformning och olika skötselregimer, allt ifrån hårt betade stränder till ohävdade, igenvuxna dito. Då de flesta befintliga vattenmiljöer i Skåne idag är ohävdade är det emellertid mest angeläget att öka arealen välhävdade stränder.

En naturlig målsättning är därför att löpande hävd genom slåtter eller, allra helst, bete ska bedrivas kring alla anlagda och föreslagna våtmarker och dammar inom Höje å avrinningsområde där lämpliga förutsättningar finns. Extra angeläget är detta för anläggningar vars utformning anpassats särskilt med hänsyn till löpande underhåll, t ex genom att de gjorts extra grunda, eller att stängsling av kringområde ingått i anläggningen.

Bete i strandzonen gynnar många växter och djur och ökar skönhetsupplevelsen för besökande.

Periodiskt underhåll

Hastigheten på det naturliga åldrandet varierar kraftigt mellan olika våtmarker/dammar beroende på en mängd olika faktorer. Löpande hävd i strandkanten motverkar t ex igenväxning i hög grad. Sedimentationen av partiklar påverkas av både dammens/våtmarkens utformning och halten av suspenderat material i det inkommande vattnet, som i sin tur beror på förhållandena uppströms. Det är därför svårt att ge generella råd om vilket periodiskt underhåll som behövs och hur ofta detta ska utföras i den enskilda våtmarken. Istället bör underhållsbehovet bedömas med jämna mellanrum i varje våtmark/damm.

För att uppnå god kostnadseffektivitet och undvika onödiga kostnader bör utgångspunkten vid bedömningar av underhållsbehovet i våtmarker/dammar vara att rensning eller andra åtgärder är motiverade endast om något av nedanstående kriterier är uppfyllda.

1. Igenväxning/sedimentation i, eller skador på, anläggningen har försämrats, eller hotar att försämrats, avrinningen uppströms.
2. Skador (t ex läckage vid dämmen eller vallar) har uppstått, eller riskerar att uppstå, på anläggningen.
3. Någon av de avsedda funktionerna (närsaltrening, biologisk mångfald eller rekreation) med våtmarken har blivit påtagligt nedsatt. Detta kan ofta vara svårt att avgöra (se faktaruta), men kan sammanfattningsvis sägas gälla om:
 - A. Igenväxning/sedimentation eller skador påtagligt minskat vattengenomströmningen i våtmarken eller orsakat omfattande kanalisering (d v s när huvuddelen av vattenflödet även vid höga flöden koncentrerats till en smal kanal genom våtmarken).
 - B. Värdet för den biologiska mångfalden minskat till följd av att höga naturvärden i eller runt våtmarken utarmats, eller hotar att utarmas, på grund av igenväxning eller andra ändrade betingelser.
 - C. Rekreativt värde hos tätortsnära våtmarker minskat påtagligt till följd av att den fria vattenytan vuxit igen.

Rensning av damm i Borgeby där kraftigt igenväxning orsakat en kanalisering av vattenflödet.

Effekter av igenväxning och uppgrundning

Huvudsyftena för dammar och våtmarker som anlagts inom Höjeåprojektet eller föreslås i denna plan är att rena vattnet från näringsämnen samt att gynna den biologiska mångfalden. Igenväxningens och uppgrundningens inverkan på våtmarkernas funktion i dessa avseenden är komplex och kan vara både positiv och negativ. Igenväxning och uppgrundning innebär därför inte automatiskt att rensning är nödvändig eller ens önskvärd.

Närsaltrening

Först ska nämnas att sedimentation i sig är ett viktigt moment i en våtmarks naturliga vattenreningsprocess. Ansamling av sediment kan därför ses som ett tecken på att vattenreningen fungerar som tänkt. Viss igenväxning kan också vara positiv för vattenreningen eftersom avskiljningen av näringsämnen kan öka om vattnet på sin väg genom våtmarken tvingas passera uppvuxna vassbälten och liknande vegetation. En generell uppgrundning av dammytan till följd av sedimentation kan indirekt vara gynnsam av samma anledning eftersom grundare bottnar leder till ökad vegetationsetablering.

Om igenväxning eller sedimentation leder till att vattengenomströmningen även vid höglöden koncentreras till en smal kanal kan däremot närsaltreningen försämrast. Detta eftersom den hydrologiskt aktiva ytan i våtmarken då minskar. Så länge sådan kanalisering endast sker vid låglöden är dock dess påverkan på den totala näringsämnesreduktionen sannolikt marginell.

Närsaltreningen försämrast givetvis även om uppgrundningen medför att tillflödet till våtmarken minskar, t ex genom att in- eller utlopp sätts igen. Långt gången uppgrundning som medför att vattenvolymen, och därmed uppehållstiden, minskar kan också försämra möjligheten till fortsatt sedimentation i våtmarken, vilket även det är negativt för vattenreningen.

Biologisk mångfald

Även biologin i våtmarken ändras under den naturliga åldringsprocessen genom att olika successionsstadier avlöser varandra. I ett tidigt skede etablerar sig ofta många småvuxna och konkurrenssvaga växter på de bara stränderna. Allt eftersom vegetationen sluter sig ersätts sedan dessa av beståndsbildande långlivade arter, såsom vass, rörflor och högvuxna halvgräs. I takt med vegetationens succession ändras även de djursamhällen som är knutna till våtmarken och dess växtlighet.

Att avgöra om ett visst successionsstadium har större naturvärde än ett annat är komplicerat och uppfattningen om hur den biologiska mångfalden påverkas av våtmarkens åldrande kan därför variera. Generellt kan emellertid sägas att de första årens växtsamhällen i och omkring våtmarken är artrikare än mer mogna stadier. Löpande hävd kan också i viss mån bidra till att bevara arter från tidiga successionsstadier mer långsiktigt och underlättar för fler växter att samexistera i våtmarksområdet vilket därmed kan gynna den biologiska mångfalden (se även "Löpande underhåll" ovan).

Rekreation

Ett tredje syfte med våtmarker och dammar, som är särskilt viktigt i tätortsnära lägen, är att gynna rekreation och friluftsliv. I våtmarker med hög besöksfrekvens kan det därför vara extra motiverat att regelbundet röja eller slå vegetation såväl i strandkanten som ute i vattnet för att bibehålla kontakten med vattnet och fri utsikt över en öppen vattenyta.

Ansvarsförhållanden för dammar och våtmarker

I det tidigare Höjeåprojektet (1991 - 2003) upprättades avtal med respektive markägare där överenskommelse om skötsel och underhåll av dammar/våtmarker och skyddszoner reglerades. För eventuellt behov av periodiskt underhåll, som inte föll inom ramen för upprättat avtal, inrättades en skötselfond där medel årligen avsattes från kommunerna, under Höjeåprojektets gång. Skötselfondens befintliga medel kommer att användas för periodiskt underhåll i befintliga dammar under de närmsta åren. För att befintliga och framtida dammar ska fungera tillfredsställande krävs att en organisation byggs upp, där det framgår hur besiktningar, underhållsarbeten och kostnader ska hanteras och vem som ansvarar för olika moment. I det följande ges ett preliminärt förslag till hur en framtida organisation skulle kunna utformas. Förslaget baseras i hög grad på erfarenheterna av de besiktningar som tidigare utförts av vattendragsförbundets

projektsekreterare och arbetsgrupp men bör utredas ytterligare, inte minst vad gäller ansvarsfördelning och finansiering av i första hand det periodiska underhållet.

Skötselregister

Ett skötselregister över de enskilda våtmarkerna bör upprättas. I detta skall finnas uppgifter om

- Kort formulerat skötselmål (t ex bete/slåtter, funktioner/syften som ska upprätthållas)
- Aktuell fastighetsbeteckning
- Markägare och dennes kontaktuppgifter,
- Karta med exakt läge, alt. lägesbeskrivning samt koordinater
- Var ritningshandlingar förvaras,
- Utförda besiktningar (datum, iakttagelser om status/skötselbehov),
- Utförda reparationer/skötselinsatser
- Rekommenderat år för nästa besiktning

Huvuddelen av denna information finns i en upprättad databas på www.hojea.lund.se.

Ansaret för skötselregistret föreslås ligga på Höje å vattendragsförbund.

Löpande besiktning

För att på ett organiserat sätt kunna överblicka skötselbehovet över tiden i de enskilda våtmarkerna bör ett visst antal våtmarker besiktigas årligen enligt ett rullande schema. Vid besiktningen noteras korta fakta om våtmarkens status och skötselbehov enligt en i förväg upprättad checklista. Besiktningen sker i första hand genom ett telefonsamtal med markägaren. Om dennes uppgifter tyder på att skötselbehov föreligger följs samtalet upp med fältbesök. I genomsnitt bör 4-5 dammar kunna fältbesökas under en normal arbetsdag. För att arbetsinsatsen ska bli rimlig kan mellan 10-20 dammar besiktigas varje år vilket bör ge ett tidsintervall på cirka fem år mellan varje besiktning av den enskilda våtmarken (räknat på de hittills anlagda 69 våtmarkerna).

Ansaret för löpande besiktningar föreslås ligga på Höje å vattendragsförbund.

Löpande underhåll

Beträffande genomförandet av det löpande underhållet är det naturligt att *ansaret ligger på den enskilde markägaren, där så överenskommit i avtalet*. Kommunerna kan möjligen bidra till uppsättning av stängsel för att få till stånd bete runt dammarna. Beträffande miljöersättning för skötsel av våtmarker, se stycket *Periodiskt underhåll i nya dammar* nedan.

Periodiskt underhåll i nya dammar

Om alla anläggningar ska hållas i trim långsiktigt är det nödvändigt med visst periodiskt underhåll. Anläggning av nya dammar och våtmarker från och med 2007 kommer att finansieras med hjälp av de ersättningsformer som gäller för miljöinvestering och miljöersättning inom det nya "Landsbygdsprogrammet för Sverige år 2007-2013". Det innebär att staten ger ersättning både för anläggandet (miljöinvestering) och underhållet (miljöersättning) av våtmarken.

Ett villkor för miljöinvesteringen är att markägaren går in i ett femårigt skötselåtagande som kan förlängas med fler femårsperioder till maximalt 20 år. I skötselåtagandet ingår underhåll av dammvallar, brunnar och övriga anläggningar, så att de fungerar hela åtagandeperioden samt borttagande av igenväxningsvegetation. Miljöersättningen för skötsel av våtmarker uppgår för närvarande till 3000-4000 kr/ha och år för åkermark och 1500 kr/ha för betesmark.

Ytterligare ersättning utgår till den som sköter sin våtmark genom bete eller slåtter (minst 1100kr/ha och år).

Ansvar för periodiskt underhåll av nya dammar bör därför ligga på den enskilde markägaren så länge villkoren för våtmarken gäller.

Periodiskt underhåll i tidigare anlagda dammar

De EU-bidrag som för närvarande finns för skötsel av våtmarker kan inte utnyttjas för redan anlagda våtmarker utan gäller endast i samband med nyanläggning, se ovan. Däremot finns möjlighet att söka EU-bidrag för restaureringsåtgärder av tidigare anlagda våtmarker som inte delfinansierats med EU:s projektstöd. Äldre dammar och våtmarker inom Höjeåprojektet är därmed kvalificerade att söka sådana restaureringsstöd även om de kanske främst är riktade till återmeandringsprojekt eller andra åtgärder i naturliga eller betydligt äldre våtmarker. Om stöd beviljas eller ej beror på den bedömda nyttan av åtgärden. Det är för närvarande osäkert i vilken omfattning restaureringsstöd kan påräknas för Höjeåprojektets dammar, men möjligheten bör undersökas närmare där behov av större insatser uppstår.

Mycket sediment som förr avsattes i diken nedströms fångas nu upp i anlagda våtmarker, vilket medfört minskade rensningskostnader för vissa dikningsföretag.

Mycket av det framtida periodiska underhållet kommer att bestå i återkommande rensning av sediment i de anlagda våtmarkerna. Innan dessa anlades avsattes sedimentet i nedströms liggande vattendrag vilket påskyndade behovet av dikesrensningar. Nu fångas istället en stor del av sedimentet upp i våtmarkerna vilket avlastar recipienterna nedströms och på vissa håll väsentligt minskar rensningsbehovet. Det kan därför förefalla rimligt att dikningsföretagen bidrar till skötselarbetet av dammarna i förhållande till den nytta de har av dem. Hur stor denna andel bör vara för varje dikningsföretag får i så fall utredas närmare (förslagsvis av Jordbruksverkets vattenenhet i Alnarp). I detta sammanhang bör även frågan om nyinrättande eller utveckling av befintlig skötsel fond utredas.

Behovet av en översyn av lagstiftningen avseende dikningsföretagens ansvar har framförts bland annat i samband med yttrandet över den nationella och regionala våtmarksstrategin, vilket också har införts i den regionala våtmarksstrategin. En framtida förändring av denna lagstiftning bör beakta underhållet av alla de våtmarker som nu har anlagts och kommer att anläggas i landet.

En faktor som på sikt kan påverka såväl ekonomiska som organisatoriska frågor i dessa sammanhang är de åtgärdsprogram för alla vattenförekomster som kommer att upprättas av länsstyrelsen i samband med vattendirektivets genomförande. Att dikningsföretagen genom ovan nämnda förslag får en mer aktiv roll i vattendragsförbundets arbete ligger också väl i linje med tanken i vattendirektivet att alla berörda parter skall engageras i vattenvårdsarbetet.

Ansvar för periodiskt underhåll i tidigare anlagda dammar skall utredas närmare innan vattendragsförbundet tar slutlig ställning.

Övriga anläggningar

Skyddszoner

Inom avrinningsområdet har skyddszoner anlagts i stor omfattning inom ramen för bland annat Höjeåprojektet. Dessa har stor betydelse för biologisk mångfald, rekreation och i viss mån, närsaltsretention.

Det finns inget större behov av ett löpande underhåll av skyddszonerna med tanke på dess funktion för biologisk mångfald eller närsaltsretention. Skall skyddszonen utnyttjas för rekreatiönsändamål finns emellertid ett behov av att området hålls framkomligt genom att gräsets slås regelbundet (se avsnitt om gångstråk nedan). Periodiskt underhåll av skyddszoner kan bli aktuellt i form av röjningar och gallringar av buskar och träd, där dessa breder ut sig på ett icke önskvärt sätt.

De flesta av de 10-åriga avtal om skyddszoner utmed vattendragen, som upprättats mellan respektive kommun och markägare har idag löpt ut. Ansvaret för underhållet av de kommunala skyddszoner som fortfarande finns kvar (de sista avtalen löper ut 2009) är reglerat i avtalen, där det anges att ”markägarna svarar för skyddszonens skötsel”. De kommunala skyddszonerna har kommit att ersättas av de avtal om skyddszoner som markägarna ingått med staten, inom ramen för de miljöstödsersättningar som nu finns. Många skyddszoner har också övergått i träda, som förlagts utmed vattendragen. När det gäller den fortlöpande skötseln av de nya odlingsfria zonerna utmed vattendragen, regleras denna i de avtal och regler som gäller för de olika stödformerna.

Gångstråk

I de allra flesta fall kommer planerade gångstråk utmed vattendragen inte att påföras någon beläggning utan avsikten är att man går på den befintliga grässvålen. Eventuella sträckor som nyttjas så mycket att det är motiverat kan komma att beläggas i efterhand. Hårdgjorda ytor är dock endast aktuellt på sträckor som ska anpassas för funktionshindrade.

Oavsett utformning kommer alla planerade gångstråk att kräva ett löpande underhåll, främst i form av regelbunden klippning av gräs och annan vegetation. Även buskröjningar kan ibland behövas. Skötselhanteringen bör regleras i de avtal om markupplåtelse som upprättas mellan kommun och markägare inför varje gångstråk som iordningställs. I dessa avtal skall framgå om det är kommunen eller markägaren som ansvarar för underhållet. I de fall markägaren tar på sig ansvaret skall även ersättningen för detta regleras i avtalet.

När och hur ofta klippningen ska ske får anpassas från fall till fall, beroende på vegetationen och hur mycket stråket nyttjas. Det viktiga är att framkomligheten hela tiden är rimligt god så att stråken inte upplevs som förfallna. Två slagningar per år borde vara ett rimligt minimum. För att nå en god kompromiss mellan rekreation och hänsyn till djurlivet kan det vara bra om årets första slåtter anstår till efter midsommar. Av samma anledning kan det vara bra att klippning inte sker efter augusti månad så att gräset hinner bli högt nog för att fungera som skydd under vinterhalvåret. Detta kan visserligen påverka framkomligheten under vissa perioder. På stråk som nyttjas frekvent kommer dock sannolikt en smalare permanent öppen zon ändå snabbt att utbildas där trampet koncentreras. En smal sådan upptrampad stig ska enligt länsstyrelsen heller inte innebära någon risk att lantbrukaren mister sitt stöd i samband med kontroll av skyddszonerna.

Om det blir aktuellt att stråken kombineras med befintliga skyddszoner eller trädor finns dessutom stödregler som begränsar möjligheterna till slåtter under försäsongen. Om stråket anläggs på befintlig skyddszon får gräset skördas efter den 15 juni. Putsning av vegetationen får däremot ske hela året om den avslagna växtligheten inte förstör det underliggande vegetationstäcket. Vid anläggning på träda får putsning ske tidigast från 1: a juli och skörd från 1: a september.

Ansvar för underhåll av mer permanent anlagda stigar bör ligga på respektive kommun.

Stängsel och genomgångar

Runt vissa tidigare anlagda våtmarker har Höjeåprojektet bekostat stängsling mot att markägaren förbundit sig att låta beta kringområdet. Stängsling kan även bli aktuellt i vissa framtida projekt som föreslås i denna plan. I samband med anläggning av gångstråk kan även stängselgenomgångar komma att uppföras. Dessa stängsel och genomgångar kräver ett visst löpande underhåll för att hållas i väl fungerande skick.

Ansvar för underhåll av stängsel och genomgångar bör ligga på markägare/arrendator samt ingå i ersättningsbeloppet och regleras i avtal.

Övriga föreslagna åtgärder

Övriga föreslagna åtgärder i landskapsvårdsplanen som väntas föranleda ett ökat skötselbehov är trädplanteringar, återmeandring, uppbrytning av kulvertar samt anläggning av sedimentfällor i form av djuphålor i vattendragen i samband med faunavårdsåtgärder. Avfasning av dikeskanter kommer däremot att leda till minskat underhållsbehov för dikningsföretagen genom att erosionen från brinkarna minskar.

Skötsel av eventuella nya trädplanteringar bör regleras i avtalen med markägaren. Det mest praktiska arrangemanget torde oftast vara att markägaren står för skötseln mot rimlig ersättning.

De återmeandringsprojekt som föreslås i planen kommer att behöva tillståndsprövas i miljödomstolen, varvid frågan om framtida skötsel kommer att regleras i domen. En naturlig och för utfallet i domstolen viktig, utgångspunkt är att kommunerna tar på sig de ökade underhållskostnader som uppstår jämfört med tidigare situation. Samma utgångspunkt gäller vid uppbrytning av kulvertar, även om dessa kanske inte alltid kräver tillståndsprövning. Löpande besiktningar och, vid behov, rensningar av anlagda djuphålor bör införlivas i underhållsarbetet med tidigare anlagda våtmarker och dammar (se ovan).

Sammanställning av föreslagna åtgärder

Föreslagna åtgärder redovisas uppdelat på åtta olika delavrinningsområden i kapitlet ”Åtgärdsförslag” samt i kartdelen sist i rapporten (karta 1-8).

I nedanstående tabell (tabell 1) redovisas en sammanställning av samtliga föreslagna åtgärder inom avrinningsområdet inklusive den uppskattade kostnaden för respektive åtgärd.

Tabell 1. Sammanställning av samtliga åtgärdsförslag med redovisning av antal objekt, längd eller yta samt uppskattad kostnad. Åtgärdsförslagets fördelning i olika delavrinningsområden redovisas i bilaga 1.

	Antal objekt	Total längd (meter)	Total kostnad (kkkr)
Rekreation	21	53 085	2 491
Plantering *	29	33 580	4 048
Avfasning	8	4 380	1404
Öppna upp kulvertar	12	10 945	5 535
Faunavård	17	3 830	1 069
Total (antal/m)	87	105 820	

	Antal objekt	Total yta (hektar)	Total kostnad (kkkr)
Våtmarker/dammar	30	61	28 111
Återmeandring **	2	40	3 536
Bete	2	6	143
Restaur bef våtmarker***	9	216	2 188
Dagvattendammar	6	5	4 082
Total (antal/ha)	49	327	
Summa objekt/kostnad	136		52 607
Övriga kostnader			5 000
Kostnader totalt			57 607

* = inkluderar även planteringar som görs i samband med kulvertuppbrytningar

** = för återmeandring anges hur stort markområde som är beräknat att påverkas av ett höjt vattenstånd

***= för restaurering av befintliga våtmarker anges hela området för vilken en restaureringsplan ska tas fram

Kostnader och finansiering

Kostnader

Kostnaderna för varje enskild åtgärd har uppskattats utifrån befintlig kännedom om de aktuella förutsättningarna på respektive plats samt nödvändiga arbetsmoment. Därefter har kostnaderna sedan summerats för varje åtgärdestyp inom varje delavrinningsområde.

I tabell 1 redovisas de sammanlagda kostnaderna för varje åtgärdestyp inom hela delavrinningsområdet. Till den totala kostnaden för samtliga åtgärder har en post för övriga kostnader lagts till. Denna post skall täcka kostnader för information, oförutsedda utgifter, eventuell uppföljning av utförda åtgärder, utredning och eventuella pilotanläggningar för reglerad dränering respektive kvävmur, samt kostnader för särskilda anordningar för rekreation och friluftsliv. Sådana anordningar kan vara bänkar, fågeltorn och uppförandet av grillplatser mm som inte har varit meningsfullt eller möjliga att redovisa i detalj med hänsyn till föreliggande plans detaljeringsnivå.

I bilaga 1 redovisas kostnaderna för respektive åtgärdestyp uppdelat på olika delavrinningsområden.

Finansiering

Nedan anges några olika finansieringsmöjligheter för de föreslagna åtgärderna, utöver kommunala medel:

Statliga bidrag till lokal och kommunal naturvård (Naturvårdsinvesteringprogrammet (NIP) 2004-2010)

Kommuner kan t o m mars 2006 söka statligt stöd för lokala naturvårdsprojekt. Flera av de föreslagna åtgärderna uppfyller de kriterier som gäller för denna stödform.

Miljöstöd för våtmarker

Statligt stöd till anläggning av våtmarker har funnits sedan år 2000 inom ramen för Miljö och Landsbygdsprogrammet (LBU). Detta stöd pågår i sin nuvarande form fram till och med 2006. Ett nytt miljöstödsprogram kommer att gälla 2007-2013. Hur detta kommer att se ut är inte klart förrän hösten 2006. Det är dock troligt att det kommande stödet inte kommer att vara begränsat till ett maximalt belopp per ha som idag, och att det även blir möjligt att få ekonomiskt stöd för förberedande planering och markägarkontakter inför våtmarksprojekt.

Region Skånes miljövårdsfond

Alla föreslagna åtgärder överensstämmer väl med syftet för Region Skånes miljövårdsfond, att stimulera och stödja insatser som förbättrar miljösituationen i Skåne. Bidrag från fonden ges till konkreta miljöåtgärder.

Fiskevårdsmedel

Flera av åtgärderna som rör restaurering av vattendrag är sådana som direkt gynnar fiskebestånden, och uppfyller väl förutsättningarna för att kunna erhålla medel från Fiskeriverkets fiskevårdsmedel som söks från länsstyrelsen.

Tidsplan och etappindelning

De föreslagna åtgärderna föreslås att delas in i tre, delvis överlappande, etapper som sammanlagt löper på 8 år enligt nedan.

Etapp 1: 2007-2010, NIP-projekt

Etapp 2: 2009-2011

Etapp 3: 2012-2014

Den första etappen genomförs inom ramen för det NIP-projekt (Naturvård i kommunala och lokal regi) som Lunds, Lomma och Staffanstorps kommun ansökt om och erhållit ett 50 %-igt bidrag för från staten genom beslut av länsstyrelsen 2006-07-20. Denna första etapp skall omfatta färdigställande av 24 km vandringsstråk fördelat på fem platser och restaurering av en 790 m lång åfåra samt restaurering av en 4 ha stor betesmark med stängsling.

Eftersom de föreslagna åtgärderna inte är förankrade hos markägarna eller andra berörda och det därmed är omöjligt att förutsäga om eller när de kan genomföras har inga etappmål föreslagits för varje enskild åtgärdskategori. Sådana mål måste också anpassas efter en budget för ett eventuellt nytt Höjeåprojekt. Däremot föreslås att åtgärdsobjekt som är prioriterade i klass 2 i huvudsak genomförs under etapp 3. Dessa åtgärder motsvarar ca 20 % av den totala kostnaden för samtliga föreslagna åtgärder.

Lagstiftning, miljömål och vattendirektivet

Lagstiftning

Anläggning av våtmarker och restaurering av vattendrag där åtgärder vidtas i syfte att förändra vattnets djup, mängd eller läge klassas som vattenverksamhet. Vattenverksamhet är i normalfallet tillståndspliktig enligt 11 kap. 9 § i Miljöbalken, och tillstånd meddelas av Miljödomstolen. 2005 infördes dock nya bestämmelser (MB 11:9a) om att det istället för tillstånd kan räcka med anmälan för vissa vattenverksamheter som föreskrivs av regeringen. Från och med 15:e maj 2007 finns en gällande lista med de vattenverksamheter som är anmälningspliktiga. Av dessa framgår att våtmarker där vattenytan är mindre än 5 ha omfattas av anmälningsplikt istället för tillståndsplikt. Anmälan görs till länsstyrelsen.

Enligt en undantagsregel i 11 kap. 12 § i miljöbalken behövs varken anmälan eller tillstånd ”om det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena”. Utnyttjas detta undantag ska dock verksamhetsutövaren på anmodan från länsstyrelsen kunna visa att skada inte sker. Om någon likväl anser sig lida skada av anläggningen är det också verksamhetsutövaren som har bevisbördan på sig vid en tvist. Detta gäller även anläggningar som anmälts och godkänts av länsstyrelsen. Har däremot tillstånd erhållits vid Miljödomstolen gäller detta mot alla och envar.

Den som vill bedriva en vattenverksamhet skall vidare ha rådighet över vattnet, d v s rätt att använda vattnet i det område där åtgärden planeras. Denna rådighet tillhör normalt markägaren men kan överlåtas till någon annan med en fullmakt eller ett avtal.

I Skåne är Länsstyrelsens uppfattning att våtmarker under fem hektar i normalfallet kan hanteras genom anmälan, men att man som verksamhetsutövare däremot ska vara försiktig med att tillämpa undantagsregeln. De nya våtmarker och dammar som föreslås i denna plan kommer därmed att hanteras som anmälningsärenden. Några åtgärder som föreslås måste dock tillståndsprövas, t ex återmeandringsprojekten.

Även faunavårdande åtgärder måste ske med hänsyn till gällande lagstiftning. En ändring av bottenprofilen i vattendraget genom utläggning av sten och grus får till exempel inte förändra den bottenprofil som är fastställd vid ett dikningsföretag. Innan en sådan åtgärd vidtas krävs därför åtminstone en överenskommelse med dikningsföretaget (se vidare detaljer under stycket om kulvertuppbrytning nedan).

Kulvertuppbrytning kan med hänsyn till gällande lagstiftning hanteras på två olika sätt beroende på vilka konsekvenser åtgärden leder till:

1. Om den nya profilen har minst lika stor kapacitet som kulverten kan en skriftlig överenskommelse göras med dikningsföretaget (df) där skötseln regleras. Det är viktigt att det skrivs in att detta avtal skall ligga till grund för en eventuell framtida omprövning av dikningsföretaget i miljödomstolen. Ett möte måste hållas där alla bjuds in och där df beslutar om att ingå överenskommelsen.
2. Om den nya profilen ändras avsevärt och orsakar en högre vattennivå i diket än tidigare måste en omprövning av dikningsföretaget ske. Det krävs då ett mer omfattande arbete med att ta fram nya ritningshandlingar och eventuellt även göra en översyn av kostnadsfördelningslängden. Det krävs också ett möte med dikningsföretaget och framtagande av handlingar till miljödomstolen.

Miljömålen i relation till planen

Sveriges riksdag har antagit 16 nationella miljömål. Dessa mål skall vara vägledande för att åstadkomma en ekologiskt hållbar samhällsutveckling. Ett genomförande av de föreslagna åtgärderna i föreliggande landskapsvårdsplan kommer på olika sätt att bidra till att vi närmar oss målen. Föreslagna åtgärder utökar antalet naturbiotoper i jordbrukslandskapet, vilket gynnar fauna och flora som är knuten till dessa biotoper. Vidare bidrar åtgärderna till landskapsrestaurering och förbättring av vattenkvaliteten i vattendrag, sjöar och hav. Miljömål som berörs av föreslagna åtgärder är främst:

- Myllrande våtmarker
- Levande sjöar och vattendrag
- Ingen övergödning
- Hav i balans
- Ett rikt odlingslandskap
- Ett rikt växt- och djurliv

Inom miljömålet *Myllrande våtmarker* ligger delmålet *Våtmarker i odlingslandskapet (2010)*. För detta delmål gäller: *I odlingslandskapet skall minst 12 000 ha våtmarker och småvatten anläggas eller återställas fram till 2010*. Det nationella målet för återskapandet av våtmarker och småvatten innebär, enligt länsstyrelsen, för Skåne att minst 2500 ha våtmarker skall anläggas, återskapas eller vara planerade till år 2010, med utgångspunkt från år 2000. Utöver dessa skall ytterligare minst 2500 ha anläggas ”snarast”. Om den totala målsättningen på 5000 ha fördelas jämt över Skånes totala åker/betesmarksareal innebär detta att minst 180 ha våtmarker skall anläggas inom Höjeåns avrinningsområde utöver de tidigare anlagda våtmarkerna inom Höjeåprojektet (57 hektar våtmarker anlagda under etapp I-II ej frånräknade eftersom startåret är år 2000). Mot bakgrund av den nationella och regionala målsättningen torde det stå klart att det finns behov av ytterligare anläggning och återställning av våtmarker i Höjeåns avrinningsområde.

EG: s ramdirektiv för vatten.

I december 2000 antog EU-rådet och Europaparlamentet ett ramdirektiv för vatten (vattendirektivet), som gäller både ytvatten och grundvatten. Överordnade mål i vattendirektivet är att ”god” vattenstatus ska ha uppnåtts för allt vatten senast år 2015 och att inga försämringar i vattenkvalitet får ske samt att en långsiktigt hållbar vattenanvändning säkerställs i hela Europa.

År 2004 fördes vattendirektivet in i svensk lagstiftning och Sverige delades in i fem stycken vattendistrikt. I varje distrikt har en vattenmyndighet etablerats som ansvarar för samordning av arbetet med att genomföra vattendirektivet inom sitt distrikt. Höjeåns avrinningsområde tillhör vattenmyndigheten för Södra Östersjön och denna vattenmyndighet finns fysiskt placerad i Kalmar. Vattenmyndighetens beslutande organ är vattendelegationen, som för Södra Östersjön består av 9 personer som representerar olika funktioner hos länsstyrelserna i distriktet samt universitet och lantbrukarintressen. Det operativa arbetet kommer att ske från respektive länsstyrelse där ett beredningssekretariat arbetar med dessa frågor.

Förutom de ovan beskrivna femton nationella miljökvalitetsmålen, som har fungerat som vägledande inom svenskt miljöarbete de senaste åren, innebär vattendirektivet att det nu även införs miljökvalitetsnormer för alla vattenförekomster (geografisk enhet inom vattendistriktet för ytvatten eller grundvatten, t ex sjö, avrinningsområde m fl), i Sverige. Sedan juni 2004 finns i miljöbalken ”Förordning om förvaltning av kvalitén på vattenmiljön”, som skall utgöra grunden för kommande föreskrifter gällande miljökvalitetsnormer. Dessa juridiskt bindande

miljökvalitetsnormer tar konkret fasta på vissa kvalitativa eller kvantitativa krav som skall uppnås i vattenmiljön och kommer att vara styrande vid upprättande av de åtgärdsprogram som skall tas fram inom varje vattendistrikt (se nedan).

Ett av de viktigaste inslagen i vattendirektivet är krav på samverkan och delaktighet. Hur detta skall organiseras och hur kommunikationen skall ske mellan lokala grupper t ex vattenvårdsförbund och samordnande myndigheter är just nu under upparbetning. Enligt förslaget kan t ex kommunerna bilda lokala samverkansorgan, så kallade vattenråd, för de enskilda avrinningsområdena. Vattenråden kan liknas vid den organisation som Höje å vattendragsförbund har. I många fall kommer också befintliga vattenvårdsförbund att utnyttjas vid bildandet av vattenråd. Vattenråden ska bland annat arbeta aktivt med att ta fram åtgärdsprogram för att uppfylla de nationella miljömålen och uppnå miljökvalitetsnormerna inom respektive avrinningsområde.

Den organisation och det arbetssätt som Höje å vattendragsförbund haft vid arbetet med Höjeåprojektet ligger i många avseenden väl i linje med planerna för den nya vattenorganisationen. Till exempel har åtgärdsplaner och åtgärdsarbete under snart 15 år bedrivits utifrån avrinningsområdets gränser och inte de administrativa gränserna (kommunerna), ett arbetssätt som är en av grundpelarna i den nya vattenadministrationen. Höjeåprojektet har därmed på många sätt varit en föregångare till den förändring av vattenvårdsarbetet som nu sker i Sverige.

Vattendirektivets övergripande målsättning skall uppnås genom att en tidsplan fastställs där olika arbetsmoment skall vara genomförda till ett visst årtal. Den konkreta målsättningen för vattenmyndigheten är nu att utarbeta ett förslag till förvaltningsplan, för sitt distrikt senast den 22 december 2008. Parallellt med detta arbete skall ett övervakningsprogram fastställas och ett åtgärdsprogram arbetas fram. Senast den 22 december år 2009 skall en förvaltningsplan, innehållande bland annat en sammanfattning av åtgärdsprogrammet för distriktet, beslutas. Det formella kravet från EU är att upprätta ett åtgärdsprogram på vattendistriktsnivå.

Detaljeringsnivån i åtgärdsprogrammet är fortfarande föremål för diskussion. I vattendirektivet betonas dock starkt att arbetet med att föreslå åtgärder helst skall utföras på lokal nivå samt att hänsyn skall tas till tidigare åtgärdsarbete och organisationen av detta (se ovan). Lokal nivå är i detta sammanhang t ex Höjeåns avrinningsområde. Föreliggande Landskapsvårdsplan för Höje å ligger före sin tid i arbetet med att ta fram åtgärdsplaner och kan bli en inspirationskälla för vattenvårdsplaneringen i andra avrinningsområden.

Tillsyn av de vattenförekomster som inte bedöms ha en god ekologisk status, enligt miljökvalitetsnormerna, samt finansiering av de åtgärder som behöver genomföras är ännu föremål för diskussion och många oklarheter finns i denna del av arbetet med vattendirektivet. Den största utmaningen i detta arbete är hur detta skall utföras när det gäller den diffusa påverkan på vattenförekomsterna.

Åtgärdsförslag

Alla föreslagna åtgärder inom vart och ett av de åtta delavrinningsområdena visas även på kartorna med motsvarande nummer längst bak i rapporten.

Delavrinningsområde 1- Höje åns huvudfåra, mynningen – Dalbydiket

Rekreation

Nr: R1A

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Lomma, Lund, Staffanstorp

Läge: Lomma-Värpinge-Stora Bjällerup

Sträcka: 17 km (varav 5 km utgörs av befintlig allmän eller enskild väg/gångstig)

Nuvarande förhållanden: Åker med skyddszoner, betesmark, ohävdad mark

Anläggningssätt: Beträda. Anläggning av 2 spångar samt förbättrad undergång under E6:an.

Kommentar: Möjliggör vanding längs Höje å från mynningen till Genarp (R1A ansluter till R1B vid Stora Bjällerup).

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Djurhållning

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 560 000 kr

Klassning: I

Nr: R2

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Lund, Staffanstorp

Läge: Trolleberg

Sträcka: 1,8 km

Nuvarande förhållanden: Betesmark, ohävdad mark

Anläggningssätt: Beträda och anläggning av stättor

Kommentar: Gångstråk runt naturskönt område i vilket även meandring (M2), utökat bete (B1) och dagvattenmagasin (D1) föreslås. Ansluter till R1A öster och västerut längs Höje å.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Djurhållning

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 60 000 kr

Klassning: I

Nr: R3

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Staffanstorp

Läge: Värpinge-St Lars, söder om ån

Sträcka: 3,2 km (varav 300 m utgörs av befintlig allmän eller enskild väg/gångstig)

Nuvarande förhållanden: Åkermark

Anläggningssätt: Beträda på åkermarken. Anläggning av två spångar. Slingan vid St Lars görs handikappanpassad.

Kommentar: Stråket skapar en slinga runt ån tillsammans med befintliga promenadmöjligheter norr om ån. Ansluter till R1A öster och västerut längs Höje å samt R2 vid Värpinge.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Naturvård

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 320 000 kr

Klassning: I

Nr: R4

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Staffanstorp

Läge: Höjebromölla-Knästorp

Sträcka: 1,4 km (varav 400 m utgörs av befintlig allmän eller enskild väg/gångstig)

Nuvarande förhållanden: Åkermark, ohävdad mark

Anläggningssätt: Beträda

Kommentar: Slinga från Råbyholm via cykelvägen, därefter norr om ån till Knästorps bro och sedan söder om ån fram till cykelbron vid Höjebromölla. Sträcker sig förbi damm 2, 5, 10 och 51. Ansluter till R1A öster och västerut längs Höje å samt R3.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandlingar

Uppskattad kostnad: 35 000 kr

Klassning: I

Nr: R5

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Staffanstorp

Läge: Höje å-Vesums mosse

Sträcka: 1 km

Nuvarande förhållanden: Åkermark, traktsgräns

Anläggningssätt: Beträda

Kommentar: Gångstråket knyter samman gångstråk längs Höje å med Vesums mosseområdet och damm 45.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 40 000 kr

Klassning: I

Våtmarker och dammar

Nr: V1

Åtgärd: Anläggning av damm

Kommun: Lomma

Läge: Prästberga

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark

Anläggningssätt: Uppbrytning av kulvert, om möjligt i kombination med viss dämning.

Förutsättningar: Praktiska förutsättningar okända

Tillrinningsområde: 540 ha (90 % åker, 10 % bebyggelse)

Kommentar: Strategiskt läge

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 710 000 kr

Klassning: II

Nr: V2

Åtgärd: Anläggning av våtmark

Kommun: Lomma

Läge: Flackarp

Areal: 2 ha

Nuvarande förhållanden: Svacka i åkermark

Anläggningssätt: Omledning av vatten som idag pumpas vid järnvägen ner till ån.

Förutsättningar: Troligen goda praktiska förutsättningar

Tillrinningsområde: 200 ha (> 95 % åker)

Kommentar: V2 kan bli värdefull för fågellivet med hänsyn till närheten till anlagd våtmark i Östra Kannik.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 1000 000 kr

Klassning: I

Nr: V3

Åtgärd: Anläggning av våtmark

Kommun: Lund

Läge: Trolleberg

Areal: 3 ha

Nuvarande förhållanden: Öppet dike, fuktig gräsvall (åkermark)

Anläggningssätt: Inledning av vatten från dike samt Höje å

Förutsättningar: Bra praktiska förutsättningar

Tillrinningsområde: 300 ha från dike (> 95 % åker) samt Höje å

Kommentar: Tidigare aktuell i Höjeåprojektet. Ritning finns. Bör göras grundare än föreslagen utformning.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandlingar, praktiska förutsättningar i detalj

Uppskattad kostnad: 1 400 000 kr

Klassning: I

Nr: V4

Åtgärd: Anläggning av våtmark/fuktäng

Kommun: Staffanstorps

Läge: Vesum

Areal: 10 ha

Nuvarande förhållanden: Åkermark som idag hålls torrt genom pumpning av vatten till Höje å.

Anläggningssätt: Förhandling med markägare om avstängning av pumpstation.

Förutsättningar: Goda praktiska förutsättningar

Tillrinningsområde: Mycket liten tillrinning

Kommentar: Tidigare aktuell i Höjeåprojektet

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar i detalj

Uppskattad kostnad: 2 700 000 kr

Klassning: I

Nr: V5

Åtgärd: Anläggning av damm

Kommun: Staffanstorps kommun

Läge: Råbydikets utflöde i Höje å

Areal: 1,2 ha

Nuvarande förhållanden: Öppet dike med skyddszoner, åkermark

Anläggningssätt: Sidodamm som mottar ett delflöde från Råbydiket.

Förutsättningar: Bra fall i Råbydiket uppströms dammläge.

Tillrinningsområde: 2700 ha (90% åker)

Kommentar: Tidigare aktuell i Höjeåprojektet. Ritning finns.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 650 000 kr

Klassning: I

Restaurering av vattendrag

Meandring

Nr: M1

Åtgärd: Återskapande av Höje ås norra gren och deltalandskap

Kommun: Lomma

Läge: Västra Kannik

Sträcka: 2100 m

Nuvarande förhållanden: Betesmark, åkermark

Anläggningssätt: Rensning av gammal åfåra och deltagrenar, inledning av vatten från Höje å

Förutsättningar: Praktiska förutsättningar okända

Kommentar: Hänsyn måste tas till djurhållningsintresset

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Djurhållning, jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 2 500 000 kr

Klassning: I

Nr: M2

Åtgärd: Återskapande av gammal åfåra

Kommun: Staffanstorp, Lund

Läge: Trolleberg

Sträcka: 790 m

Nuvarande förhållanden: Betesmark, ohävdad mark. Gammal åfåra synlig men igenvuxen och står i förbindelse med Höje å.

Anläggningssätt: Rensning av gammal åfåra, inledning av vatten från Höje å

Förutsättningar: Praktiska förutsättningar okända

Kommentar: Prova i samband med åtgärd M2 möjligheten att göra befintliga lågpartier på omgivande mark blötare. Vid genomförande av M2 och en eventuell höjning av vattenståndet på omgivande mark måste hänsyn tas till djurhållningsintresset (se även åtgärd B1).

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Djurhållning

Utredningsbehov: Markägarförhållande, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 1 100 000 kr

Klassning: I

Naturvårdsåtgärder

Bete/Hävd

Nr: B1

Åtgärd: Utökning av bete

Kommun: Staffanstorp, Lund

Läge: Trolleberg

Areal: 4 ha

Nuvarande förhållanden: Angivet område betas idag delvis av häst och nöt men en del fållor är obetade.

Anläggningssätt: Utökning av betet genom diskussion med markägare och djurhållare.

Uppsättning av stängsel.

Kommentar: I området föreslås även meandring (M2), dagvattenmagasin (D1) och gångstråk (R1A samt R2) på båda sidor runt området.

Värden: Naturvård

Konflikter med andra intressen:

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 40 000 kr

Klassning: I

Nr: B2

Åtgärd: Utökning av bete

Kommun: Lund, Staffanstorp

Läge: St Lars, söder om ån

Areal: 1,6 ha

Nuvarande förhållanden: Delvis öppen, delvis igenvuxen ohävdad mark,

Anläggningssätt: Utökning av nuvarande betesfälla (hästbete) österut. Utökning av djurparkens bete västerut och ända ner till ån. Uppröjning av skräp inom området. Uppsättning av stängsel.

Kommentar: Gångstråk R3 sträcker sig förbi B2.

Värden: Naturvård

Konflikter med andra intressen:

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 100 000 kr

Klassning: I

Flödesdämpande åtgärder för dagvatten

Dagvattenmagasin

Nr: D1

Åtgärd: Anläggning av dagvattenmagasin

Kommun: Lund

Läge: Trolleberg

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Betesmark

Anläggningssätt: Avledning av dagvatten från 1400 mm kulvert som mynnar i Höje å strax öster om angivet dammläge.

Förutsättningar: Bra praktiska förutsättningar

Kommentar: Vid utformning av D1 måste hänsyn tas till landskapsbilden och djurhållningsintresset.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Djurhållning, Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar i detalj

Uppskattad kostnad: 580 000 kr

Klassning: I

Nr: D2

Åtgärd: Anläggning av dagvattenmagasin

Kommun: Lund

Läge: Uppströms Rinnebäcksravinen

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Öppet dike. Erosionsproblem nedströms i Rinnebäcksravinen

Anläggningssätt: Schaktning och inledning av vatten från närliggande dagvattenledning i väster (diameter 1800 mm) och dike.

Förutsättningar: Bra praktiska förutsättningar

Kommentar: Planer finns i Lunds kommun på anläggning av dagvattenmagasin.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Bostäder, Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, Praktiska förutsättningar i detalj

Uppskattad kostnad: 860 000 kr

Klassning: I

Nr: D3

Åtgärd: Anläggning av dagvattenmagasin

Kommun: Lund

Läge: St Lars - Klostergården

Areal: 0,75 ha

Nuvarande förhållanden: Öppen gräsmark

Anläggningssätt: Avledning av vatten från närliggande dagvattenledningar i öster (diameter 1000 och 1200 mm) eller i väster (diameter 500 mm).

Förutsättningar: Praktiska förutsättningar okända

Kommentar: Planförslag för dagvattenmagasin är framtaget i Lunds kommun

Värden: Vattenvård, Naturvård, Rekreation

Konflikter med andra intressen:

Utredningsbehov: Praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 670 000 kr

Klassning: I

Nr: D4

Åtgärd: Anläggning av dagvattenmagasin

Kommun: Staffanstorp

Läge: Väster om Knästorp

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Erosionsproblem vid ledningens mynning i Höje å. Åkermark.

Anläggningssätt: Avledning av vatten från dagvattenledning (diameter 1800 mm)

Förutsättningar: Praktiska förutsättningar okända

Kommentar: Vid utformning av D4 måste hänsyn tas till landskapsbilden.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 860 000 kr

Klassning: I

Nr: D5

Åtgärd: Anläggning av dagvattenmagasin

Kommun: Staffanstorp

Läge: Öster om Knästorp

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Erosionsproblem vid ledningens mynning i Höje å. Åkermark.

Anläggningssätt: Avledning av vatten från dagvattenledning (diameter 2000 mm)

Förutsättningar: Praktiska förutsättningar okända

Kommentar: Vid utformning av D5 måste hänsyn tas till landskapsbilden.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 860 000 kr

Klassning: I

Delavrinningsområde 2 - Höjeåns huvudfåra, Dalbydiket – Håckebergasjön

Rekreation

Nr: R1B

Åtgärd: Gångstråk/vandringsled

Kommun: Staffanstorps, Lund

Läge: Längs Höje å från Dalbydiket (St. Bjällerup) till Håckeberga kvarn.

Sträcka: 15 km (varav 1,6 km utgör befintlig allmän eller enskild väg/gångstig)

Nuvarande förhållanden: Åker med skyddszoner, betesmark, ohävdad mark. Träd och buskar förekommer rikligt längs ån på merparten av sträckan.

Anläggningssätt: Beträda längs ån.

Förutsättningar: 1 spång över Höje å (vid Genarp) krävs, liksom ett flertal stängselövergångar. Förbättrad passage av väg 11 vid Kyrkheddinge önskvärd.

Kommentar: Följer huvudsakligen samma sträckning som Höje å natur- och kulturstig. Bildar tillsammans med R1A en sammanhängande vandringsled från Lomma till Genarp.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Djurhållning

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 550 000 kr

Klassning: I

Nr: R6

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Lund

Läge: Längs Gödelövsbäcken från Höje å till krök.

Sträcka: 400 m

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åkermark med skyddszoner.

Anläggningssätt: Beträda

Kommentar: Kompletterande stråk som tillsammans med R1B, R7 och bef. vägar/stigar bildar en slinga runt Höjeåns dalgång vid Genarp.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 20 000 kr

Klassning: I

Nr: R7

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Lund

Läge: Från Håckeberga kvarn till Stubbarp.

Sträcka: 900 m

Nuvarande förhållanden: Skog/betesmark

Anläggningssätt: Beträda/stig

Kommentar: Kompletterande stråk som tillsammans med R1B, R6 och bef. vägar/stigar bildar en slinga runt Höjeåns dalgång vid Genarp. Bro över bäck vid Stubbarp har anlagts av Höje å natur- och kulturstig som följde samma sträckning om R7.

Värden: Rekreation

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 50 000 kr

Klassning: I

Våtmarker och dammar

Nr: V6

Åtgärd: Anläggning av våtmark

Kommun: Staffanstorps

Läge: Vid kulvertmynning i Höje å söder om väg 11

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Åkermark.

Anläggningssätt: Omledning/uppbyggnad av kulvert.

Förutsättningar: Topografiskt gynnsamma förutsättningar.

Tillrinningsområde: 220 ha (95 % åker).

Kommentar: Strategiskt läge. Aktuell yta översvämmas vid högflöden, men kan odlas utan större problem.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 560 000 kr

Klassning: I

Nr: V7

Åtgärd: Anläggning av våtmark/återskapad översilning

Kommun: Lund

Läge: Vid Gödelövsbäckens utlopp i Höje å.

Areal: 5-20 ha

Nuvarande förhållanden: Åkermark på f d översilningsområde.

Anläggningssätt: Omledning av vatten från Gödelövsbäcken, eventuellt viss dämning.

Förutsättningar: Topografiskt gynnsamma förutsättningar.

Tillrinningsområde: 500 ha (90 % skog).

Kommentar: Begränsad närsaltnytta då tillflödet mestadels kommer från skogsmark, men kan bli mycket värdefullt för fågellivet om åtgärden kombineras med hävd.

Värden: Naturvård, Landskapsbild, Kulturmiljö (vid återskapad översilning), Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning, Infrastruktur (dricksvattenledning)

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 4 000 000 kr (vid 10 ha stor anläggning)

Klassning: I

Restaurering av vattendrag

Faunavård i vattendraget

Nr: F1

Åtgärd: Utläggning av block, sten och grus i vattendraget.

Kommun: Lund

Läge: Gödelövsbäcken nedströms Gödelöv.

Sträcka: 350 m uppströms från markering på karta.

Nuvarande förhållanden: Strömvattensträcka (fall: 10-30 %) omgiven av åkermark och gräsmark. Kraftiga bestånd av pestskräp i nedre delen av diket.

Tillrinningsområde: 500 ha (90 % skog).

Kommentar: Föreslagen åtgärd i Höje å fiskevårdsplan från år 2000. Skapar en mer varierad miljö i vattendraget som gynnar fisk och andra vattenlevande organismer.

Värden: Naturvård

Konflikter med andra intressen: Markavvattning

Utredningsbehov: Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta och hydrologiska effekter.

Uppskattad kostnad: 45 000 kr

Klassning: I

Nr: F2

Åtgärd: Justering av stendämme vid intag till kvarnränna.

Kommun: Lund

Läge: Intagspunkt från Höje å till Häckeberga kvarn. X: 6165153 Y: 349678

Nuvarande förhållanden: Stendämme vid intaget till Häckeberga kvarn utgör för ett partiellt hinder för fiskvandring.

Tillrinningsområde: 7 500 ha (50 % skog, 50 % åker/vall)

Kommentar: Föreslagen åtgärd i Höje å fiskevårdsplan från år 2000. Syftar till att säkra ett minimiflöde i Höje å.

Värden: Naturvård

Utredningsbehov: Förhandling med markägare/dikningsföretag. Fastställande av lämpligt minimiflöde.

Uppskattad kostnad: 15 000 kr

Klassning: I

Nr: F3

Åtgärd: Justering av utflödet så att båda sjöutloppen blir vattenförande året om.

Kommun: Lund

Läge: Västra utloppet från Häckebergasjön.

Nuvarande förhållanden: Västra utloppet går torrt under lågvattenperioder.

Tillrinningsområde: 7 500 ha (50 % skog, 50 % åker/vall)

Kommentar: Föreslagen åtgärd i Höje å fiskevårdsplan från år 2000.

Värden: Naturvård

Utredningsbehov: Hydrologisk utredning.

Uppskattad kostnad: 20 000 kr

Klassning: I

Plantering av träd och buskar

Nr: P1

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Staffanstorps

Läge: Åkärrsdiket

Sträcka: 1400 m

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åkermark. Enstaka buskar och träd längs dike. Naturfattigt område.

Tillrinningsområde: 60 ha (> 95 % åker)

Kommentar: Skapar en skuggning av vattendraget vilket begränsar vegetationen och gynnar vattenmiljön i diket.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 160 000 kr

Klassning: I

Nr: P2

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Lund

Läge: Gödelövsbäcken nedströms Gödelöv

Sträcka: 600 m

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åkermark. Träd och buskar saknas.

Tillrinningsområde: 500 ha (90 % skog).

Kommentar: Skapar en skuggning av befintliga strömvattensträckor som begränsar vegetationen och gynnar vattenmiljön i diket. Kombinerar lämpligen med F1.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 75 000 kr

Klassning: I

Naturvårdsåtgärder

Restaurering av befintliga våtmarker

Nr: N1 (Risen)

Åtgärd: Utredning om möjligheter att höja vattenståndet i delar av området.

Kommun: Lund

Läge: Söder om Genarp

Areal: Hela området 50 ha

Nuvarande förhållanden: Betad gräsmark. Kuperat område med omväxlande torra och fuktiga partier. Omfattande buskröjningar har nyligen utförts.

Tillrinningsområde: Mycket litet

Kommentar: Naturreservat. Området hävdas väl och har nyligen röjts. Området är sedan gammalt utdikat och naturvärdena kan sannolikt ökas ytterligare genom viss vattenståndshöjning.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Markavvattning, Djurhållning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 80 000 kr

Klassning: I

Delavrinningsområde 3 – Önnerupsbäcken

Rekreation

Nr: R8

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Lomma

Läge: Från banvall vid Leråkra till Stora Habo (Örestads golfbana).

Sträcka: 2,8 km (varav 0,4 km utgör befintlig allmän eller enskild väg/gångstig)

Nuvarande förhållanden: Större dike omgivet av åkermark. Bitvis går sträckan längs Lommabanan.

Anläggningssätt: Beträda längs vattendrag/banvall.

Förutsättningar: Bro krävs över Önnerupsbäcken vid Leråkra. Vid stora Habo krävs en passage av Lommabanan, såvida inte passage över golfbanan kan ordnas.

Kommentar: Stråk som tillsammans med R10 och R9 bildar en led mellan Flädie-Önnerup-Habo längs Önnerupsbäcken. Vid Önnerup sammanfaller stråket på en kortare sträcka med befintlig uppfartsväg till en gård samt med allmänna vägen Önnerup-Värpinge.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 110 000 kr (passage av jvg ej inräknad)

Klassning: II

Nr: R9

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Lomma

Läge: Slinga mellan väg 16, Flädie tegelbruk och banvall vid Leråkra.

Sträcka: 1,4 km

Nuvarande förhållanden: Stort och djupt dike som kantas av åkermark. Permanenta skyddszoner saknas på större delen av sträckan.

Anläggningssätt: Beträda längs vattendrag. Röjning av buskar på banvall. Anläggning av trätappa i slänt till banvall.

Kommentar: Närrekreationsslinga för boende i Flädie/Önnerupsområdet. Stråket ansluter till bef. vägnät och ridslinga och bildar tillsammans med R10 och R8 en led mellan Flädie – Önnerup – Habo. Slingan erbjuder en omväxlande och skyddad miljö. Diket kantas bitvis av buskar och träd. Vid tegelbruket finns en anlagd damm och vid leråkra går stråket uppe på en gammal banvall med fin utsikt över landskapet.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 80 000 kr

Klassning: I

Nr: R10

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Lomma

Läge: Slinga mellan Flädie och väg 16.

Sträcka: 1,3 km

Nuvarande förhållanden: Öppna diken kantade av åkermark med skyddszoner samt, på östsidan av östra diket, en större nyanlagd damm.

Anläggningssätt: Beträda längs vattendrag. Anläggning av två spångar.

Kommentar: Närrekreationsslinga för boende i och omkring Flädie by. Stråket ansluter till bef. vägnät i byn och till R9. Rekreativsvärdet höjs av den nyanlagda dammen som utgör en vacker och trevlig naturmiljö.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 90 000 kr

Klassning: I

Nr: R11

Åtgärd: Gångstråk/ridstig

Kommun: Lomma

Läge: Slinga mellan Fjellie by och Fels mosse.

Sträcka: 5,6 km (varav 0,5 km utgör befintlig allmän eller enskild väg/gångstig)

Nuvarande förhållanden: Öppna diken, pilevallar och markvägar omgivna av åkermark.

Anläggningssätt: Beträdor.

Förutsättningar: Bro krävs vid Fels mosse. Kulvertuppbrytning (K2) nödvändig för att slingan skall kunna fullbordas.

Kommentar: Går huvudsakligen längs diken, men bitvis även längs pilevallar och markvägar. Bildar en slinga mellan Fjellie och Fels mosse samt, tillsammans med R12, en anslutning mot rekreativsområdet i Nöbbelövs mosse. Eventuellt kan en separat ridstig anläggas parallellt med gångstråket.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 150 000 kr

Klassning: I

Nr: R12

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Lund

Läge: Från Passlehög till Nöbbelövs mosse.

Sträcka: 1,1 km

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark.

Anläggningssätt: Beträda längs öppnat dike.

Förutsättningar: Förutsätter uppbrytning av kulvert (K3) samt passage av väg 108 (trefilig väg).

Kommentar: Skapar tillsammans med R11 en förbindelse från Fjellie by/Fels mosse till rekreativsområdet i Nöbbelövs mosse och nordvästra Lund.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Infrastruktur

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 45 000 kr (passage av väg 108 ej inräknad)

Klassning: II

Nr: R13

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Lund

Läge: Längs Önnerupsbäcken från dagvattendamm till Vallkärra (Östra Madvägen)

Sträcka: 0,5 km

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av betesmark samt åker med skyddszon och kantat av buskar och träd.

Anläggningssätt: Beträda längs vattendrag.

Förutsättningar: Bro krävs vid sammanflödet av dikesgrenarna.

Tillrinningsområde: 1 200 ha (50 % åker, 45 % bebyggelse)

Kommentar: Ansluter till promenadstig mot rekreationsområdet i Nöbbelövs mosse. Trevlig promenadsträcka längs diket som omgärdas av äldre pilar och annan vegetation. En spontant upptrampad stig finns redan idag i skyddszonen på sydsidan.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 50 000 kr

Klassning: I

Nr: R14

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Lund

Läge: Stig längs uppbruten kulvert vid Vallära.

Sträcka: 300 m

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark.

Anläggningssätt: Grusad stig.

Förutsättningar: Förutsätter uppbrytning av kulvert (K4/D6).

Kommentar: Skapar tillsammans med K4, D6 och P14 ett nytt grönområde med högt rekreationsvärde för boende i Vallkärraområdet och tillsammans med R16 och befintliga vägar en trevlig slinga runt Vallkärra by.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 20 000 kr

Klassning: I

Nr: R15

Åtgärd: Gång-/cykelväg.

Kommun: Lund

Läge: Mellan Stångby och Vallkärra

Sträcka: 1,3 km

Nuvarande förhållanden: Bitvis öppet, bitvis kulverterat vattendrag på åkermark.

Anläggningssätt: Gång-/cykelväg längs vattendraget.

Förutsättningar: Förutsätter uppbrytning av kulvert (K4).

Kommentar: Skapar en ny förbindelse mellan Stångby-Vallkärra. Trevlig miljö längs vattendraget med vy över Vallkärra kyrka.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 110 000 kr

Klassning: I

Nr: R16

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Lund

Läge: Från sammanflödet av dikesgrenarna till Vallkärratorns bygata.

Sträcka: 0,5 km

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av gräsmark/betesmark samt åker med skyddszon.

Anläggningssätt: Beträda/stig längs vattendraget.

Förutsättningar: Förutsätter passage av Kävlingevägen (ev bef. övergångsställe).

Kommentar: Skapar tillsammans med befintliga vägar en trevlig promenadslinga runt/genom Vallkärra by.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Infrastruktur
Utredningsbehov: Markägarförhandling
Uppskattad kostnad: 20 000 kr
Klassning: I

Våtmarker och dammar

Nr: V8

Åtgärd: Anläggning av damm/våtmark

Kommun: Lomma

Läge: Strax söder om Flädie by

Areal: 1,0 ha

Nuvarande förhållanden: Åkermark med skyddszoner längs öppet dike.

Anläggningssätt: Vidgning av diket, om möjligt i kombination med viss dämning.

Förutsättningar: Relativt grunt dike.

Tillrinningsområde: 360 ha (90 % åker)

Kommentar: Tidigare aktuellt projekt inom Höjeåprojektet.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 710 000 kr

Klassning: I

Nr: V9

Åtgärd: Anläggning av våtmark

Kommun: Lomma

Läge: Borgeby

Areal: Totalt 8 ha (varav 3 ha vattenyta och 5 ha fuktig betesmark)

Nuvarande förhållanden: Tidvis översvämmad åkermark inom f d våtmarksområde.

Dräneringsvattnet pumpas från området.

Anläggningssätt: Upphörd pumpning, stängsling och bete.

Förutsättningar: Mycket bra praktiska förutsättningar. Ett våtmarksområde kan återskapas genom att stänga av befintliga pumpar.

Tillrinningsområde: 50 ha (90 % åker)

Kommentar: Tidigare aktuellt projekt inom Höjeåprojektet. Har begränsad närsaltnytta på grund av liten tillrinning, men kan bli mycket värdefullt för fågellivet om åtgärden kombineras med hävd.

Värden: Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar i detalj.

Uppskattad kostnad: 1 200 000 kr

Klassning: I

Nr: V10

Åtgärd: Anläggning av damm/våtmark

Kommun: Lomma

Läge: Laxmans Åkarp

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Åkermark med skyddszoner längs öppet dike.

Anläggningssätt: Vidgning av diket, om möjligt i kombination med dämning.

Förutsättningar: Stort fall i diket uppströms. Praktiska förutsättningar i övrigt okända.

Tillrinningsområde: 280 ha (95 % åker)

Kommentar: Strategiskt läge.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation
Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning
Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.
Uppskattad kostnad: 560 000 kr
Klassning: II

Nr: V11

Åtgärd: Anläggning av damm/våtmark
Kommun: Kävlinge
Läge: NV Raby gård, Stävie
Areal: 1 ha
Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark
Anläggningssätt: Uppbrytning av kulvert.
Förutsättningar: Praktiska förutsättningar okända.
Tillrinningsområde: 600 ha (90 % åker)
Kommentar: Ev i kombination med kulvertuppbyggnad K1.
Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation
Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning
Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.
Uppskattad kostnad: 710 000 kr
Klassning: II

Nr: V12

Åtgärd: Anläggning av damm/våtmark
Kommun: Lomma
Läge: NV gården Stamhem
Areal: 1 ha
Nuvarande förhållanden: Åker. Öppet dike nedströms och kulvert uppströms aktuellt läge.
Anläggningssätt: Vidgning av diket.
Förutsättningar: Goda praktiska förutsättningar.
Tillrinningsområde: 250 ha (95 % åker)
Kommentar: Mindre projekt strax nedströms, vid sammanflödet med Önnerupsbäcken, har tidigare varit aktuellt projekt inom Höjeåprojektet.
Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation
Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning
Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar i detalj.
Uppskattad kostnad: 560 000 kr
Klassning: I

Nr: V13

Åtgärd: Anläggning av damm/våtmark
Kommun: Lomma
Läge: Nedströms Lilleby
Areal: 0,5 ha
Nuvarande förhållanden: Öppet dike på åkermark.
Anläggningssätt: Sidodamm till Önnerupsbäcken.
Förutsättningar: Måttligt goda förutsättningar. Ritningsunderlag framtaget.
Tillrinningsområde: 2 200 ha (70 % åker, 25 % bebyggelse)
Kommentar: Tidigare aktuellt projekt inom Höjeåprojektet.
Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation
Konflikter med andra intressen: Jordbruk
Utredningsbehov: Markägarförhandling.
Uppskattad kostnad: 280 000 kr
Klassning: II

Nr: V14

Åtgärd: Anläggning av damm/våtmark

Kommun: Lomma

Läge: N Fjellie by

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Åkermark med skyddszoner längs öppet dike.

Anläggningssätt: Vidgning av diket, om möjligt i kombination med viss dämning.

Förutsättningar: Cirka 1,5 m djupt dike, visst fall i diket uppströms.

Tillrinningsområde: 500 ha (95 % åker)

Kommentar: Tidigare aktuellt projekt inom Höjeåprojektet.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 710 000 kr

Klassning: I

Nr: V15

Åtgärd: Anläggning av damm/våtmark

Kommun: Lomma

Läge: Nedströms Fels mosse

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Åkermark med skyddszoner längs öppet dike.

Anläggningssätt: Vidgning av diket, om möjligt i kombination med viss dämning.

Förutsättningar: Relativt grunt dike (1-1,5 m).

Tillrinningsområde: 400 ha (95 % åker)

Kommentar: Strategiskt läge.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 660 000 kr

Klassning: II

Restaurering av vattendrag

Avfasning av dikeskanter

Nr: A1

Åtgärd: Avfasning av dikeskanter

Kommun: Lomma

Läge: Nedströms Fels mosse

Sträcka: 350 m

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åkermark med skyddszoner. Längs ett mindre parti i övre delen finns ett askbestånd. Branta slänter med kraftig erosion.

Förutsättningar: Dikesdjup 1-1,8 m.

Tillrinningsområde: 400 ha (95 % åker)

Kommentar: I kombination med/som alternativ till V15.

Värden: Vattenvård, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 120 000 kr

Klassning: II

Nr: A2**Åtgärd:** Avfasning av dikeskanter**Kommun:** Lomma**Läge:** Önnerupsbäcken uppströms Fjellie by**Sträcka:** 550 m**Nuvarande förhållanden:** Strömsträcka med hårbotten omgiven av åkermark och kantad av enstaka buskar/träd. Skyddszoner saknas på merparten av sträckan. Branta slänter med kraftig erosion.**Förutsättningar:** Dikesdjup 1-1,8 m.**Tillrinningsområde:** 1 700 ha (60 % åker, 30 % bebyggelse)**Kommentar:** Åtgärden kombineras lämpligen med trädplantering (P12).**Värden:** Vattenvård, Rekreation**Konflikter med andra intressen:** Jordbruk**Utredningsbehov:** Markägarförhandling**Uppskattad kostnad:** 175 000 kr**Klassning:** I**Nr: A3****Åtgärd:** Avfasning av dikeskanter**Kommun:** Lund**Läge:** Mellan Nöbbelövs mosse och Vallkärra**Sträcka:** 800 m**Nuvarande förhållanden:** Dike omgivet av betesmarker och till stora delar kantat av buskar och träd. Kraftig erosion i de mycket branta, pestskråpsbevuxna slänterna.**Förutsättningar:** Dikesdjup 1,5-2,5 m.**Tillrinningsområde:** 1 000 ha (50 % åker, 45 % bebyggelse)**Kommentar:** Åtgärden begränsas till de partier som kan komma åt utan att befintliga träd och större buskar skadas.**Värden:** Vattenvård, Rekreation**Konflikter med andra intressen:** Jordbruk**Utredningsbehov:** Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.**Uppskattad kostnad:** 290 000 kr**Klassning:** I**Öppna upp kulvertar****Nr: K1****Åtgärd:** Uppbrytning av kulvert**Kommun:** Kävlinge**Läge:** Stävie**Sträcka:** 1 700 m**Nuvarande förhållanden:** Kulverterat vattendrag på Åkermark.**Förutsättningar:** Praktiska förutsättningar okända.**Tillrinningsområde:** 550 ha (95 % åker)**Kommentar:** Det aktuella området är mycket naturfattigt med få vattenmiljöer. Traktoröverfarter kan bevaras med jämna mellanrum.**Värden:** Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation**Konflikter med andra intressen:** Jordbruk**Utredningsbehov:** Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.**Uppskattad kostnad:** 1000 000 kr (inkluderar trädplantering)**Klassning:** I

Nr: K2

Åtgärd: Uppbrytning av kulvert

Kommun: Lomma

Läge: Ö Fjellie by

Sträcka: 240 m

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på Åkermark.

Förutsättningar: Praktiska förutsättningar okända.

Tillrinningsområde: 1 700 ha (60 % åker, 30 % bebyggelse)

Kommentar: Skapar en sammanhängande öppen huvudfåra i Önnerupsbäcken från Höje å till Fjellie boställe som förbättrar faunans vandringsmöjligheter. Den aktuella sträckan har sannolikt potential att bli en värdefull strömvattensträcka. Nödvändig åtgärd för genomförandet av R11. Traktoröverfarter kan bevaras med jämna mellanrum.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 240 000 kr (inkluderar trädplantering)

Klassning: I

Nr: K3

Åtgärd: Uppbrytning av kulvert

Kommun: Lund

Läge: Önnerupsbäcken vid väg 108.

Sträcka: 775 m

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på Åkermark.

Förutsättningar: Kulverten ligger bitvis djupt. Praktiska förutsättningar i övrigt okända.

Tillrinningsområde: 1 200 ha (50 % åker, 45 % bebyggelse)

Kommentar: Skapar tillsammans med K2 en sammanhängande öppen huvudfåra i Önnerupsbäcken från Höje å till Vallkärratorn. Nödvändig åtgärd för genomförandet av R12. Traktoröverfarter kan bevaras med jämna mellanrum.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 600 000 kr (inkluderar trädplantering, trumma ligger kvar under väg 108)

Klassning: II

Nr: K4

Åtgärd: Uppbrytning av kulvert

Kommun: Lund

Läge: NO Vallkärra by

Sträcka: 675 m

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag (dag- och dräneringsvatten) på åkermark.

Förutsättningar: 1000 mm: s dagvattenkulvert uppströms Vallkärravägen. Nedströms vägen tillkommer ytterligare en kulvert (D 700-900 mm). Praktiska förutsättningar i övrigt okända.

Tillrinningsområde: 370 ha (80 % åker, 20 % bebyggelse). Osäker mängd dagvatten.

Kommentar: Ev. kan vattendraget breddas till en dagvattendamm på nedersta sträckan (se D6). Nödvändig åtgärd för genomförandet av R15. Nedströms Vallkärravägen kan åtgärden (tillsammans med D6, P14 och R15) bilda ett nytt grönområde med högt rekreativt värde för boende i Vallkärraområdet. Traktoröverfarter kan bevaras med jämna mellanrum.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 380 000 kr (inkluderar trädplantering uppstr. Vallkärravägen)

Klassning: I

Faunavård i vattendraget**Nr:** F4**Åtgärd:** Utläggning av block, sten och grus i vattendraget.**Kommun:** Lomma**Läge:** Önnerupsbäcken uppströms sammanflödet med Flädiediket.**Sträcka:** 700 m uppströms från markering på karta (upp till E6:an).**Nuvarande förhållanden:** Strömvattensträcka omgiven av åkermark med skyddszoner.**Tillrinningsområde:** 2 500 ha (70 % åker, 20 % bebyggd mark)**Kommentar:** Föreslagen åtgärd i Höje å fiskevårdsplan från år 2000. Skapar en mer varierad miljö i vattendraget som gynnar fisk och andra vattenlevande organismer.**Värden:** Naturvård**Konflikter med andra intressen:** Markavvattning**Utredningsbehov:** Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta och hydrologiska effekter.**Uppskattad kostnad:** 140 000 kr**Klassning:** I**Nr:** F5**Åtgärd:** Utläggning av block, sten och grus i vattendraget.**Kommun:** Lomma**Läge:** Flädiediket vid Flädie.**Sträcka:** 200 m uppströms från markering på karta.**Nuvarande förhållanden:** Strömvattensträcka omgiven av åkermark och bangårdsområde.**Tillrinningsområde:** 1 400 ha (>95 % åker).**Kommentar:** Föreslagen åtgärd i Höje å fiskevårdsplan från år 2000. Skapar en mer varierad miljö i vattendraget som gynnar fisk och andra vattenlevande organismer.**Värden:** Naturvård**Konflikter med andra intressen:** Markavvattning**Utredningsbehov:** Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta och hydrologiska effekter.**Uppskattad kostnad:** 50 000 kr**Klassning:** I**Nr:** F6**Åtgärd:** Utläggning av block, sten och grus i vattendraget.**Kommun:** Lomma**Läge:** Dike mellan Frierupsmarken och Laxmans Åkarp.**Sträcka:** 650 m uppströms från markering på karta.**Nuvarande förhållanden:** Strömvattensträcka omgiven av åkermark med skyddszoner och bitvis kantad av buskar och träd.**Tillrinningsområde:** 280 ha (95 % åker)**Kommentar:** Föreslagen åtgärd i Höje å fiskevårdsplan från år 2000. Skapar en mer varierad miljö i vattendraget som gynnar fisk och andra vattenlevande organismer.**Värden:** Naturvård**Konflikter med andra intressen:** Markavvattning**Utredningsbehov:** Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta och hydrologiska effekter.**Uppskattad kostnad:** 70 000 kr**Klassning:** I

Nr: F7

Åtgärd: Utläggning av block, sten och grus i vattendraget.

Kommun: Lomma

Läge: Önnerupsbäcken vid Lilleby

Sträcka: 100 m uppströms från markering på karta.

Nuvarande förhållanden: Strömvattensträcka omgiven av åkermark, fruktodling med mera.

Tillrinningsområde: 2 200 ha (70 % åker, 25 % bebyggelse)

Kommentar: Föreslagen åtgärd i Höje å fiskevårdsplan från år 2000. Skapar en mer varierad miljö i vattendraget som gynnar fisk och andra vattenlevande organismer.

Värden: Naturvård

Konflikter med andra intressen: Markavvattnings

Utredningsbehov: Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta och hydrologiska effekter.

Uppskattad kostnad: 25 000 kr

Klassning: I

Nr: F8

Åtgärd: Utläggning av block, sten och grus i vattendraget.

Kommun: Lomma

Läge: Önnerupsbäcken nedströms Fjellie by.

Sträcka: 100 m uppströms från markering på karta.

Nuvarande förhållanden: Strömvattensträcka omgiven av åkermark med skyddszoner samt fruktodling.

Tillrinningsområde: 2 100 ha (70 % åker, 25 % bebyggelse)

Kommentar: Föreslagen åtgärd i Höje å fiskevårdsplan från år 2000. Skapar en mer varierad miljö i vattendraget som gynnar fisk och andra vattenlevande organismer.

Värden: Naturvård

Konflikter med andra intressen: Markavvattnings

Utredningsbehov: Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta och hydrologiska effekter.

Uppskattad kostnad: 25 000 kr

Klassning: I

Nr: F9

Åtgärd: Utläggning av block, sten och grus i vattendraget.

Kommun: Lomma

Läge: Önnerupsbäcken vid Fjellie kyrka.

Sträcka: 200 m uppströms från markering på karta (till kulvert).

Nuvarande förhållanden: Strömvattensträcka omgiven av tomtmark och åker.

Tillrinningsområde: 1 700 ha (60 % åker, 30 % bebyggelse)

Kommentar: Föreslagen åtgärd i Höje å fiskevårdsplan från år 2000. Skapar en mer varierad miljö i vattendraget som gynnar fisk och andra vattenlevande organismer.

Värden: Naturvård

Konflikter med andra intressen: Markavvattnings

Utredningsbehov: Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta och hydrologiska effekter.

Uppskattad kostnad: 95 000 kr

Klassning: II

Nr: F10

Åtgärd: Utläggning av block, sten och grus i vattendraget.

Kommun: Lund

Läge: Önnerupsbäcken uppströms Nöbbelövs mosse.

Sträcka: 450 m uppströms från markering på karta.

Nuvarande förhållanden: Strömvattensträcka omgiven av betesmark och bitvis kantad av buskar och träd.

Tillrinningsområde: 1 100 ha (50 % åker, 45 % bebyggelse)

Kommentar: Föreslagen åtgärd i Höje å fiskevårdsplan från år 2000. Skapar en mer varierad miljö i vattendraget som gynnar fisk och andra vattenlevande organismer.

Värden: Naturvård

Konflikter med andra intressen: Markavvattning

Utredningsbehov: Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta och hydrologiska effekter.

Uppskattad kostnad: 140 000 kr

Klassning: II

Nr: F11

Åtgärd: Borttagande av vandringshinder

Kommun: Lund

Läge: Önnerupsbäcken uppströms Nöbbelövs mosse. X: 6182062 Y: 1334070

Nuvarande förhållanden: Större dike där tröskel i trumma under bro utgör ett partiellt fiskvandringshinder.

Tillrinningsområde: 1 000 ha (50 % åker, 45 % bebyggelse)

Kommentar: Föreslagen åtgärd i Höje å fiskevårdsplan från år 2000.

Värden: Naturvård

Utredningsbehov: Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta och utformning.

Uppskattad kostnad: 20 000 kr

Klassning: I

Naturvårdsåtgärder

Restaurering av befintliga våtmarker

Nr: N2 (Hea mosse)

Åtgärd: Højning av vattenståndet, upphörd gödsling

Kommun: Kävlinge

Läge: Stävie

Areal: 2,2 ha

Nuvarande förhållanden: Utdikad mosse i fuktig sänka som avvattnas genom ett öppet dike. Gödselpåverkad betesmark utan högre floravärden.

Förutsättningar: Praktiska förutsättningar okända.

Tillrinningsområde: 100 ha (90 % åker)

Kommentar: Mossen ligger i ett mycket naturfattigt område och har ett högt naturvärde från ett lokalt perspektiv. Bibehållen hävd är mycket viktigt varför eventuell vattenståndshøjning måste ske med hänsyn till djurhållningen.

Värden: Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Markavvattning, Djurhållning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 80 000 kr

Klassning: II

Nr: N3 (Böljerna mosse)

Åtgärd: Røjning, utökad bete, højning av vattenståndet.

Kommun: Kävlinge

Läge: Lackalänga

Areal: 9 ha

Nuvarande förhållanden: Utdikad mosse med friväxande fuktlövskog i de centrala delarna och gödselpåverkad betesmark i kanterna. Floran är huvudsakligen trivial, men i kantzonen mellan betesmarken och skogen finns en artrikare fuktängsvegetation.

Tillrinningsområde: Mycket litet

Kommentar: Mossen ligger i ett mycket naturfattigt område och har ett högt naturvärde från ett lokalt perspektiv. Bete (föregånget av röjning) bör återinföras på de ytor i mossen som inte är för blöta. En eventuell vattenståndshöjning måste ske med hänsyn till djurhållningen.

Värden: Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 220 000 kr

Klassning: I

Nr: N4 (Fels mosse)

Åtgärd: Röjning, utökat bete, höjning av vattenståndet, hamling.

Kommun: Lomma/Lund

Läge: Väster om Vallkärra stationsby

Areal: 17 ha

Nuvarande förhållanden: Utdikad mosse med vass och videbuskage i de centrala delarna. Södra delen (inom Lomma kommun) har tills nyligen betats och hyser en mycket värdefull fuktängsflora med bl a ängsnycklar och darrgräs. Denna flora är nu starkt hotad av snabb igenväxning. Visst bete sker även i nordöstra och västra delarna, men här saknas högre floravärden.

Tillrinningsområde: 100 ha (95 % åker)

Kommentar: Mossen har ett mycket högt naturvärde och utgör ett av ytterst få områden med bevarad kalkfuktängsflora i Höje å avrinningsområde nedströms Genarp. Bete (föregånget av buskröjning) bör omedelbart återinföras på de södra delarna. Restaurering av mossen har tidigare varit aktuellt (bl a inom Höjeåprojektet) och vissa förslag på åtgärder är framtagna. En eventuell vattenståndshöjning måste ske med hänsyn till bef. floravärden och till djurhållningen.

Värden: Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Markavvattning, Privat nyttjande

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 500 000 kr

Klassning: I

Plantering av träd och buskar

Nr: P3

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Lomma

Läge: Önnerup-Stora Habo

Sträcka: 1,2 km

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åker med skyddszoner. Träd och buskar saknas.

Tillrinningsområde: 5000 ha (90 % åker)

Kommentar: Naturfattigt område.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 140 000 kr

Klassning: I

Nr: P4

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Lomma

Läge: Önnerup

Sträcka: 2,1 km

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åker med skyddszoner. Träd och buskar saknas.

Tillrinningsområde: 5000 ha (90 % åker)

Kommentar: Naturfattigt område.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 220 000 kr

Klassning: I

Nr: P5

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Lomma

Läge: Dike mellan Borgeby och Flädie.

Sträcka: 1,4 km

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åker med skyddszoner. Träd och buskar saknas.

Tillrinningsområde: 200 ha (90 % åker)

Kommentar: Naturfattigt område.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 155 000 kr

Klassning: I

Nr: P 6

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Lomma

Läge: Dikessträcka mellan Laxmans Åkarp och Frierupsmarken

Sträcka: 950 m

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åker med skyddszoner. Träd och buskar förekommer bitvis.

Tillrinningsområde: 280 ha (95 % åker)

Kommentar: Binder ihop damm vid Laxmans Åkarp (nr 40) med naturmark/dammar i Frierupsområdet.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 110 000 kr

Klassning: II

Nr: P7

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Lomma

Läge: Dike mellan Frierupsmarken och Lommabanan

Sträcka: 300 m

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åker med skyddszoner. Träd och buskar saknas.

Tillrinningsområde: 730 ha (90 % åker)

Kommentar: Planteringen binder ihop naturområdet med anlagda dammar vid Frierupsmarken med damm (nr 19) uppströms Lommabanan och planteringarna P8, P9 och P10.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 50 000 kr

Klassning: I

Nr: P8

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Lomma

Läge: Dike uppströms damm (nr 19) vid Lommabanan till grusväg.

Sträcka: 290 m

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åker med skyddszoner. Träd och buskar saknas.

Tillrinningsområde: 690 ha (90 % åker)

Kommentar: Bildar längre sammanhängande plantering tillsammans med P7, P9 och P10.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 50 000 kr

Klassning: I

Nr: P9

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Lomma

Läge: Dike uppströms grusväg (och P8) till krök.

Sträcka: 370 m

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åker med skyddszoner. Träd och buskar förekommer bitvis.

Tillrinningsområde: 650 ha (90 % åker)

Kommentar: Bildar längre sammanhängande plantering tillsammans med P7, P8 och P10.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 55 000 kr

Klassning: II

Nr: P10

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Lomma

Läge: Dike uppströms krök (och P9) till Lommabanan.

Sträcka: 650 m

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åker med skyddszoner samt hästhagar. Enstaka träd och buskar förekommer.

Tillrinningsområde: 620 ha (90 % åker)

Kommentar: Bildar längre sammanhängande plantering tillsammans med P7, P8 och P9.

Ansluter till åtgärd K1 (kulvertuppbyggnad).

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 100 000 kr

Klassning: I

Nr: P11

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Lomma

Läge: Dike från Fels mosse uppströms Fjellie by.

Sträcka: 1,4 km

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åker med skyddszoner. Enstaka träd och buskar förekommer.

Tillrinningsområde (ha/ markanv): 400 ha (95 % åker)

Kommentar: Åtgärden omfattar tre skilda delsträckor (se karta). Alternativ eller komplement till övriga åtgärder. Ökar rekreationsvärdet vid anläggning av rekreationsslinga (R11).

Värden: Naturvård, Vattenvård, Rekreation, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 155 000 kr

Klassning: I

Nr: P12

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Lomma

Läge: Önnerupsbäcken uppströms Fjellie by.

Sträcka: 1,0 km

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åker med skyddszoner. Enstaka träd och buskar förekommer.

Tillrinningsområde: 1 700 ha (60 % åker, 30 % bebyggelse)

Kommentar: Strömsträcka med fin grusbotten. Ökar rekreationsvärdet vid anläggning av rekreationsslinga (R11).

Värden: Naturvård, Vattenvård, Rekreation, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 125 000 kr

Klassning: I

Nr: P13

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Lomma/Lund

Läge: Från damm (nr 54) upp till befintlig kulvert före väg 108.

Sträcka: 800 m

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åkermark. Enstaka träd och buskar förekommer.

Tillrinningsområde: 1 200 ha (50 % åker, 45 % bebyggelse)

Kommentar: Strömsträcka med fin grusbotten.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Rekreation, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 100 000 kr

Klassning: I

Nr: P14

Åtgärd: Träd och buskplantering på nytt grönområde

Kommun: Lomma/Lund

Läge: Vid Vallkärra by

Areal: 2 ha

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark

Förutsättningar: Förutsätter uppbrytning av kulvert (K4/D6)

Tillrinningsområde: 370 ha (80 % åker, 20 % bebyggelse). Osäker mängd dagvatten.

Kommentar: Ett nytt grönområde för boende i Vallkärraområdet kan skapas genom plantering av spridda dungar av buskar och träd längs öppnat vattendrag/damm (K4/D6) och över den avskurna åkermarken väster därom.

Värden: Rekreation, Naturvård, Vattenvård, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 370 000 kr (inkl. ersättning för/inlösen av 2 ha åkermark)

Klassning: I

Flödesdämpande åtgärder för dagvatten

Dagvattenmagasin

Nr: D6

Åtgärd: Dagvattenmagasin/våtmark

Kommun: Lund

Läge: Vallkärra by

Areal: 0,25 ha

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark

Anläggningssätt: Uppbrytning av kulvert.

Förutsättningar: Goda praktiska förutsättningar. Ritningsunderlag framtaget.

Tillrinningsområde: 370 ha (80 % åker, 20 % bebyggelse). Osäker mängd dagvatten.

Kommentar: Strategiskt läge i naturlig ravin. Alternativt kan dammen ersättas av rinnande vattendrag (K4). Har i kombination med R14 och P14 ett stort rekreativvärde för boende i Vallkärraområdet.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Rekreation, Landskapsbild

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 250 000 kr

Klassning: II

Delavrinningsområde 4 – Dynnbäck

Rekreation

Nr: R17

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Staffanstorp

Läge: Dynnbäck från Höje å till bygata

Sträcka: 750 m

Nuvarande förhållanden: Åkermark med skyddszon

Anläggningssätt: Beträda samt anläggning av spång över Höje å.

Kommentar: Ansluter till befintliga stigar vid Dynnbäck-Gullåkra mosse. Genom anläggning av spång över Höje å förbinds R17 med gångstråk R1A längs Höje å.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 25 000 kr

Klassning: I

Nr: R18

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Staffanstorp

Läge: Runt Vesums mosse

Sträcka: 1,1 km

Nuvarande förhållanden: Naturområde/åkermark

Anläggningssätt: Beträda

Kommentar: Anknyter till gångstråk R5 som i sin tur anknyter till gångstråk R1A längs Höje å.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 45 000 kr

Klassning: I

Restaurering av vattendrag

Avfasning av dikeskanter

Nr: A4

Åtgärd: Avfasning av dikeskant

Kommun: Staffanstorp

Läge: Dynnbäck från Höje å till första vägbron

Sträcka: 660 m

Nuvarande förhållanden: Öppet dike på åker- och betesmark.

Förutsättningar: Dike 1-2 m djupt

Tillrinningsområde: 1300 ha (60% åker, 40% bebyggelse)

Kommentar: Dike belastat med dagvatten från Staffanstorp. Avfasning medför större magasineringskapacitet.

Värden: Vattenvård, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 180 000 kr

Klassning: I

Naturvårdsåtgärder

Restaurering av befintliga våtmarker

Nr: N5

Åtgärd: Höjning av vattenståndet

Kommun: Staffanstorp

Läge: Vesums mosse

Areal: 12 ha

Nuvarande förhållanden: Bete, gångstigar. Mossen restaurerad i kommunens LIP-projekt.

Förutsättningar: Utredas

Tillrinningsområde: 250 ha (50 % åker, 50 % bebyggelse)

Kommentar: Utredning av förutsättningar och behovet av att höja vattenståndet, huvudsakligen sommartid.

Värden: Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Markavvattning, Djurhållning, Rekreation

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 90 000 kr

Klassning: I

Delavrinningsområde 5 – Råbydiket

Rekreation

Nr: R19

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Lund

Läge: Stora Råby-Höje å

Sträcka: 2,5 km

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark

Anläggningssätt: Beträda

Tillrinningsområde: 250-400 ha

Kommentar: Tillsammans med åtgärd K5 möjliggörs vandring längs öppet vattendrag från Stora Råby till Höje å. Ansluter till gångstråk R1A längs Höje å.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 80 000 kr

Klassning: I

Våtmarker och dammar

Nr: V16

Åtgärd: Anläggning av våtmark/fuktäng

Kommun: Staffanstorp

Läge: Gren från Stora Råbys mynning i Råbydiket

Areal: 3 ha

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark

Anläggningssätt: Uppbrytning av kulvert, om möjligt i kombination med viss dämning.

Förutsättningar: Enligt dikningsföretagshandlingar ligger vattnet grunt (i genomsnitt 1,5 m) och med visst fall uppströms.

Tillrinningsområde: 1000 ha (50% åker och 50% bebyggelse)

Kommentar: Strategiskt läge. F d våtmark/fuktäng.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 1 600 000 kr

Klassning: I

Nr: V17

Åtgärd: Anläggning av damm

Kommun: Staffanstorp

Läge: Råbytorpsgrenens utflöde i Råbydiket

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark

Anläggningssätt: Uppbrytning av kulvert, om möjligt i kombination med viss dämning.

Förutsättningar: Området översvämmas ibland.

Tillrinningsområde: 570 ha (> 95 % åker)

Kommentar: Tidigare aktuell i Höjeåprojektet

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandlingar, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 710 000 kr

Klassning: II

Nr: V18

Åtgärd: Anläggning av damm.

Kommun: Lund

Läge: Gren från Arendala, strax uppströms Dalbyvägen.

Areal: 1,5 ha

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark

Anläggningssätt: Uppbrytning av kulvert, i kombination med viss dämning.

Förutsättningar: Topografiskt gynnsamma förutsättningar. Stort fall i kulvert uppströms.

Tillrinningsområde: 200 ha (> 95 % åker)

Kommentar: Tidigare aktuellt i Höjeåprojektet.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation.

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandlingar, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 790 000 kr

Klassning: I

Nr: V19

Åtgärd: Anläggning av damm

Kommun: Staffanstorp

Läge: Liten gren från Tygelsjö

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Öppet dike på åkermark med skyddszoner.

Anläggningssätt: Vidgning av dike, om möjligt i kombination med viss dämning.

Förutsättningar: Djupt dike. Måttligt fall uppströms.

Tillrinningsområde: 270 ha (> 95 % åker)

Kommentar: Strategiskt läge

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 710 000 kr

Klassning: II

Nr: V20

Åtgärd: Anläggning av damm

Kommun: Staffanstorp

Läge: Råbydiket mellan Lilla och Stora Bjällerup

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Öppet dike på åkermark med skyddszoner.

Anläggningssätt: Vidgning av dike, om möjligt i kombination med viss dämning.

Förutsättningar: Djupt dike. Begränsad möjlighet till dämning.

Tillrinningsområde: 1300 ha (70 % åker)

Kommentar: Strategiskt läge. F d våtmarksområde. Kombinerar med uppbrytning av kulvert (K6).

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation.

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 710 000 kr

Klassning: I

Nr: V21**Åtgärd:** Anläggning av damm**Kommun:** Staffanstorps**Läge:** Sjöstorpsgrenens mynning i Råbydiket**Areal:** 1 ha**Nuvarande förhållanden:** Öppet dike på åkermark**Anläggningssätt:** Vidgning av dike, om möjligt i kombination med viss dämning.**Förutsättningar:** Praktiska förutsättningar okända**Tillrinningsområde:** 520 ha (95 % åker)**Kommentar:** Strategiskt läge**Värden:** Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation**Konflikter med andra intressen:** Jordbruk, Markavvattning**Utredningsbehov:** Markägarförhandlingar, praktiska förutsättningar**Uppskattad kostnad:** 710 000 kr**Klassning:** II**Nr: V22****Åtgärd:** Anläggning av damm**Kommun:** Lund**Läge:** Sjöstorpsgrenen nedströms Dalbyvägen**Areal:** 1 ha**Nuvarande förhållanden:** Kulverterat vattendrag på åkermark. Närliggande naturreservat för ogräsflora.**Anläggningssätt:** Uppbrytning av kulvert, om möjligt i kombination med viss dämning.**Förutsättningar:** Kulvert ligger djupt, begränsad möjlighet till dämning.**Tillrinningsområde:** 500 ha (95 % åker)**Kommentar:** Strategiskt läge. Alternativ till V23**Värden:** Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation**Konflikter med andra intressen:** Jordbruk, Markavvattning, naturreservat**Utredningsbehov:** Markägarförhandling, praktiska förutsättningar**Uppskattad kostnad:** 710 000 kr**Klassning:** II**Nr: V23****Åtgärd:** Anläggning av våtmark**Kommun:** Lund**Läge:** Strax nedströms Sjöstorp**Areal:** 2 ha**Nuvarande förhållanden:** Kulverterat vattendrag på åkermark.**Anläggningssätt:** Uppbrytning av kulvert i kombination med viss dämning.**Förutsättningar:** Topografiskt gynnsamma förutsättningar. Stort fall i kulvert uppströms.**Tillrinningsområde:** 450 ha (95% åker)**Kommentar:** Tidigare aktuell i Höjeåprojektet**Värden:** Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation**Konflikter med andra intressen:** Jordbruk, Markavvattning**Utredningsbehov:** Markägarförhandling, praktiska förutsättningar**Uppskattad kostnad:** 1 000 000 kr**Klassning:** I

Restaurering av vattendrag

Öppna upp kulvertar

Nr: K5

Åtgärd: Uppbrytning av kulvert

Kommun: Lund

Läge: Gren från stora Råby

Sträcka: 1700 m

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark

Förutsättningar: Enligt dikningsföretagshandlingar ligger vattnet relativt grunt (i genomsnitt 1,5 m) och med visst fall.

Tillrinningsområde: 250-400 ha (> 95% åker)

Kommentar: Åtgärden föreslages i Lunds kommuns Grönstruktur- och naturvårdsprogram. Tillsammans med åtgärd R19 möjliggörs vandring längs öppet vattendrag från Stora Råby till Höje å. Dagvatten bör inte avledas från delavrinningsområdet vid utbyggnad i Stora Råby-Råbylund. Dagvattnet leds via anlagd damm nr. 47.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 1000 000 kr (inkluderar plantering)

Klassning: I

Nr: K6

Åtgärd: Uppbrytning av kulvert

Kommun: Staffanstorps

Läge: Råbydiket mellan Lilla och Stora Bjällerup

Sträcka: 290 m

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark

Förutsättningar: Öppen sträcka enligt dikningsföretag. Angivet bottendjup 2 m.

Tillrinningsområde: 1300 ha (70 % åker)

Kommentar: Breddas eventuellt till en damm, se V 21. Bildar tillsammans med K7, K8 och K9 ett sammanhängande, öppet vattendrag från Höje å till Skrylle.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 260 000 kr (inkluderar plantering)

Klassning: I

Nr: K7

Åtgärd: Uppbrytning av kulvert

Kommun: Staffanstorps

Läge: Råbydiket mellan Lilla och Stora Bjällerup

Sträcka: 560 m

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark

Förutsättningar: Praktiska förutsättningar okända

Tillrinningsområde: 1200 ha (70% åker)

Kommentar: Bildar tillsammans med K6, K8 och K9 ett sammanhängande, öppet vattendrag från Höje å till Skrylle.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 400 000 kr (inkluderar plantering)

Klassning: I

Nr: K8**Åtgärd:** Uppbrytning av kulvert**Kommun:** Lund**Läge:** Dalbygrenen uppströms och nedströms Dalbyvägen**Sträcka:** 1560 m**Nuvarande förhållanden:** Kulverterat vattendrag på åkermark, Dalbyvägen**Förutsättningar:** Kulvertdjup 1,5-1,9 m. Stort fall i kulvert längs hela sträckan.**Tillrinningsområde:** 400-560 ha (55% skog, 25% åker, 20% bebyggelse)**Kommentar:** Bildar tillsammans med K6, K7 och K9 ett sammanhängande, öppet vattendrag från Höje å till Skrylle.**Värden:** Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation**Konflikter med andra intressen:** Jordbruk**Utredningsbehov:** Markägarförhandling, praktiska förutsättningar**Uppskattad kostnad:** 940 000 kr (inkluderar plantering)**Klassning:** I**Nr: K9****Åtgärd:** Uppbrytning av kulvert**Kommun:** Lund**Läge:** Dalbygrenen uppströms Dalby söderskog**Sträcka:** 420 m**Nuvarande förhållanden:** Kulverterat vattendrag på åkermark,**Förutsättningar:** Praktiska förutsättningar okända**Tillrinningsområde:** 200 ha (80% skog)**Kommentar:** Bildar tillsammans med K6, K7 och K8 ett sammanhängande, öppet vattendrag från Höje å till Skrylle.**Värden:** Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation**Konflikter med andra intressen:** Jordbruk**Utredningsbehov:** Markägarförhandling, praktiska förutsättningar**Uppskattad kostnad:** 320 000 kr (inkluderar plantering)**Klassning:** I**Faunavård i vattendraget****Nr: F12****Åtgärd:** Utläggning av block, sten och grus i vattendraget.**Kommun:** Lund**Läge:** Råbydiket uppströms Bäckadal.**Sträcka:** 450 m uppströms från markering på karta (till bef. kulvert).**Nuvarande förhållanden:** Strömvattensträcka (fall ca 10 ‰) omgiven av åkermark med skyddszoner.**Tillrinningsområde:** 610 ha (45 % åker, 40 % skog/bete, 15 % bebyggelse)**Kommentar:** Skapar en mer varierad miljö i vattendraget som gynnar fisk och andra vattenlevande organismer.**Värden:** Naturvård**Konflikter med andra intressen:** Markavvattning**Utredningsbehov:** Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av åtgärdens behov och hydrologiska effekter.**Uppskattad kostnad:** 70 000 kr**Klassning:** I

Naturvårdsåtgärder

Plantering av träd- och buskar

Nr: P15

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Staffanstorp, Lund

Läge: Lilla Bjällerup-Dalbyvägen

Sträcka: 4 km

Nuvarande förhållanden: Dike på åkermark som kantas med enstaka träd och buskar i ett naturfattigt område.

Kommentar: Se generella föreskrifter för plantering i den allmänna beskrivningen av åtgärder.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 385 000 kr

Klassning: I

Delavrinningsområde 6 – Dalbydiket

Rekreation

Nr: R20

Åtgärd: Gångstråk

Kommun: Staffanstorp

Läge: Längs Dalbydiket från St. Bjällerup till gamla järnvägen vid Vallby.

Sträcka: 1,4 km

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åkermark med skyddszoner samt, på en mindre sträcka, betesmark.

Anläggningssätt: Beträda längs vattendraget.

Kommentar: Bildar tillsammans med R1 (vandringsleden längs Höje å) och befintlig väg på banvallen en närrekreationsslinga för boende i Kyrkheddinge, St. Bjällerup, Vallby.

Värden: Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Återupptagen järnvägstrafik.

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 40 000 kr

Klassning: I

Våtmarker och dammar

Nr: V24

Åtgärd: Anläggning av damm/våtmark

Kommun: Staffanstorp

Läge: St Bjällerup.

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åkermark med skyddszoner.

Anläggningssätt: Vidgning av diket.

Förutsättningar: Djupt dike. Kräver troligen mycket schakt.

Tillrinningsområde: 2 400 ha (75 % åker)

Kommentar: Strategiskt läge. Utformas med hänsyn till fiskens vandringsbehov.

Värden: Vattenvård, Rekreation, Naturvård, Landskapsbild

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 710 000 kr

Klassning: II

Nr: V25

Åtgärd: Anläggning av damm/våtmark

Kommun: Lund

Läge: Dalbydiket just uppströms Lunnarpsdikets utflöde.

Areal: 0,75 ha

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åkermark med skyddszoner.

Anläggningssätt: Vidgning av diket.

Förutsättningar: Relativt låglänt yta på sydvästsidan av vattendraget.

Tillrinningsområde: 700 ha (95 % åker)

Kommentar: Strategiskt läge. Tidigare aktuellt projekt inom Höjeåprojektet. Det aktuella området översvämmas ibland vid högflöden.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 560 000 kr

Klassning: I

Nr: V26

Åtgärd: Anläggning av damm/våtmark

Kommun: Lund

Läge: Bonderup

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark.

Anläggningssätt: Uppbrytning av kulvert.

Förutsättningar: Stort fall i kulvert uppströms. Praktiska förutsättningar i övrigt okända.

Tillrinningsområde: 240 ha (>95 % åker)

Kommentar: Strategiskt läge. Naturfattigt område.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 710 000 kr

Klassning: II

Restaurering av vattendrag

Avfasning av dikeskanter

Nr: A5

Åtgärd: Avfasning av dikeskanter

Kommun: Lund

Läge: Kronedalsdiket vid utflödet i Källingabäcken

Areal/sträcka: 270 m

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åkermark med skyddszoner. Branta slänter med kraftig erosion.

Förutsättningar: Dikesdjup 1,5-2 m.

Tillrinningsområde: 700 ha (50 % åker, 25 % bebyggelse, 25 % betesmark/skog)

Kommentar: Åtgärden kombineras lämpligen med P17.

Värden: Vattenvård

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 125 000 kr

Klassning: I

Nr: A6

Åtgärd: Avfasning av dikeskanter

Kommun: Lund

Läge: Kronedalsdiket uppströms reningsverket

Areal/sträcka: 650 m

Nuvarande förhållanden: Strömsträcka med hårdbotten omgiven av åkermark med skyddszoner och kantad av enstaka buskar/träd. Branta slänter med bitvis kraftig erosion.

Förutsättningar: Dikesdjup 1-1,5 m.

Tillrinningsområde: 600 ha (40 % åker, 30 % bebyggelse, 30 % betesmark/skog)

Kommentar: Minskar risken för igenslamning av hårdbottnar. Åtgärden kombineras lämpligen med P17 och F14.

Värden: Vattenvård

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 160 000 kr

Klassning: II

Nr: A7

Åtgärd: Avfasning av dikeskanter

Kommun: Lund/Staffanstorp

Läge: Dalbydiket uppströms sammanflödet med Kronedalsdiket

Areal/sträcka: 550 m

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åkermark. Branta slänter med bitvis kraftig erosion.

Förutsättningar: Dikesdjup ca 1,6-2,3 m.

Tillrinningsområde: 1 300 ha (80 % åker)

Kommentar: Alternativ eller komplement till V25.

Värden: Vattenvård

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 200 000 kr

Klassning: I

Nr: A8

Åtgärd: Avfasning av dikeskanter

Kommun: Lund

Läge: Lunnarpsdiket nedströms Bäckalunda gård

Areal/sträcka: 550 m

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åkermark. Branta slänter med bitvis kraftig erosion.

Förutsättningar: Dikesdjup 1,2-2 m.

Tillrinningsområde: 500 ha (75 % åker)

Kommentar: Åtgärden kombineras lämpligen med trädplantering (P18).

Värden: Vattenvård

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 150 000 kr

Klassning: I

Öppna upp kulvertar

Nr: K10

Åtgärd: Uppbrytning av kulvert

Kommun: Lund

Läge: Från Lunnarp till Bäckalunda gård

Sträcka: 870 m

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på Åkermark/betesvall.

Förutsättningar: Praktiska förutsättningar okända.

Tillrinningsområde: 300 ha (50 % åker, 50 % stenbrott/industri m m)

Kommentar: Skapar en sammanhängande öppen fåra från Höje å till bäckravinen vid Lunnarp. Den gamla fårans läge kan anas på flygbilder.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 440 000 kr (inkluderar trädplantering)

Klassning: I

Faunavård i vattendraget

Nr: F13

Åtgärd: Utläggning av block, sten och grus i vattendraget.

Kommun: Staffanstorp

Läge: Dalbydikets nedersta del.

Sträcka: 400 m uppströms från markering på karta.

Nuvarande förhållanden: Strömvattensträcka omgiven av åkermark med skyddszoner.

Tillrinningsområde: 2 400 ha (80 % åker)

Kommentar: Skapar en mer varierad miljö i vattendraget som gynnar fisk och andra vattenlevande organismer.

Värden: Naturvård

Konflikter med andra intressen: Markavvattning

Utredningsbehov: Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta och hydrologiska effekter.

Uppskattad kostnad: 85 000 kr

Klassning: I

Nr: F14

Åtgärd: Omlöp förbi reningsverket

Kommun: Lund

Läge: Kronedalsdike nedströms väg 11. X: 6172166 Y: 1344143

Sträcka: 230 m (på nordvästra sidan om reningsverkstomten).

Nuvarande förhållanden: Kulvert under reningsverket utgör ett definitivt fiskvandringshinder.

Tillrinningsområde: 600 ha (40 % åker, 30 % bebyggelse, 30 % betesmark/skog)

Kommentar: Strömsträckor av värde för fiskfaunan finns uppströms reningsverket. Föreslagen åtgärd i Höje å fiskevårdsplan från år 2000. Kan ev. kombineras med utläggning av block, sten och grus uppströms.

Värden: Naturvård

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta, utformning, kostnader och hydrologiska effekter.

Uppskattad kostnad: 170 000 kr

Klassning: II

Plantering av träd och buskar

Nr: P16

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Staffanstorp

Läge: Dalbydike från Höje å till Lunnarpsdike.

Sträcka: 3,5 km (plantering endast bitvis)

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åker med skyddszoner. Träd och buskar saknas.

Tillrinningsområde (ha/ markanv): 2 000 ha (75 % åker)

Kommentar: Naturfattigt område. Plantering sker bitvis med tyngdpunkten på nedre delen (nedströms gamla järnvägen Dalby-Staffanstorp) där fallet i vattendraget är som störst. Ökar rekreativevärdet vid anläggning av gångstråk (R20).

Värden: Naturvård, Vattenvård, Rekreation, Landskapsbild

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 230 000 kr

Klassning: I

Nr: P17**Åtgärd:** Plantering utmed vattendrag**Kommun:** Lund**Läge:** Kronedalsdiket nedströms väg 11.**Sträcka:** 1,5 km**Nuvarande förhållanden:** Dike omgivet av åker med skyddszoner. Enstaka träd och buskar förekommer.**Tillrinningsområde:** 600 ha (40 % åker, 30 % bebyggelse, 30 % betesmark/skog)**Kommentar:** Längs den aktuella sträckan finns flera partier med fina grusbottnar. Åtgärden gynnar fisk och övrig strömvattenfauna. Kombineras lämpligen med A5, A6 och F14.**Värden:** Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation**Konflikter med andra intressen:** Jordbruk**Utredningsbehov:** Markägarförhandling**Uppskattad kostnad:** 170 000 kr**Klassning:** I**Nr: P18****Åtgärd:** Plantering utmed vattendrag**Kommun:** Lund**Läge:** Lunnarpsdiket nedströms Bäckalunda gård.**Sträcka:** 550 m**Nuvarande förhållanden:** Dike omgivet av åker med skyddszoner. Träd och buskar saknas.**Tillrinningsområde (ha/ markanv):** 500 ha (75 % åker)**Kommentar:** Naturfattigt område. Diket har inslag av hårbottnar med sten och grus. Kombineras lämpligen med A8.**Värden:** Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation**Konflikter med andra intressen:** Jordbruk**Utredningsbehov:** Markägarförhandling**Uppskattad kostnad:** 80 000 kr**Klassning:** I

Naturvårdsåtgärder

Restaurering av befintliga våtmarker

Nr: N6 (Dyng mosse)**Åtgärd:** Rönning, utökat bete samt ev. höjning av vattenståndet.**Kommun:** Staffanstorps**Läge:** SV Vallby**Areal:** 4,5 ha**Nuvarande förhållanden:** Mossen är till stor del igenvuxen med vass, kaveldun m m. Floran är trivial och domineras av kvävegynnade arter.**Tillrinningsområde:** Litet.**Kommentar:** Mossen ligger i ett naturfattigt område och har ett högt naturvärde från ett lokalt perspektiv. Det är mycket viktigt att mossen kan betas varför en eventuell vattenståndshöjning måste ske med hänsyn till djurhållningen.**Värden:** Naturvård, Landskapsbild, Rekreation**Konflikter med andra intressen:** Markavvattning, Privat nyttjande**Utredningsbehov:** Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.**Uppskattad kostnad:** 135 000 kr**Klassning:** I

Delavrinningsområde 7 – Björnstorpsbäcken

Våtmarker och dammar

Nr: V27

Åtgärd: Anläggning av våtmark

Kommun: Lund

Läge: Björnstorpsbäckens västra gren

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åkermark med skyddszoner/träda.

Anläggningssätt: Vidgning av dike om möjligt i kombination med dämning.

Förutsättningar: Dikesdjup 1,5-1,8 m. Viss dämning sannolikt möjlig.

Tillrinningsområde: 1 000 ha (85 % åker)

Kommentar: Strategiskt läge. Utformas med hänsyn till fiskens vandringsbehov.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Förhandling med markägare, Praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 710 000 kr

Klassning: I

Nr: V28

Åtgärd: Anläggning av våtmark

Kommun: Lund

Läge: Björnstorpsbäckens västra gren uppströms bef. damm (nr 17).

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på permanent träda.

Anläggningssätt: Uppbrytning av kulvert i kombination med dämning.

Förutsättningar: Stort fall i kulvert uppströms. Viss dämning sannolikt möjlig.

Tillrinningsområde: 1 000 ha (85 % åker)

Kommentar: Strategiskt läge. Utformas med hänsyn till fiskens vandringsbehov.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Förhandling med markägare, Praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 530 000 kr

Klassning: I

Nr: V29

Åtgärd: Anläggning av våtmark

Kommun: Lund

Läge: Björnstorpsbäckens västra gren vid Önnestöv

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på åkermark.

Anläggningssätt: Uppbrytning av kulvert.

Förutsättningar: Praktiska förutsättningar okända.

Tillrinningsområde: 650 ha (70 % åker)

Kommentar: Strategiskt läge.

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, Markavvattning

Utredningsbehov: Förhandling med markägare, Praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 710 000 kr

Klassning: II

Restaurering av vattendrag

Öppna upp kulvertar

Nr: K11

Åtgärd: Uppbrytning av kulvert

Kommun: Lund

Läge: Vid Hyllinge

Sträcka: 280 m

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på Åkermark.

Förutsättningar: Dikesdjup 1,70.

Tillrinningsområde: 700 ha (70 % åker)

Kommentar: Kulverten utgör idag ett vandringshinder. På grund av det stora fallet (20 %) återskapas vid uppbrytning en strömvattensträcka med erosionsbottnar av stort värde för många fiskarter och övrig strömvattenfauna. Åtgärden bör vid behov kompletteras med utläggning av block/sten/grus. Kombineras lämpligen med F15 och F16 (åtgärdande av vandringshinder nedströms). Traktoröverfarter kan bevaras med jämna mellanrum.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 190 000 kr (inkluderar trädplantering)

Klassning: II

Nr: K12

Åtgärd: Uppbrytning av kulvert

Kommun: Lund

Läge: V Björnstorps gods

Sträcka: 1,9 km

Nuvarande förhållanden: Kulverterat vattendrag på Åkermark.

Förutsättningar: Dikesdjup ca 1,70.

Tillrinningsområde: 400-600 ha (80 % skog)

Kommentar: På grund av det stora fallet i kulverten (4,5-30 %) återskapar denna uppbrytning en lång strömvattensträcka med erosionsbottnar av stort värde för många fiskarter och övrig strömvattenfauna. Åtgärden bör vid behov kompletteras med utläggning av block/sten/grus. Kombineras lämpligen med F15 och F17 (åtgärdande av vandringshinder nedströms). Traktoröverfarter kan bevaras med jämna mellanrum. OBS! Även uppbrytning av mindre delsträckor kan vara intressant om åtgärden ej kan genomföras i sin helhet.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar.

Uppskattad kostnad: 870 000 kr (inkluderar trädplantering)

Klassning: I

Faunavård i vattendraget

Nr: F15

Åtgärd: Eliminering av vandringshinder (trösklar eller successiv uppbyggnad av botten nedströms traktoröverfart).

Kommun: Lund

Läge: Björnstorpsbäcken ca 50 m uppströms utflödet i Höje å

Nuvarande förhållanden: Tröskel under bro utgör ett partiellt vandringshinder.

Tillrinningsområde: 1 700 ha (75 % åker)

Kommentar: Strömsträckor av värde för fiskfaunan finns uppströms. Främst aktuellt i kombination med åtgärderna K12/F17 och K11/F16.

Värden: Naturvård

Utredningsbehov: Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta och utformning.

Uppskattad kostnad: 35 000 kr

Klassning: I

Nr: F16

Åtgärd: Eliminering av vandringshinder (trösklar eller successiv uppbyggnad av botten nedströms dammutlopp).

Kommun: Lund

Läge: Björnstorpsbäckens västra gren vid Hyllinge. X: 6168702 Y: 1347380

Nuvarande förhållanden: Utloppsdämmet från befintlig damm utgör ett vandringshinder.

Tillrinningsområde: 1 000 ha (85 % åker)

Kommentar: Föreslagen åtgärd i Höje å fiskevårdsplan från år 2000. Strömsträckor av värde för fiskfaunan finns uppströms. Endast aktuellt i kombination med åtgärd K11.

Värden: Naturvård

Utredningsbehov: Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta och utformning.

Uppskattad kostnad: 35 000 kr

Klassning: II

Nr: F17

Åtgärd: Eliminering av vandringshinder (trösklar eller successiv uppbyggnad av botten nedströms dammutlopp).

Kommun: Lund

Läge: Björnstorpsbäckens östra gren söder om Hyllinge. X: 6168285 Y: 1347788

Nuvarande förhållanden: Utloppsdämmet från befintlig damm utgör ett vandringshinder.

Tillrinningsområde: 600 ha (50 % åker, 50 % skog)

Kommentar: Åtgärden endast aktuell som komplement till åtgärd K12 som skapar nya strömsträckor uppströms dammen.

Värden: Naturvård

Utredningsbehov: Förhandling med markägare/dikningsföretag. Närmare undersökning av behov/nytta och utformning.

Uppskattad kostnad: 35 000 kr

Klassning: I

Plantering av träd och buskar

Nr: P19

Åtgärd: Plantering utmed vattendrag

Kommun: Lund

Läge: Björnstorpsbäcken från Höje å till befintliga dammar (nr 17 resp. 18).

Sträcka: 1,9 km

Nuvarande förhållanden: Dike omgivet av åker med skyddszoner/träda. Träd och buskar saknas helt på större delen av sträckan.

Tillrinningsområde: 1 700 ha (75 % åker)

Kommentar: Skapar en skuggning av vattendraget som begränsar vegetationen och gynnar vattenmiljön i diket.

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling

Uppskattad kostnad: 190 000 kr

Klassning: II

Delavrinningsområde 8 – Häckebergasjöns tillrinningsområde

Våtmarker och dammar

Nr: V30

Åtgärd: Anläggning av damm

Kommun: Lund

Läge: Nymölla

Areal: 1 ha

Nuvarande förhållanden: Öppet dike i åkermark

Anläggningssätt: Vidgning av dike, om möjligt i kombination med dämning

Förutsättningar: Praktiska förutsättningar okända

Tillrinningsområde: 3000 ha (50% åker, 50% skog)

Värden: Vattenvård, Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 710 000 kr

Klassning: II

Naturvårdsåtgärder

Restaurering av befintliga våtmarker

Nr: N7

Åtgärd: Restaurering av våtmark

Kommun: Lund

Läge: Skoggårds ängar

Areal: 85 ha

Nuvarande förhållanden: Igenvuxen våtmark

Anläggningssätt: Höjning av vattennivån, röjning och ev etablering av bete på vissa områden.

Förutsättningar: Troligen goda praktiska förutsättningar

Tillrinningsområde: 400 ha (75 % skog, 25 % åker)

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Jordbruk, markavvattning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar, möjligheter för bete, diskussion med Länsstyrelsen

Uppskattad kostnad: 455 000 kr

Klassning: I

Nr: N8

Åtgärd: Restaurering av våtmark

Kommun: Lund

Läge: Olstorp

Areal: 34 ha

Nuvarande förhållanden: Öppen, ohävdad fuktäng

Anläggningssätt: Höjning av vattennivån, ev etablering av bete på vissa områden

Förutsättningar: Goda praktiska förutsättningar

Tillrinningsområde: 1500 ha (50% åker, 50 % skog)

Värden: Naturvård, Vattenvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Skogsbruk

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar i detalj, möjligheter för bete

Uppskattad kostnad: 255 000 kr

Klassning: I

Nr: N9

Åtgärd: Anläggning av groddammar

Kommun: Lund

Läge: Bramstorp

Areal: 2 ha

Nuvarande förhållanden: Bete

Förutsättningar: Troligen goda praktiska förutsättningar

Kommentar: Anläggning av grundvattenförsörjda grodvatten på betesmark inom markerat område.

Värden: Naturvård, Landskapsbild, Rekreation

Konflikter med andra intressen: Djurhållning

Utredningsbehov: Markägarförhandling, praktiska förutsättningar

Uppskattad kostnad: 390 000 kr

Klassning: I

Källor

- Eklöv, A. 2000. Fiskevårdsplan – Höjeå
Ekologgruppen 1990. Höje å Landskapsvårdsplan. Höje å vattendragskommitté
Ekologgruppen 2004. Höjeåprojektet. Slutrapport etapp I-III. Höje å vattendragsförbund
Ekologgruppen 2004. Åmansboken. Vård, skötsel och restaurering av åar i jordbruksbygd.
Saxån Braåns vattenvårdskommitté.
Hellberg, L. 2004. RENT-VATTEN i Öresundsregionen – en åtgärdsinventering
Höje å vattendragsförbunds hemsida: www.hojea.lund.se
Kävlinge kommun 2002. Naturvårdsprogram, Kävlinge kommun 2002
Lomma kommun. Miljö och Hälsoskyddsnämnden 1997. Naturvårdsplan för Lomma kommun.
Lomma kommun 2000. Översiktsplan 2000
Lomma kommun och Scandiaconsult 2001. Ortsanalys för Lomma
Lomma kommun 2003. Fördjupad översiktsplan för Lomma tätort.
Lunds kommun 1998. Översiktsplan för Lunds kommun
Lunds kommun. Park och Naturkontoret 2001. Grönling och öring, inventering och åtgärder i
biflöden till Höjeå, Lunds kommun.
Lunds kommun. Park och Naturkontoret. 2004. Grönstruktur och naturvårdsprogram 2004.
Lunds kommuns naturdatabas
MISTRA. www.MISTRA.se
Nilsson, M. 2003. Höjeå gångstråk. Förstudie av rekreationsstråk längs Höjeå. Lomma kommun.
Ottozon, U. m fl. 1995. Naturvårdsplan för Burlövs och Staffanstorps kommuner.
RENT-VATTEN 2005. Handbok om resurssnåla vattenvårdsåtgärder i Öresundsregionen.
www.rent-vatten.com/ (under Publikationer)
Williams, L.E. 2004. Fels mosse en vegetationsinventering
VASTRA. Hållbar vattenförvaltning.
VASTRA. www.VASTRA.org
Vattenportalen. www.vattenportalen.se

Personer och organisationer som i olika sammanhang bidragit med synpunkter, kunskap och information som påverkat utformningen av föreslagna åtgärder i rapporten:

- Cecilia Backe, Lomma kommun
Lena Ingvad, Park och Naturkontoret
Paul Eric Jönsson, Lunds kommun
Gert-Ove Jönsson, Staffanstorps kommun
Patrik Lund, Kävlinge kommun
Åke Persson, Lund
Lennart Svensson, Lomma
Lundabygdens naturvårdsförening (LNF)

Dikningsföretagshandlingar. Länsstyrelsen och Lantmäteriet i Malmö
Skånska rekognosceringskartan 1812-1820

Åtgärder

	Höjeå huvudfåra Mynningen till Dalbydiktet		Höjeå huvudfåra Dalbydiktet till Häckebergasjön		Örnerupsbäcken		Dylnbäck		Råbydiktet		Dalbydiktet		Björnstorpsdiktet		Häckebergasjöns tillrinningsområde		Hela avrinningsområdet	
	Antal	Längd (m)	Antal	Längd (m)	Antal	Längd (m)	Antal	Längd (m)	Antal	Längd (m)	Antal	Längd (m)	Antal	Längd (m)	Antal	Längd (m)	Tot antal	Total längd (m)
	5	18 700	3	14 700	9	13 935	2	1 850	1	2 500	1	1 400	3	4 080	21	53 085	87	105 820
Rekreation			2	2 000	14	14 050		660	6	8 530	4	4 920			29	33 580		
Plantering					3	1 700	1		5	4 530	1	870	2	2 180	8	4 380		
Avfasning					4	3 365			1	450	2	630	3		12	10 945		
Öppna upp kulvertar			3	350	8	2 400			1						17	3 830		
Faunavård																		
TOTAL																		
	Antal		Yta (ha)		Antal		Yta (ha)		Antal		Yta (ha)		Antal		Yta (ha)		Total yta (ha)	
	5	17	2	11	8	15			8	11	3	3	3	3	1	1	30	61
	Våtmarker/dammar																2	40
Återmeandering	2	40															2	6
Bete	2	6	1	50	3	28	1	12			1	5			3	121	9	216
Restaur bef våtmarker					1	0,3											6	5
Dagvattendammar	5	5															49	327
TOTAL																	136	
Totala antalet objekt																		

Kostnader

	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)	(kkr)
Rekreation	1 009	621	677	78	66	78	42	412	710	2 491								
Plantering		235	1 963	870	180	870	568			4 048								
Avfasning			585				639			1 404								
Öppna upp kulvertar			1 890	2 456		2 456	348	840		5 535								
Faunavård			560	72		72	254	105		1 069								
Våtmarker/dammar	6 418	4 580	5 490	6 985		6 985	1 978	1 950	710	28 111								
Återmeandering	3 536									3 536								
Bete	143	80	783		90		135			143								
Restaur bef våtmarker										2 188								
Dagvattendammar	4 082									4 082								
Övrigt										5 000								
TOTAL																		57 607

Bilaga 2

Remissbehandling av Höje å Landskapsvårdsplan 2007

Inledning

Höje å landskapsvårdsplan 2007 har genomgått en omfattande remisshantering. Remissinstanser har bland annat varit berörda markägare i avrinningsområdet, de kommunala nämnderna, länsstyrelsen, skogsstyrelsen, fiskeriverket, region Skåne, LRF, samt ett flertal föreningar och organisationer. Ett femtiotal remissvar har inkommit vilka alla finns redovisade i sammanfattad form nedan tillsammans med Vattendragsförbundets svar. De vanligaste synpunkterna som inkommit, med åtföljande kommentarer från Vattendragsförbundet (*i kursiv stil*), är

1. Många markägare är negativa till de konsekvenser i form av nedskräpning, störningar för vilt och djurhållning med mera som gångstråk längs vattendragen befaras föra med sig.

Vattendragsförbundet betonar här att alla föreslagna åtgärder är frivilliga och att man önskar föra en öppen dialog om hur eventuella gångstråk kan utformas med hänsyn till, och i dialog med, berörda markägare.

2. En önskan om större satsningar på omhändertagande av dagvattnet från tätorterna för att minska problemen med översvämningar på nedströms liggande åkermark.

Vattendragsförbundet konstaterar att en del dagvattenåtgärder har tagits upp i planen men att Lund, Lomma och Staffanstorps kommuner nu beslutat att dagvattnet inte ska hanteras inom det planerade Höjeåprojektet utan istället genom kommunernas VA-avdelningar. I samband med revideringen av de kommunala översiktsplanerna och fördjupningar i dessa bör respektive kommun planera för åtgärder för att hantera ökade mängder dagvatten och översvämningar.

3. Föreslagna uppbrytningar av kulvertar har generellt bemötts negativt av berörda markägare. Anförda skäl har varit försämrad arrondering, ökat underhåll samt att de befintliga rören i många fall ännu är i god kondition och förväntas hålla lång tid framöver.

Vattendragsförbundet betonar även här att åtgärderna är frivilliga och anför att uppbrytning kan vara lämplig där kulvertar är i dåligt skick eller har otillräcklig kapacitet.

4. En ökad satsning på skötsel av tidigare anlagda dammar och våtmarker efterlyses.

Även vattendragsförbundet anser att skötseln är en mycket viktig fråga inför det fortsatta arbetet med Höjeåprojektet. Landskapsvårdsplanen kompletteras därför med ett avsnitt om skötsel av såväl åtgärder genomförda inom det ursprungliga Höjeåprojektet som planerade åtgärder inom Höjeåprojektet II.

5. En önskan om anläggningar av kompletterande cykelvägar som behövs för att skapa en sammanhängande cykelled mellan Öresundskusten/Lomma och Genarp.

Vattendragsförbundet påpekar att avsikten från uppdragsgivarna har varit en enkel vandringsled längs Höje å på den aktuella sträckan. En cykelled innebär betydligt större ingrepp i landskapsbild och natur och ryms inte inom Höjeåprojektets ekonomiska ramar.

Sammanfattning av inkomna yttranden

Aktbilaga 14. Henrik Tham, Härkeberga säteri

Anser att remisstiden är för kort för att hinna komma med ett genomarbetat svar. Positiv till planen i stort och välkomnar en förutsättningslös dialog om hur vi kan gå vidare med att försöka identifiera de mest lämpliga åtgärderna. När arbetet börjar, hoppas HT att kontakt tas av kommun eller projektledare.

Kommentar: Kontakt kommer att tas för en förutsättningslös dialog om åtgärder.

Aktbilaga 15. Banverket

I Banverkets långsiktiga planering ingår att upprusta Staffanstorpsbanan, järnvägen Malmö-Staffanstorp-Dalby, för järnvägstrafik. I ett längre perspektiv är avsikten att återskapa sträckningen till Tomelilla och Simrishamn. Den planerade järnvägen är utpekad som riksintresse för kommunikation.

De åtgärder som ingår i landskapsvårdsplanen bör ta hänsyn till att Staffanstorpsbanan kommer att trafikerats av tåg. Där vandringsleder korsar järnvägen skall detta ske planskilt. Banverket vill också uppmärksamma på att de delar av den forna järnvägssträckningen som idag används som vandringsled i framtiden kommer att ianspråktagas för järnväg och således inte längre kan ingå i vandringsledningssystemet. För information om den planerade järnvägssatsningen, se www.banverket.se

Kommentar: Hänsyn måste givetvis tas till planerade framtida järnvägssträckningar. Av beskrivningen av den aktuella åtgärden i rapporten på sidan 57 framgår under "Konflikter med andra intressen: Återupptagen järnvägstrafik". Om vandringsleden som berör Staffanstorpsbanan blir aktuell, kan ett förslag till alternativ sträckning tas fram.

Aktbilaga 16. HUT-Skåne

Avstår

Aktbilaga 17. Sven-Johan Åkesson, Önnerup, Bengt Hansson, Önnesbo, Sven Nilsson, Önnerup, Lill-Britt och Nils Göransson, Holmens gård samt Nils-Håkan Persson, Västra Kannik
Undertecknade är inte intresserade av att upplåta mark för genomförande av gångstråk längs Höje å och Önnerupsbäcken.

Kommentar: Åtgärderna är frivilliga.

Aktbilaga 18. Rolf Håkansson, Bjällerups säteri

I fråga om delavrinningsområde 5 — Råbydiket föreslås i Landskapsvårdsplanen bl.a. att kulvertar på fastigheterna Stora Bjällerup 1:6, 12:1 och 16:1-2 bryts upp. Sträckorna K6 och K7 har visserligen stundom stora vattenflöden men torkar ofta ut nästan helt sommartid. Vidare är kulverttrören i så pass gott skick att de förväntas kunna behålla sin funktion i många år till. Om dessförinnan klimatförändringar skulle göra det påkallat med betydligt större kulvertkapacitet än för närvarande skulle kanske frågan om kulvertuppbyggnad bli intressant för jordbruket att diskutera i ett företagsekonomiskt perspektiv.

Kommentar: Åtgärden är frivillig, varför markägarnas synpunkter givetvis kommer att beaktas. Kulvertar i dåligt skick eller med dålig kapacitet kan ev. tas bort under förutsättning att markägaren är positiv.

Aktbilaga 19. Socialnämnden i Lomma kommun

Har ingen erinran mot förslaget.

Aktbilaga 20. Allan Nilsson, Önnestöv

Projektet anses bristfälligt underbyggt med tanke på att ingen, vid samrådsmöte 070123, kunde svara på frågan ”Vem har ansvar för tillsyn och underhåll av redan byggda anläggningar?” Åtgärdsförslag V29 anses därför f.n. vara helt otänkbar, för en från projektet redan drabbad markägare.

Kommentar: se aktbilaga 21

Aktbilaga 21. Allan Nilsson, Hans Bengtsson, Kjell Åkesson, Anders Ahlkvist, Anders Rasmusson, Lars Hylander.

Se aktbilaga 20. Efter byggandet av en damm vid Hyllinge har ointresset från markägaren klart uppfattats. Upprepade påminnelser om att vattenflödet måste regleras vid stora regnmängder liksom vid snösmältning har helt nonchalerats. Bostäder har fått vatten i källare och åkermark har periodvis lagt under vatten med skador på grödor som följd. För oss kringboende känns det viktigare att tidigare gjorda åtgärder från samma projekt följs upp och i de fall olägenheter har orsakats, åtgärda dessa före planering av nya utbyggnader. Drabbade kräver därför att: Kommunens representant med kraft ser till att anläggning sköts så att inga kringboende drabbas i fortsättningen.

Kommentar aktbilagor 20-21: Ärendet kommer att utredas separat. Kontakt tas för möte på plats.

Aktbilaga 22. Barn- och skolnämnd Norr, Lunds kommun

Tillstyrker landskapsvårdsplanen. Ur skolsynpunkt är det bra att attraktiva gröna stråk skapas. Detta innebär ju att förskolor och skolor får ökade möjligheter till naturupplevelser i området. Det är också bra att människor med handikapp samt med barnvagnar ges möjlighet att i så stor utsträckning som möjligt får del i samma naturupplevelser som andra.

De föreslagna rullstolsvänliga plattformarna bör utformas så att de kan utnyttjas av såväl skolorna som förskolorna t ex som uteklassrum. Inom Lunds kommuns Naturskola finns mycket kompetens beträffande lämpliga utemiljöer för barn och elever varför Naturskolan bör ingå som en naturlig part vid utformandet av rekreations- och friluftsområdena.

Kommentar: I planen finns utrymme för vissa kostnader för information mm., men mer omfattande anordningar får utföras inom andra projekt. Höje å vattendragsförbund välkomnar förslaget om samarbete mellan Höjeåprojektet och Naturskola/skolor.

Aktbilaga 23. Barn- och skolnämnd Öster, Lunds kommun

Tillstyrker landskapsvårdsplanen. Anser att det är bra med vandringsleder som är handikappanpassade så att tillgängligheten till naturen ökar för alla invånare. Hårdgjorda ytor, eller breda trätrallar i våtmarker, innebär även en ökad tillgänglighet för förskolor så att även de små barnen kan komma ut i naturen. Informationsskyltarna bör anpassas så att även barn kan ta del av informationen. Detta bör göras i samarbete med Naturskolan och förskolan/skolorna i området. De uteklassrum som föreslås bör även de göras i nära samarbete med Naturskolan och med förskolorna/skolorna i området.

Kommentar: I planen har man tagit med vissa kostnader för information mm., men mer omfattande anordningar får utföras inom andra projekt. Höje å vattendragsförbund välkomnar förslaget om samarbete mellan Höjeåprojektet och Naturskola/skolor.

Aktbilaga 24. Socialnämnden, Lunds kommun

Avstår från att yttra sig.

Aktbilaga 25. Stig och Siv Jonsson, Knästorp 6:7

Landskapsvårdsplanen utvisar enligt karta åtgärden R4, vilket skulle innebära att delar av vår infart med förlängning på åkern utanför vår trädgård, tas i bruk som vandringsled. Vi kan inte lämna bifall till detta förslag. Skälen är följande: Planen kommer att innebära ett väsentligt ingrepp i vår privata miljö och vara till men för vår fastighet. Vidare medför den olägenheter ur trygghetssynpunkt samt ekonomiskt, pga. behovet av att uppföra grindar mm. När vi framförde våra synpunkter vid samrådsmötet i Staffanstorp 070130 påtalades att inga åtgärder kommer att genomföras mot fastighetsägarnas vilja.

Kommentar: Varje eventuell åtgärd kommer att utföras med hänsyn till och i dialog med berörd markägare.

Aktbilaga 26. Barn- och utbildningsnämnden, Lomma kommun

Inom nämndens verksamheter finns exempel på att naturmiljöer används inom pedagogiken, naturbas och s.k. håvningsbrygga är några exempel. Förvaltningen ser sådan utveckling av naturområden som innebär att nyfikenhet väcks som värdefull, och är därför positiv till det arbete som planeras. Förvaltningen har inget att erinra i övrigt.

Aktbilaga 27. Byggnadsnämnden, Lunds kommun

Byggnadsnämnden anser att det är angeläget att ytterligare åtgärder genomförs och att det finns en gemensam plan för åtgärderna.

Möjligheter till friluftsliv förbättras bland annat genom den planerade vandringsleden från Lomma till Genarp längs med Höje å. På sikt skulle den kunna bli en del inom Skåneledssystemet när vandringsleden längs Öresund är klar mellan Helsingborg och Malmö.

- Långsiktigt bör man också planera för att kunna cykla mellan Öresundskusten - Lund och Genarp. Till viss del kan cykling ske på befintliga mindre vägar, medan man på vissa sträckor sannolikt behöver komplettera med nyanläggning av cykelväg. Det innebär också möjlighet för Genarp att i likhet med andra orter i kommunen få cykelväg till Lund. Planen bör därför kompletteras med en beskrivning av möjligheterna idag samt förslag på nödvändiga åtgärder för att det ska vara möjligt att cykla hela vägen mellan Lomma - Lund och Genarp.
- Planen bör kompletteras med en förbindelse mellan det planerade Hasslanda verksamhetsområde och Höje å vid Knästorp.
- Stångby - Vallkärra - Nöbbelövs mosse - Fjellie är intressant att knyta ihop enligt planens förslag. Rekreatiionsstråkens korsningar med större vägar bör dock ses över så att trafiksäkra lösningar väljs.
- För närrekreationen kring Lund är det intressant att skapa möjligheter att röra sig i åkerlandskapet kring Lund, även på andra sträckor än längs Höje å och dess biflöden. Förbindelser mellan Nöbbelövs mosse och området väster om Värpinge vid Gammelmark är en sådan förbindelse.
- Rekreatiionsstråk vid ån vid Genarp är också angeläget. De kan knytas ihop med vandringsleder och stigar vid naturreservatet allmänningen och ger boende i norra Genarp tillgång till närrekreation.

Kommentarer:

- *Avsiktsförklaringen från uppdragsgivarna har varit en enkel vandringsled och inte en cykelväg. En cykelled innebär ett betydligt större ingrepp i landskapsbild och natur. Det finns inte heller ekonomiska förutsättningar att inrymma cykelvägar inom Höjeåprojektet.*
- *En förbindelse mellan Hasslanda verksamhetsområde och Höje å vid Knästorp ses som positiv och bör bekostas av exploatören.*
- *Trafiksäkra lösningar kommer att väljas i möjligaste mån. Föreslagna stigar kommer till*

stor del att utformas "extensivt", det vill säga, endast ge möjlighet att till framkomlighet. Vid behov kommer åtgärder att vidtas vid stråk som visar sig frekvent utnyttjade.

- Planen omfattar endast vandringsledssträckor i anslutning till vattendragen.

Vid genomförandet av delsträckor i planen kommer möjligheten till anslutning med befintliga vandringsleder att beaktas. En ev. förbindelse mellan Nöbbelövs mosse och Gammelmark kan gå via Önnerupsbäcken.

- Synpunkterna i övrigt kommer att beaktas.

Aktbilaga 28. Gabrielle Sjöquist och Per Kroon, Fjelie

Är i huvudsak positiva till landskapsvårdsplanen, samt öppna för en diskussion om tillgång till mark för föreslagna rid- och promenadstigar samt slänter. En förutsättning är att ridstigen anläggs senast samtidigt med promenadvägen.

Kommentar: Synpunkterna beaktas i det fortsatta arbetet med planen.

Aktbilaga 29. Nils Larsson, Värpinge 15:4

Anser det onödigt med gångstråk på båda sidor om ån (R2), det får räcka med Trollebergssidan. Eftersom fastigheten brukas med djurhållning, kommer det föreslagna stråket för nära gården. Gångstråket berör dessutom direkt jordbruksmark. Vidare används sträckan för drivning av nötdjur. NL bedömer även terrängen som för kuperad.

Kommentar: Vid en vidare genomgång av åtgärdsförslagen kommer kontakt med berörda att tas för att närmare diskutera möjligheterna att genomföra åtgärderna. Ev. kan en dialog föras om alternativa lösningar. Åtgärden R2 ligger nära Lund och befintliga rekreationsområden vid Höje å, varför den ses som angelägen.

Aktbilaga 30. Svedala kommun, kommunstyrelsen

Har ingen erinran mot förslaget.

Aktbilaga 31. Romeleås- och Sjölandskapskommittén

Planen är mycket väl utförd och tar upp samtliga aspekter från samhällsplaneringssynpunkt och avväger dessa på ett bra sätt. Åtgärder och förslag beskrivs på ett enkelt med konkret sätt och med en realistisk kostnadsbild.

Långsiktigt bör man planera för att man ska kunna cykla mellan Öresundskusten till Lund och Genarp. Till viss del kan cykling ske på befintliga mindre vägar, medan man på vissa sträckor sannolikt behöver komplettera med nyanläggning av cykelväg. Planen bör därför kompletteras med en beskrivning av möjligheterna idag samt förslag på nödvändiga åtgärder för att det ska vara möjligt att cykla hela vägen mellan Lomma – Lund och Genarp.

Kommentar: Avsiktsförklaringen från uppdragsgivarna har varit en enkel vandringsled och inte en cykelväg. En cykelled innebär ett betydligt större ingrepp i landskapsbild och natur. Det finns inte heller ekonomiska förutsättningar att inrymma cykelvägar inom Höjeåprojektet.

Aktbilaga 32. Kommunala handikapprådet, Staffanstorp

I anslutning till viloplatsen nära tätbebyggda områden bör bord och bänkar finnas för möjlighet till fikapaus. I övrigt finns inget att erinra utöver vad som redovisas i Tillägg till Höje å landskapsvårdsplan 2005.

Kommentar: I projektet finns visst utrymme för detaljplanering av sådana åtgärder.

Aktbilaga 33. Nils Göransson, Holmens Gård, Önnerup

Är inte intresserad av att upplåta mark eller ha folk som springer eller går längs bäcken och slänger skräp. Det är viktigare att arbete genomförs för att stoppa Lunds kommuns stora flöde

med förorenat dagvatten, som f.n. rinner ut i Öresund orenat. Det översvämmar och förstör dessutom åkrarna.

Kommentar: Synpunkterna kommer att beaktas i det fortsatta arbetet med planen.

Dagvattenåtgärder finns med i planen i viss omfattning, dock har kommunerna (Lund, Lomma och Staffanstorps) beslutat att dagvattnet inte ska hanteras inom det planerade Höjeåprojektet utan istället genom kommunernas VA-avdelningar.

I samband med revideringen av de kommunala översiktsplanerna och fördjupningar i dessa bör respektive kommun planera för åtgärder för att hantera ökade mängder dagvatten och översvämningar.

Aktbilaga 34. Utbildningsnämnden, Centrala skolkansliet, Lunds kommun

Föreslaget fortsatt åtgärdsarbete inom avrinningsområdet är till stor del av teknisk natur. Några av de föreslagna åtgärderna bidrar dock på olika sätt till att främja rekreation och friluftsliv. Särskilt föreslås olika åtgärder vidtas för att förbättra tillgängligheten för funktionshindrade. Dessa åtgärder ger även förbättrade möjligheter för skolor och förskolor att utnyttja området för undervisning. Höje å landskapsvårdsplan 2005 är därför positiv för bl.a. den pågående kommun-gemensamma satsningen på utepedagogik i närmiljön fastslagen i "Utbildningspolitiskt program för Lunds kommun". I övrigt avstår från yttrande.

Aktbilaga 35. Kommunala handikapprådet, Lund

Yttrar sig över bilagan om Ökad tillgänglighet för funktionshindrade. Byggruppen ser positivt på en genomgripande genomgång av behoven för att funktionshindrade ska kunna använda sig av friluftsområdet längs Höje å.

Vid sank mark måste marken hårdgöras på gångstigar. Skötsel måste ske av partier där slitaget är stort och där översvämningar sker, så att stigarna kan användas året runt. Passager med färister, grindar och stättor måste åtgärdas på ett sådant sätt att personer med funktionshinder och personer med barnvagn kan passera. Eventuella vindskydd ska anpassas från början för rullstolsburna.

Kommentar: Synpunkterna kommer att beaktas i det fortsatta arbetet med planen.

Inför det fortsatta arbetet med Höjeåprojektet är skötseln en mycket viktig fråga.

Landskapsvårdsplanen kommer att kompletteras med ett avsnitt om skötsel av såväl åtgärder genomförda inom det ursprungliga Höjeåprojektet som planerade åtgärder inom Höjeåprojektet II.

Aktbilaga 37. Socialnämnden, Staffanstorps kommun

Inget att erinra utöver att tillägget beträffande ökad tillgänglighet för personer med funktionshinder ska beaktas.

Aktbilaga 38. Kultur- och fritidsnämnden, Lunds kommun

Tillgången till frilufts- och rekreationsområden har stor betydelse för människors livskvalitet. Höje å är ett värdefullt och populärt tätortsnära grönstråk. Sett ur ett kultur- och fritidsperspektiv är det därför mycket positivt att åtgärder inom ett nytt Höjeåprojekt vidtas med inriktning på rekreation och friluftsliv. Särskilt positivt är att öka tillgängligheten för funktionshindrade, något som ger områdets alla besökare ett mervärde.

Aktbilaga 39. Region Skåne, Regional utvecklingsledning (Bo Fransman)

Landskapsvårdsplanen för Höje å är en mycket väl genomarbetad plan. Åtgärder och förslag beskrivs på ett enkelt men konkret sätt och med en realistisk kostnadsbild.

Höje ås avrinningsområde täcker en stor del av det skånska landskapet och utgör ett viktigt element för boende i berörda kommuner. Naturupplevelser främjar folkhälsan. Vi ser mycket positivt på att funktionshindrade ges ökad tillgänglighet till naturen.

Region Skåne har via olika stöd, t ex Miljövårdsfonden, bidragit till att våtmarker återskapats. Detta har skett inte minst för att skapa kvävefällor, men även för att bevara arter, t ex storken. Det skånska landskapsdjuret, kronhjorten, kommer sannolikt också att gynnas av vissa av åtgärderna, vilket är synnerligen viktigt.

Vi ser gärna att vandringsleder synkroniseras med Skåneleden där så är möjligt. Den planerade vandringsleden från Lomma till Genarp kan på sikt bli en del inom Skåneledssystemet när vandringsleden längs Öresund - mellan Helsingborg och Malmö - blir klar. Det vore vidare bra om angöringspunkterna som finns föreslagna kompletteras med information om hur man kollektivt eller med cykel kan nå dessa platser i det skånska landskapet.

*Kommentar: Synpunkterna kommer att beaktas i det fortsatta arbetet med planen.
Höje å vattendragsförbund välkomnar ett samarbete med Region Skåne.*

Aktbilaga 40. Bengt Pålsson, Lilla Bjällerup 11:4 m fl, och Per-Göran Nilsson, Stora Råby 37:1 BP och PN har tagit del av föreslagna åtgärder inom delavrinningsområde 5, Råbydiket. Från vår sida finns **inget intresse** av att på den egna marken genomföra åtgärderna K5, R19, V16 eller P15.

Uppbrytning av kulvert och anläggande av våtmark skulle kraftigt försvåra driften av den växtodling som sker idag. Dessutom skulle sådana åtgärder försämra markens värde. Upprättande av gångstråk innebär ett intrång. Plantering längs vattendragen försvårar rensning, vilket leder till försämrade avvattningsförhållanden på åkermark.

Kommentar: Åtgärderna är frivilliga, varför markägarnas synpunkter givetvis kommer att beaktas. Kulvertar i dåligt skick eller med dålig kapacitet kan ev. tas bort under förutsättning att markägaren är positiv.

Aktbilaga 41. Carl-Johan Wachtmeister, Knut Wachtmeister, Trollebergs gård. Hela egendomens nordgräns, ca 3 km, går längs Höje å och berörs därmed av förslagen till gångstråk. C-J W och KW ställer sig negativa till förslagen på gångstråk pga. risken för störningar på områdets rika fauna (rådjur, fasan, hare). Utöver störningar på viltet är det mycket sannolikt att vi skulle få betydligt mer nedskräpad natur vid gångstråken. Med tanke på den stora kostnaden för projektet, förefaller det mindre välbetänkt med gångstråk på södra sidan av ån i R3-området. Även gångstråk väster om Västra Ringvägen, t ex R2 och R1A, kommer att vara störande för det vilda. C-J W och KW ifrågasätter vidare om inte planen är alltför optimistisk när det gäller den förväntade användningen av gångstråken.

Man ser positivt på förslagen D1 (dagvattendamm), M2 (meandring) och V3 (våtmark), samt är öppen för ytterligare diskussion kring ovanstående.

Kommentar: Vid det fortsatta arbetet med genomförandet av planen kommer markägaren att kontaktas för en förutsättningslös dialog om åtgärder.

Aktbilaga 42. Eva Barbro Henriksson, Önnerup 6

Framför flera frågor/synpunkter, bland annat beträffande:

- Målet om en vandringsled från Genarp till Malmö är naivt om det ska förverkligas rättvist gentemot markägarna.
- Om målet med projektet är att uppnå en bättre miljö, är det naivt och orealistiskt med tanke på att områden som ställs till allmänhetens förfogande blir hårt nedskräpade/förstörda.

- Vem underhåller vandringslederna och rensar från skräp? Sådana föremål (flaskor, burkar mm) innebär en skaderisk för markägare med intilliggande fält, eftersom de kan komma in i maskiner och orsaka kostnader för reparationer, försenade skördar mm.
- Djur som kommer i kontakt med vandringsleden kommer att befinna sig i fara, exempelvis genom skador som uppstått vid tramp på glas, kanyler mm. Öppnade eller avklippta stängsel är en annan farozon. Kostnaderna för djurägarna kan bli mycket stora.
- Vem ersätter skador som uppstår i samband med vandringsleder och i ett värsta scenario kan uppgå till mycket stora belopp? Undertecknad får känslan av att ingen vill ta ansvar.
- Har man konsekvensanalyserat allt som händer på allmänna platser som ligger utanför samhällets "öga", såsom t ex polis och bevakningsföretag? Är den planerade vandringsleden ett sätt att flytta bland annat ungdomar ut från tätbebyggelsen?
- Vilken del av befolkningen skulle vandringsleden vara mest till gagn för? Sjukskrivna, deltidsarbetande, arbetslösa, pensionärer eller ungdomar med bristande motivation för skolarbetet? Vi som arbetar har en begränsad fritid - ofta räcker tiden inte till för några tidskrävande aktiviteter.

M.fl. synpunkter.

Undertecknad ber politiker och andra berörda att i första hand förbättra de miljöer som redan finns till allmänhetens förfogande.

Kommentar: Projektet bygger på frivillighet hos markägarna.

Aktbilaga 43. Friluftsförandet i Bjärred Lomma

Friluftsförande konstaterar att planen är omfattande och väl genomförd. Planen avgränsas genom Höje ås avrinningsområde. Emellertid hamnar därmed Bjärred, en av de större tätorterna i området, strax utanför planområdet. Bjärred får ingen koppling till stigsystemet. Närmaste anslutningspunkt blir Flädie. Eftersom Lomma kommun är en av uppdragsgivarna borde det vara möjligt att gå något utanför avrinningsområdet och anordna en vandringsled från Bjärred som knyter an till stigsystemet i närheten av Flädie.

Kommentar: I arbetet med att ta fram Landskapsvårdsplanen har uppdraget varit att arbeta inom avrinningsområdet. Om åtgärderna kring Flädie och Önnerupsbäcken blir aktuella kan ev. en koppling till Bjärred utredas.

Aktbilaga 44. Skånes Ornitologiska Förening

SkOF lyfter fram åtgärd N7 i Lunds kommun som särskilt angelägen. Samtidigt varnar man för trädplantering i anslutning till dammar och våtmarker, pga. risken för predation på vadarfåglar. SkOF är inte negativ till trädplanteringsplanerna i stort - tvärtom - men vill påminna om riskerna vid dammar och våtmarker. SkOF respekterar givetvis också kråkornas roll i naturen, men menar att de inte behöver bjudas in till områden vari de annars hade haft svårt att etablera sig. I övrigt ser SkOF positivt på förslaget.

Kommentar: Synpunkterna kommer att beaktas i det fortsatta arbetet med planen.

Aktbilaga 45. E.ON Sverige AB

E.ON redogör för vilka luftledningar och jordkablar som finns inom resp. förslaget åtgärdsområde, samt för vilka begränsningar (gäller fr.a. plantering) som detta medför. Eventuell ledningsflytt bekostas av den som så begär. Inom avrinningsområdena 1, 2, 4, 5, 6, och 7 berörs inte lokalnätledningar av åtgärderna.

Kommentar: Synpunkterna kommer att beaktas i det fortsatta arbetet med planen.

Aktbilaga 46, Byalaget Norr

Anser det positivt att flera kommuner går samman kring projektet och att planen stämmer överens med de mål som finns i Lunds kommuns Grönstruktur- och naturvårdsprogram. Byalaget Norr lyfter fram flera delprojekt som särskilt positiva; R12 - R16, och anser att det borde finnas en möjlighet att cykla från Lomma till Genarp.

Kommentar: Standardsvar cykel

Esarps bygdelag, nr 47

Åtgärdsförslag R1B - gångstråk, vandringsled:

- angeläget att åtgärden kompletteras med att sträckningen fortsätter i direkt anslutning till ån, på norra eller södra sidan, hela vägen från platsen NV Örupsgården (det vill säga där sträckningen på karta 2 övergår till den befintliga vägen) till Alberta kvarnväg. Denna förändrade sträckning tillför stora rekreationsmöjligheter till de boende inom Esarps församlingsområde.
- Möjligheterna att anlägga fiskeställe i anslutning till Esarps by bör undersökas
- Möjligheterna att anlägga våtmark/damm mellan Alberta kvarnväg och Örupsgården bör undersökas
- En långsiktig plan måste finnas för underhåll och skötsel av gångstråk, broar och rekreationsområden kring ån.

Bygdelaget föreslår att information om Skolmuseet Teodor Jönssons Stiftelse (Kulturforum Esarp) tas med i de olika broschyrer som tas fram för Höjeåprojektet. Parkering finns vid Kulturforum Esarp och Esarps kyrka.

Kommentar: Höje å vattendragsförbund välkomnar bygdelagets idéer och förslag, och kommer i det fortsatta arbetet utreda vidare om de är möjliga att genomföra.

Aktbilaga 48. Klostergårdens byalag

Byalaget yttrar sig endast över åtgärdsförslag R3.

De förslagna åtgärderna ökar i hög grad förutsättningarna för rekreation och naturupplevelser och vidgar friheten för handikappade att röra sig i av Lunds vackraste landskap. Att göra slingan vid St. Lars handikappanpassad är en viktig åtgärd. Den ökade tillgängligheten är av stort värde för Lunds skolor. Byalaget är övertygade om att ett växande antal lundabor kommer att utnyttja möjligheterna.

Aktbilaga 49. Lunds Naturskyddsförening

LNF ser positivt på att de tre kommunerna Lund, Lomma och Staffanstorp har beslutat om att genomföra ett nytt Höjeåprojekt, och framför följande synpunkter:

• I delavrinningsområde 1 - Höje ås huvudfåra, mynningen - Dalbydiket - bör åtgärder som har betydelse för tätorternas närmatur och rekreationsvärdet prioriteras i ekologiskt mindre känsliga områden längs ån.

• Flödesdämpande åtgärder för dagvatten bör prioriteras nära tätorten Lund. Både åtgärderna vid Trolleberg (D1) men framförallt uppströms Rinnebäcksravinen (D2) är mycket viktiga.

Föreningen har aktivt jobbat för att få till stånd en lösning med så många aktörer som möjligt i det senare området. Det finns många intressenter som är positiva till att anlägga dagvattenmagasin samt omkringliggande naturpark. Nedan finns ett antal punkter som bör beaktas:

- Dammen ska dimensioneras och utformas på ett sådant sätt att optimal närsaltsreduktion erhålls av det inkommande vattnet. Frågan är om en hektar damm ska anses tillräckligt för ett så stort hårdgjort avrinningsområde?
- En naturpark runt dammen kan också den användas i undervisningen på den närliggande skolan. Det är en pedagogisk fördel att ha inhemska växter i parken.

- En naturpark kan fylla en funktion som buffertzoon och spridningskorridor för de växter och djur som finns i reservatet Rinnebäcksravinen. I ett naturvårdsperspektiv är det viktigt att vegetationen i sin artsammansättning liknar den i omgivningen.
- För de boende i området kan en naturpark med en damm ge möjlighet till rekreation. Det ska vara lätt för gående, cyklande och kollektivåkande att ta sig till och från parken. Även inom parken ska det vara lätt att ta sig fram på stigar mm., med tanke på handikappade och äldre personer.
- Ett sakfel har hittats i en åtgärd inom delavrinningsområde 3 - Önnerupsbäcken. Det gäller åtgärd R15 gång-/cykelväg mellan Stångby - Vallkärra. Det står att det saknas GC-väg men det finns en sådan i dagsläget.

Kommentar: Synpunkterna kommer att beaktas i det fortsatta arbetet.

Dagvattenåtgärder finns med i planen i viss omfattning, dock har kommunerna (Lund, Lomma och Staffanstorps) beslutat att dagvattnet inte ska hanteras inom det planerade Höjeåprojektet utan istället genom kommunernas VA-avdelningar.

I samband med revideringen av de kommunala översiktsplanerna bör respektive kommun planera för åtgärder för att hantera ökade mängder dagvatten och översvämningar.

Sakfelet beträffande GC-väg Stångby – Vallkärra kommer att korrigeras.

Aktbilaga 50. Rune Bengtsson och Eivor Bucht, Önnerup 23:11

Anser att planen är väl genomarbetad och ger goda förutsättningar för att genomföra åtgärder. Men denna landskapsvårdsplan är i praktiken redan delvis överspelad, med tanke på att problembilden är mycket större än vad som ryms i en landskapsvårdsplan. De klimatförändringar som vi med allt större sannolikhet står inför eller som redan börjat ske, påverkar hela Höjeåns avrinningssystem. Det betyder att man måste diskutera den fysiska samhällsplaneringen och lantbruket i alla de kommuner som avrinningsområdet omfattar, framför allt dock Lomma, Lunds och Staffanstorps kommuner. För lantbrukarna betyder den ökade nederbörden stora översvämningar med omfattande kväveläckage som följd. Därför är det angeläget att snabbt få till stånd en övergripande studie av klimatförändringarnas konsekvenser inom Höje ås avrinningsområde, för att få underlag för åtgärdsplaner.

Av de konkreta åtgärder som föreslås i landskapsvårdsplanen vill vi understryka betydelsen av att Önnerupsbäckens släntprofiler ses över och flackas ut. På detta sätt kommer man dels att undvika merparten av den erosion som sker idag, där material fyller upp åbotten och minskar flödet, dels kommer de flackare slänterna att ge ån större kapacitet att ta emot ökade regnmängder. Flacka slänter ger också möjlighet till plantering av träd och buskar som skuggar bäcken. Den biologiska mångfalden ökar men också hela ålandskapets attraktivitet. I nuläget upplevs Önnerupsbäcken som ett trist djupt dike.

För att undvika att få kilometerlånga upplöjda arealer utmed Önnerupsbäcken bör man (Jordbruksverket) försöka få till stånd överenskommelser mellan markägarna om att försöka ha beväxta arealer utmed så stor del av arealerna nära bäcken som möjligt.

Kommentar: Dagvattenåtgärder finns med i planen i viss omfattning, dock har kommunerna (Lund, Lomma och Staffanstorps) beslutat att dagvattnet inte ska hanteras inom det planerade Höjeåprojektet utan istället genom kommunernas VA-avdelningar.

I samband med revideringen av de kommunala översiktsplanerna och fördjupningar i dessa bör respektive kommun planera för åtgärder för att hantera ökade mängder dagvatten och översvämningar.

Förslaget beträffande avfasning av Önnerupsbäckens slänter kommer i det fortsatta arbetet att utredas vidare för att bedöma behovet och möjlighet till genomförande. En positiv inställning hos berörda markägare är dock en förutsättning för genomförande.

Aktbilaga 51. Länsstyrelsen, Miljöavdelningen

Länsstyrelsen ser positivt på vidare arbete med våtmarksåtgärder och på att det framtida arbetet vidgas till att omfatta även andra åtgärder. Det vore värdefullt att titta vidare på möjligheterna till flödesdämpande åtgärder fr.a. i anslutning till Staffanstorps tätort, utbyggnadszonerna inom Lunds kommun och hårdgjorda ytor inom Hjärup/Lomma. Uppbrytning av kulvertar är en mycket väsentlig åtgärd för att restaurera vattensystemens ursprungliga dynamik. En rätt utformad åtgärd kan ge flödesdämpande effekt såväl som en utökad retention av framförallt kväve innan vattnet når havet. Det är viktigt att denna typ av åtgärd kombineras med en sedimentfälla nedströms och att erosionsförebyggande åtgärder vidtas i känsliga lägen.

Inom Höje ås avrinningsområde har det funnits arter som ingår i åtgärdsprogram för hotade arter. Åtgärder bör om möjligt anpassas så att målen kan nås för de åtgärdsprogram för dessa.

Andra vattenvårdsåtgärder inom avrinningsområdet som inte omfattas av landskapsvårdsplanen kan bli aktuella i vattenförvaltningsarbetet. Inom framtida vattenförvaltningsarbete blir det än viktigare att se samtliga åtgärder inom ett avrinningsområde i ett helhetsperspektiv. Det är viktigt att det lämnas utrymme för att vidareutveckla landskapsvårdsplanen med kompletterande åtgärder och analyser från ett vattenförvaltningsperspektiv med utgångspunkt i framtida förvaltningsplan för Södra Östersjödistriktet.

Det kan vara värdefullt att i en kompletterande karta redovisa vilka dikningsföretag och andra verksamheter som berörs. Det kan också vara bra att i en översiktskarta över avrinningsområdet sammanfatta redan utförda åtgärder. Länsstyrelsen föreslår vidare följande kompletterande analyser:

- Det är värdefullt att i det fortsatta arbetet med utgångspunkt i den föreslagna planen i den mån det går värdera nyttan för de olika projekten för att åstadkomma en tydligare prioriteringsordning mellan projekten. Samtidigt är förstås genomförandet av åtgärderna ytterst beroende av en god dialog med enskilda som berörs av åtgärderna vilket kan komma att till viss del styra prioriteringsordningen.
- En riskanalys ur översvämningssperspektiv för omgivande marker till vattendragen såväl som de vattenvårdsanläggningar som utformas. Väl tilltagna svämzoner kring vattendrag eller t ex en anlagd damm kan behöva avsättas inom en inte allt för avlägsen framtid.

Kommentar: Dagvattenåtgärder finns med i planen i viss omfattning, dock har kommunerna (Lund, Lomma och Staffanstorp) beslutat att dagvattnet inte ska hanteras inom det planerade Höjeåprojektet utan istället genom kommunernas VA-avdelningar.

I samband med revideringen av de kommunala översiktsplanerna och fördjupningar i dessa bör respektive kommun planera för åtgärder för att hantera ökade mängder dagvatten och översvämningar.

Tidigare genomförda dammar och våtmarker är markerade på kartan. En värdering av föreslagna åtgärder/bedömning av åtgärdsbehov finns i två klasser, prioritet 1 och 2 (se landskapsvårdsplanen s 4) . Det har inte funnits utrymme i uppdraget att utföra en riskanalys, även om en sådan naturligtvis är önskvärd.

Länsstyrelsens synpunkter i övrigt kommer att beaktas i det fortsatta arbetet med planen.

Aktbilaga 52. Skogsstyrelsen

Anser planen vara bra och genomarbetad i stora drag. Positivt med objektsvis budget för vart objekt. Dock efterlyses en projektsvis tidsbudget som troligtvis skulle underlätta genomförandet för uppdragsgivarna. En övergripande utförandeplan och objektsprioritering hade varit att rekommendera. Eventuellt kan ju åtgärder uppströms påverka redan utförda åtgärder nedströms med exempelvis igenslammade lekbottnar o. dyl. som följd.

Vad gäller plantering av buskar och träd föreslås följande:

- sätt träd och buskar i grupper för att skapa bryneffekter och variation
- satsa i den mån det är möjligt på bärande träd och buskar av lokal proveniens

När vattendrag leds genom dammar har man på vissa ställen (bl.a. Höje å genom Östra dammen i Lomma) sett att dessa blivit tillhåll för rovfisk som påverkat de vandrande fiskpopulationerna negativt. Om man vill satsa på de vandrande fiskpopulationerna borde detta tas upp och åtgärder att dämpa den ovan nämnda effekten redovisas.

Kommentar: En tidsbudget är svår att fastställa då åtgärderna sker på frivillig basis och det är osäkert i vilken utsträckning de föreslagna åtgärderna kan genomföras. Treåriga handlingsplaner kommer att fastställas efterhand.

Synpunkterna angående plantering av träd och buskar kommer att beaktas.

Beträffande fisk är Höje å vattendragsförbund medvetna om risken för ett ökat predationstryck. En bedömning av nyttan i förhållande till ev. negativa effekter för vandrande fisk kommer att göras i varje enskilt fall. Planen föreslår en rad fiskevårdande åtgärder.

Aktbilaga 53. LRF:s kommungrupp, Lund

Arbetet med att ta fram Höje å landskapsvårdsplan har utförts utan förankring hos markägarna, vilket man också påpekar i planen. Denna arbetsgång skapar onödiga motsättningar vilka hade kunnat undvikas. LRF är medvetna om att man inte kan ha enskilda möten med alla markägare i detta skede. Men det hade varit önskvärt med en ökad information och fler samrådsmöten där markägarna fått delta i processen. Genom att involvera markägarna i ett tidigare skede hade man, tror vi, kunnat säkerställa en högre genomförandegrad.

Markägarnas frivillighet är absolut nödvändig. LRF betonar att Planen inte får användas i andra sammanhang utan markägarnas medgivande, såsom t ex för att kräva ny lagstiftning eller i arbete med EU:s ramdirektiv för vatten

Hur markägarna ställer sig beror på flera faktorer, varav några generella är

- ersättningen till markägaren måste vara marknadsmässig
- framtida skötsel och restaurering måste noga regleras. Vad skall göras och vem skall utföra det samt att medel till detta måste säkerställas
- åtgärder som ökar kostnaderna och försvårar dagens brukande, t ex att öppna upp kulvertering, kommer generellt att vara svåra att genomföra
- avvattningsproblemen inom avrinningsområdet måste generellt bli bättre så problemen med städernas dagvatten och den ojämna nederbörds mängden bättre tas om hand i odlingslandskapet

LRF anser att många av de åtgärder som nämns i planen är mycket bra och om genomförandet sker på rätt sätt borde många av dem gå att genomföra i framtiden. LRF ser fram emot en ökad samverkan när planen går in i nästa fas.

Kommentar: Landskapsvårdsplanen är avsedd som underlag för framtida diskussioner. I det fortsatta arbetet med Höjeåprojektet II ser Höje å vattendragsförbund fram emot ett nära samarbete med LRF och markägarna. Framförda synpunkter kommer att beaktas.

Markersättning: Projekten sker på frivillig basis. Förhandling om markersättning kommer att ske med varje berörd markägare.

Skötsel: För varje enskild åtgärd kommer skötselansvaret att regleras i ett avtal. Planen kommer att kompletteras med hur skötsel av de nya åtgärderna ska hanteras.

Kulvertering: Höje å vattendragsförbund är medveten om att åtgärdsförlagen beträffande uppbyggnad av kulvertar är svåra att komma fram med. Åtgärden är frivillig, varför markägarnas synpunkter givetvis kommer att beaktas. Kulvertar i dåligt skick eller med dålig kapacitet kan ev. tas bort under förutsättning att markägaren är positiv.

Dagvatten: Dagvattenåtgärder finns med i planen i viss omfattning. Utöver dagvattenmagasin har vissa flödesdämpande åtgärder, såsom avfasning av dikeskanter samt anläggning av våtmarker, föreslagits i planen men dessa åtgärder är inte tillräckliga för att råda bot på översvämningar i samband med höga flöden. Kommunerna (Lund, Lomma och Staffanstorps) har beslutat att dagvattnet inte ska hanteras inom det planerade Höjeåprojektet utan istället genom kommunernas VA-avdelningar.

I samband med revideringen av de kommunala översiktsplanerna och fördjupningar i dessa bör respektive kommun planera för åtgärder för att hantera ökade mängder dagvatten och översvämningar

Aktbilaga 54. Anders Olsson, Vesum 2:1

Anders Olsson är principiellt positiv till föreslagna åtgärder, men anser att f.n. måste andra åtgärder prioriteras. Från augusti 2006 till mars 2007 hade föreslagna vandringsleder utmed fastigheten stått under vatten.

Avrinningskapaciteten på ån måste förbättras. Under de 34 år AO ägt och brukat fastigheten har han noterat att ån för varje år får svårare att klara tillströmningen av vatten, med översvämningar som följd. Den ökande tillströmningen anser AO främst bero på ökade arean av hårdgjorda ytor, främst från Lunds tätort. Att den ökande tillströmningen skulle bero på jordbruket är befängt då dikning mer eller mindre har avstannat under perioden och odlingssättet inte genomgått några större förändringar. Att odlingsmarken ständigt översvämmas av ån är inte bara till besvär för markägarna, utan även ett väsentligt miljöproblem på grund av att en betydande mängd fosfor och andra näringsämnen förs med jordpartiklar till Öresund.

Sammanfattningsvis: Ån måste breddas, inte minst ur miljöskyddssynpunkt, för att klara den ökande tillströmningen av vatten. Detta bör ske från Lunds dagvattenutsläpp i ån till Lomma. Därefter kan föreslagna åtgärder enligt åtgärdsplanen genomföras.

Kommentar: Dagvattenåtgärder finns med i planen i viss omfattning. Utöver dagvattenmagasin har vissa flödesdämpande åtgärder, såsom avfasning av dikeskanter samt anläggning av våtmarker, föreslagits i planen men dessa åtgärder är inte tillräckliga för att råda bot på översvämningar i samband med höga flöden. Kommunerna (Lund, Lomma och Staffanstorps) har beslutat att dagvattnet inte ska hanteras inom det planerade Höjeåprojektet utan istället genom kommunernas VA-avdelningar.

I samband med revideringen av de kommunala översiktsplanerna och fördjupningar i dessa bör respektive kommun planera för åtgärder för att hantera ökade mängder dagvatten och översvämningar

Aktbilaga 55. Fiskeriverket

Verket har inga synpunkter på den inkomna informationen och förutsätter att den kommande miljökonsekvensbeskrivningen närmare kommer att belysa de olika åtgärdsplanernas eventuella påverkan på fauna och fiske längs Höje å.

Fiskeriverket håller på att sammanställa en vägledning till ekologisk restaurering av sötvatten, som beräknas komma ut under slutet av 2007.

Vid faunavårdande åtgärder är det viktigt att ta hänsyn till all vandrande fauna. Ett stort antal fiskarter, men även bottenfauna är beroende av att kunna vandra fritt i vattendragen, men även till och från kusten. I åtgärdsförslaget nämns bland annat att vissa dämmen eller trösklar ska justeras för att gynna vandringsmöjligheten för fisk. Samtidigt är det känt att det finna identifierade hinder nedströms men som inte tas med som åtgärdsobjekt i den aktuella planen. Resultatet blir sannolikt bättre om man även ser till att vandringshinder nedströms också åtgärdas. Beträffande fisk är det av speciellt intresse att värna ålens upp- och nedvandringsmöjligheter.

Fiskeriverket håller på att uppdatera kunskapen om vandringshinder för fisk i våra sjöar och vattendrag. Under 2007 kommer resultaten att sammanställas och efterhand kommer basen kompletteras med uppgifter från sakkunniga.

Kommentar: Ett ev. avlägsnande av vandringshinder nedströms kommer att ses över i det fortsatta arbetet.

Aktbilaga 56. Lomma kommun, Miljö- och byggförvaltningen

Miljökontoret konstaterar att landskapsvårdsplanen innehåller ett antal intressanta projekt. Kontoret har inget att tillägga utan hoppas att åtgärderna kan genomföras och ställer sig positiva till Höje å landskapsvårdsplan 2005.

Aktbilaga 57. Lunds kommun, Tekniska nämnden

Följande detaljsynpunkter lämnas på planen:

Park o natur

- Det är viktigt att de föreslagna vandringsstråken kopplas samman med olika delar av tätorterna Lund och Genarp, även framtida utbyggnadsområden.
- Det är viktigt att tydliggöra att Höje å landskapsvårdsplan är ett långsiktigt dokument, m.a.o. att åtgärder som inte är möjliga att genomföra på kort sikt kan bli möjliga i framtiden
- Underhåll och reparationer av åtgärder genomförda inom det ursprungliga Höjeåprojektet bör lyftas in i planen

Vatten och avlopp

- Ett flertal nya utjämningsmagasin för dagvatten föreslås. Utjämning av dagvatten är positivt för åsystemet, varför utförande av utjämningsinsatser bör ges hög prioritet. Ett stort antal magasin har redan utförts enligt den tidigare landskapsvårdsplanen. Härvid har förtjänstfullt topografin utnyttjats så att relativt små ingrepp har krävts. De ”bästa” lägena har redan utnyttjats. De nu föreslagna dammarna är svårare att utföra och kräver större ingrepp.
- Dagvattenmagasinet D2 uppges uppta ca 1 ha. Det blir måhända svårt att inrymma ett så stort magasin i ett område som enligt översiktsplanen är avsett för bostadsbebyggelse.
- Dagvattenmagasinen D4 och D5 föreslås bli anlagda vid mynningen av två stora dagvattenledningar strax öster om Lund. Vid regn kan vardera ledningen tillföra storleksordningen 5-10 m³/s. Det är alltså stora volymer som behöver utjämnas. Dessvärre är förutsättningarna för att bygga magasinerna dåliga. Marken stiger kraftigt på norra sidan, vilket innebär att stora jordvolymer måste bortschaktas om utrymme för magasinerna skall kunna erhållas. Måhända går det att bygga in ytterligare någon utjämningsvolym i själva ådalen men de topografiska förutsättningarna är dåliga.
- Åtgärd K3 avser uppbrytning av det kulverterade utloppet från Nöbbelövs mosse. Kulverten reglerar för närvarande vattennivån på mossen. Borttas kulverten måste regleringen utföras på annat sätt (exempelvis med dammluckor). I annat fall kommer maxflödena och därmed erosionsskadorna nedströms mossen att öka väsentligt. Med hänsyn till erforderligt schaktdjup för projektet och behovet av regleringsanordningar synes kostnaderna underskattade. Dessutom innebär ett genomförande kraftigt ökade drift- och underhållskostnader och kommer att väsentligt försvåra jordbruksdriften för markägaren.
- Åtgärden K4 innebär uppbrytning av en kulverterad del av Vallkärradiket. Denna åtgärd bör utgå ur planen. Kulverteringen genomfördes i början på 1980-talet och bekostades av VA-Verket. Anledningen till kulverteringen var att diket årligen drabbades av omfattande erosionsskador. De borttransporterade massorna förorsakade även emellanåt

stopp i trumman under landsvägen mot Stångby, vilket i sin tur skapade översvämningar uppströms. Passning av trumma, reparationer på slänter och skördeskador kostade årligen stora summor.

- Åtgärden F14 innebär att bäcken skall ges en ny sträckning på norra och västra sidan av reningsverket i Dalby. Orsaken här till är att den nuvarande sträckningen (Kulvert under reningsverksområdet) utgör ett vandringshinder för fisk. Förslaget är orimligt och bör utgå. Topografin i området medför att utförandet av den nya sträckningen innebär ett flera meter djupt schakt i erosionsbenäget material. Dessutom kommer huvudledningen till verket att få läggas som en akvedukt över diket eftersom nivåläget ej kan ändras. Motivet för det utomordentligt dyra projektet känns tunt. Värdet står ej i rimlig proportion till kostnaden (som är underskattad). Det finns ju ej mycket bäck kvar för fiskarna mellan reningsverket och samhällets kulvertar. Under torrperioder är ju sträckan ofta praktiskt taget torrlagd.

I övrigt anser Tekniska nämnden att planen bör kompletteras med en beskrivning av möjligheterna idag samt förslag på nödvändiga åtgärder för att det ska vara möjligt att kunna cykla hela vägen mellan Lomma - Lund och Genarp.

Kommentar:

Park- och naturkontoret: Planen omfattar endast vandringsledssträckor i anslutning till vattendragen. Vid genomförandet av delsträckor i planen kommer möjligheten till anslutning med befintliga vandringsleder att beaktas.

Planen kommer att kompletteras med ett inledande kapitel där långsiktigheten och frivilligheten i planen förtydligas, samt ett kapitel om skötsel och underhåll.

VA: Dagvattenåtgärder finns med i planen i viss omfattning. Utöver dagvattenmagasin har vissa flödesdämpande åtgärder, såsom avfasning av dikeskanter samt anläggning av våtmarker, föreslagits i planen men dessa åtgärder är inte tillräckliga för att råda bot på översvämningar i samband med höga flöden. Kommunerna (Lund, Lomma och Staffanstorp) har beslutat att dagvattnet inte ska hanteras inom det planerade Höjeåprojektet utan istället genom kommunernas VA-avdelningar.

I samband med revideringen av de kommunala översiktsplanerna och fördjupningar i dessa bör respektive kommun planera för åtgärder för att hantera ökade mängder dagvatten och översvämningar

Synpunkten beträffande åtgärd K4 kommer att beaktas i det fortsatta arbetet.

Synpunkten beträffande åtgärd F14 beaktas och utreds närmare inför eventuellt genomförande.

Angående föreslagen komplettering med avseende på cykelväg: Avsiktsförklaringen från uppdragsgivarna har varit en enkel vandringsled och inte en cykelväg. En cykelled innebär ett betydligt större ingrepp i landskapsbild och natur. Det finns inte heller ekonomiska förutsättningar att inrymma cykelvägar inom Höjeåprojektet.

Aktbilaga 58. Björnstorps och Svenstorps Godsförvaltning

Anser att Höje å landskapsvårdsplan är ambitiös, men ställer samtidigt frågan om åtgärderna är praktiskt och ekonomiskt möjliga. Ekologgruppen skriver i sitt förord att uppföljningen av tidigare investeringar visar att man överskattade nyttan, utfallet av t ex kvävereduktionen är endast ca 50 % av målet.

Arbetet bör istället läggas på förbättringar av de investeringar som gjordes på 90-talet.

Av de åtgärder som är föreslagna på Björnstorps Gods har förslaget att öppna upp kulvertar alldeles för många negativa effekter i förhållande till den eventuella nytta detta kan medföra. För att kunna bedriva rationellt jordbruk bör åtgärder som försvårar brukningen av marken undvikas. Vi håller på att skapa oss en bristsituation när det gäller tillgången på god lantbruksjord då naturkatastrofer och utbyggnad av infrastruktur mm tar stora arealer i anspråk.

Vi är givetvis öppna för en dialog gällande eventuella intrång på mark under Björnstorps Gods.

Kommentar:

Åtgärdsförslagen är frivilliga, varför markägarnas synpunkter givetvis kommer att beaktas.

Kulvertar i dåligt skick eller med dålig kapacitet kan ev. tas bort under förutsättning att markägaren är positiv.

Inför det fortsatta arbetet med Höjeåprojektet är skötseln en mycket viktig fråga.

Landskapsvårdsplanen kommer att kompletteras med ett avsnitt om skötsel av såväl åtgärder genomförda inom det ursprungliga Höjeåprojektet som planerade åtgärder inom

Höjeåprojektet II.

Kontakt kommer att tas för en förutsättningslös dialog om åtgärder.

Aktbilaga 59. SLU, fakulteten för landskapsplanering

Avstår

Aktbilaga 59. Höje å vattenavledningsföretag av år 1899, genom ordförande Lennart Svensson. Vattenavledningsföretaget finner planen synnerligen välgjord, men anser att det urbana intresset i allt för hög grad får stå över det agrara.

Kortare tätortsnära vandringsstråk, gärna handikappanpassat, ser dikningsföretaget gärna, men en vandringsled längs ån från Lomma till Genarp är förknippat med allt för många svårigheter. Det finns kraftfulla barriärer i form av Västkustbanan och E6:an och de ”undergångar” som nämns i planen torde, efter den havsnivåhöjning som ett flertal klimatexperter anser sannolik, komma att befinna sig under vatten större del av året. Dessutom är djurägarna i området, på grund av dålig erfarenhet, ovilliga att tillåta passage av djurovana personer. Vem ska bära ansvar för person-, djur- eller materiella skador och vem bär ansvaret för tänkta grillplatser och andra bekvämligheter jämte stråket?

Även återmeandringen av åns norra gren genom Västra Kanniks ängar är tveksam. Delar av ängen slåttas i första skörden och bärgningen av detta hö kommer sannolikt att försvåras. Då det dessutom finns en utarbetad täckdikningsplan för området, är brukaren för närvarande negativ till tanken.

Faunavårdande åtgärder i vattendraget, t ex. utläggning av block, kan inom vattenavledningsföretagets ansvarsområde inte komma ifråga förrän andra åtgärder har minskat rensningsbehovet. Önskemålet att låta betesdjur kunna beta ut i vattendraget är synnerligen tveeggat. Visserligen betar klövbärande djur av en del av vegetationen, men samtidigt avger de träck och urin, vilket knappast förhöjer vattenkvaliteten, och trampar dessutom sönder åbrinken med åtföljande erosion som följd. Till detta kan läggas att med olika djurhållare på de båda sidorna av ån, måste stängsel placeras i åfåran, vilket kommer att utgöra såväl avrinnings- som rensningshinder.

Däremot ser dikningsföretaget positivt på vissa vattenvårdande åtgärder under förutsättning att de inte försvårar ett rationellt brukande av åkermarken eller förorsakar ökade rensningskostnader. De ”beträdor” som finns idag, kommer kanske i en framtid att bli åker och/eller, på de lägre partierna, ge plats för invallningsvallar. Trädplantering måste utformas så att maskinrensning inte förhindras och skötselansvaret noga regleras.

Vattenavledningsföretagets medlemmar är beredda att medverka till öppning av kulvertar, avfasning av dikeskanter och anläggande av dammar, då dessa åtgärder sannolikt är fördelaktiga för vattenkvaliteten och eventuellt i någon mån kan begränsa dagvattenbelastningen.

Dikningsföretaget menar att skadeverkningarna av den ökande mängden dagvatten måste åtgärdas. Det är positivt att dagvattenmagasin är föreslagna i planen, men de föreslagna åtgärderna är inte tillräckliga. Målsättningen för dagvattenutsläppen bör vara att dessa inte belastar recipienten med större mängder vatten än väl-dränerad åkermark per tidsenhet.

Vad beträffar de i planen redovisade ”övriga vattenvårdande åtgärder” finner dikningsföretaget dessa knappast relevanta för den del av avrinningsområdet för vilket företaget ansvarar.

Kommentar:

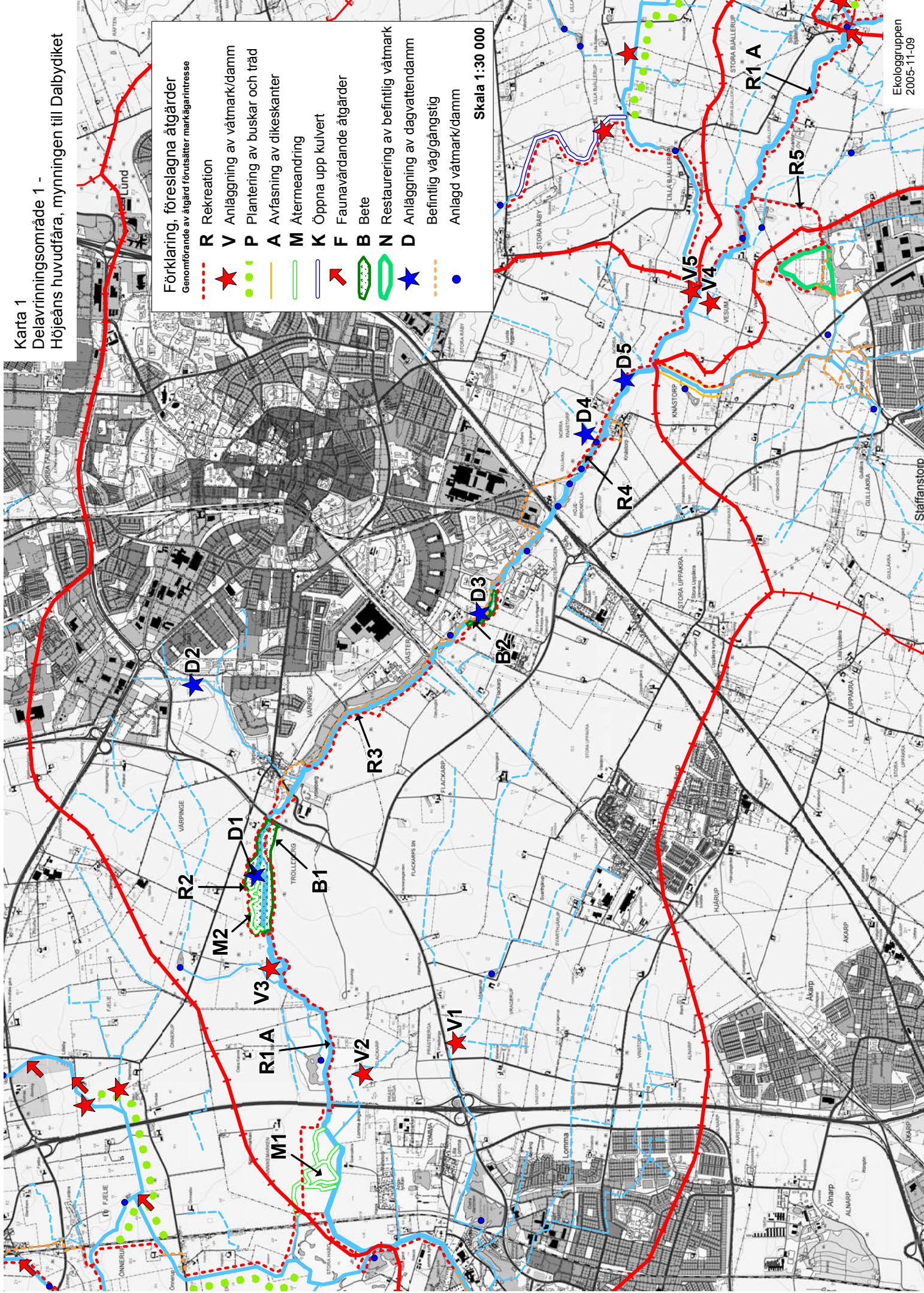
Projektet bygger på frivillighet hos markägarna/brukarna, varför synpunkterna kommer att beaktas i det fortsatta arbetet med planen.

Dagvattenåtgärder finns med i planen i viss omfattning, dock har kommunerna (Lund, Lomma och Staffanstorps) beslutat att dagvattnet inte ska hanteras inom det planerade Höjeåprojektet utan istället genom kommunernas VA-avdelningar.

I samband med revideringen av de kommunala översiktsplanerna och fördjupningar i dessa bör respektive kommun planera för åtgärder för att hantera ökade mängder dagvatten och översvämningar.

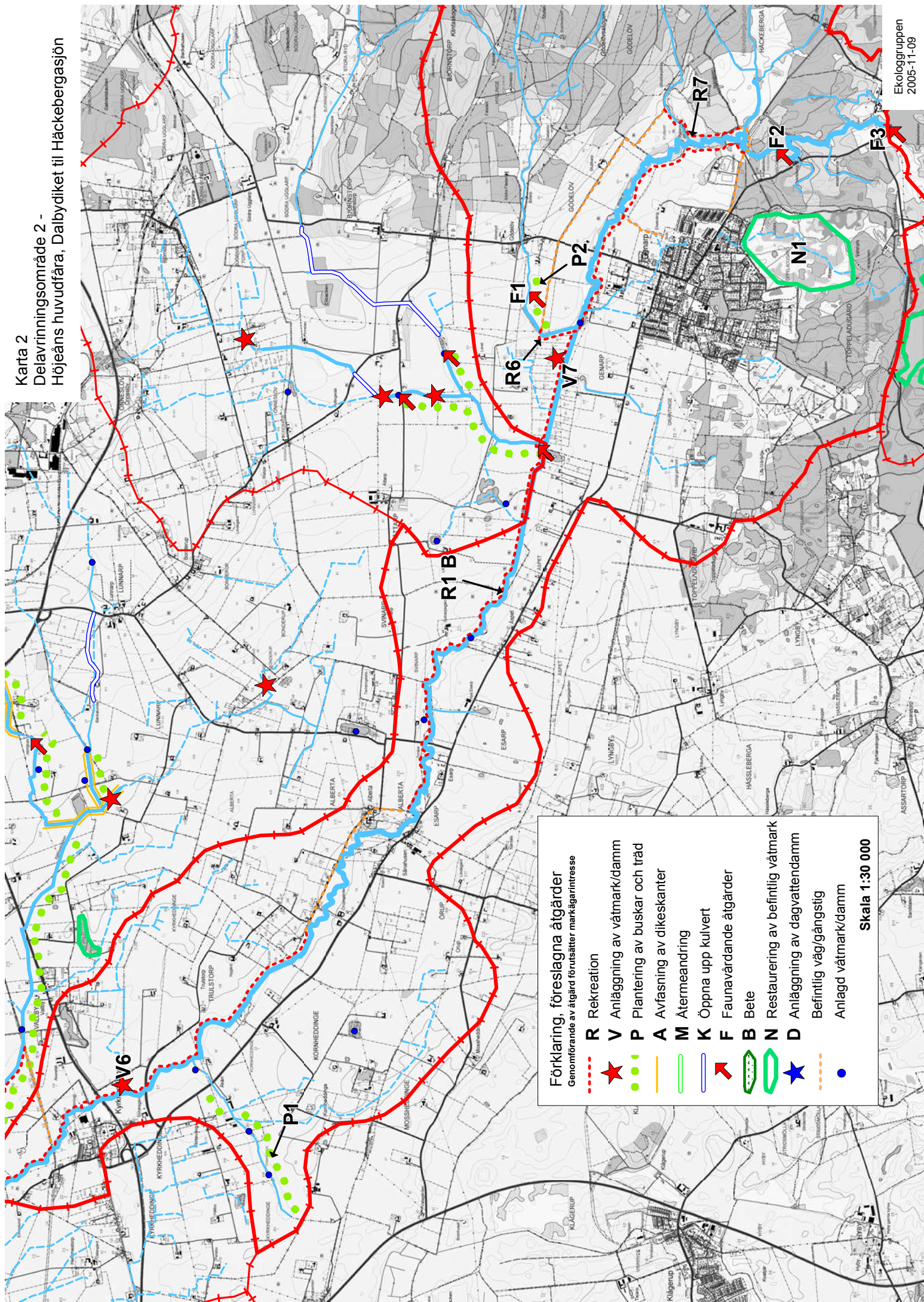
Karta 1

Delavrinningsområde 1 -
Höjeans huvudfåra, mynningen till Dalbydiktet

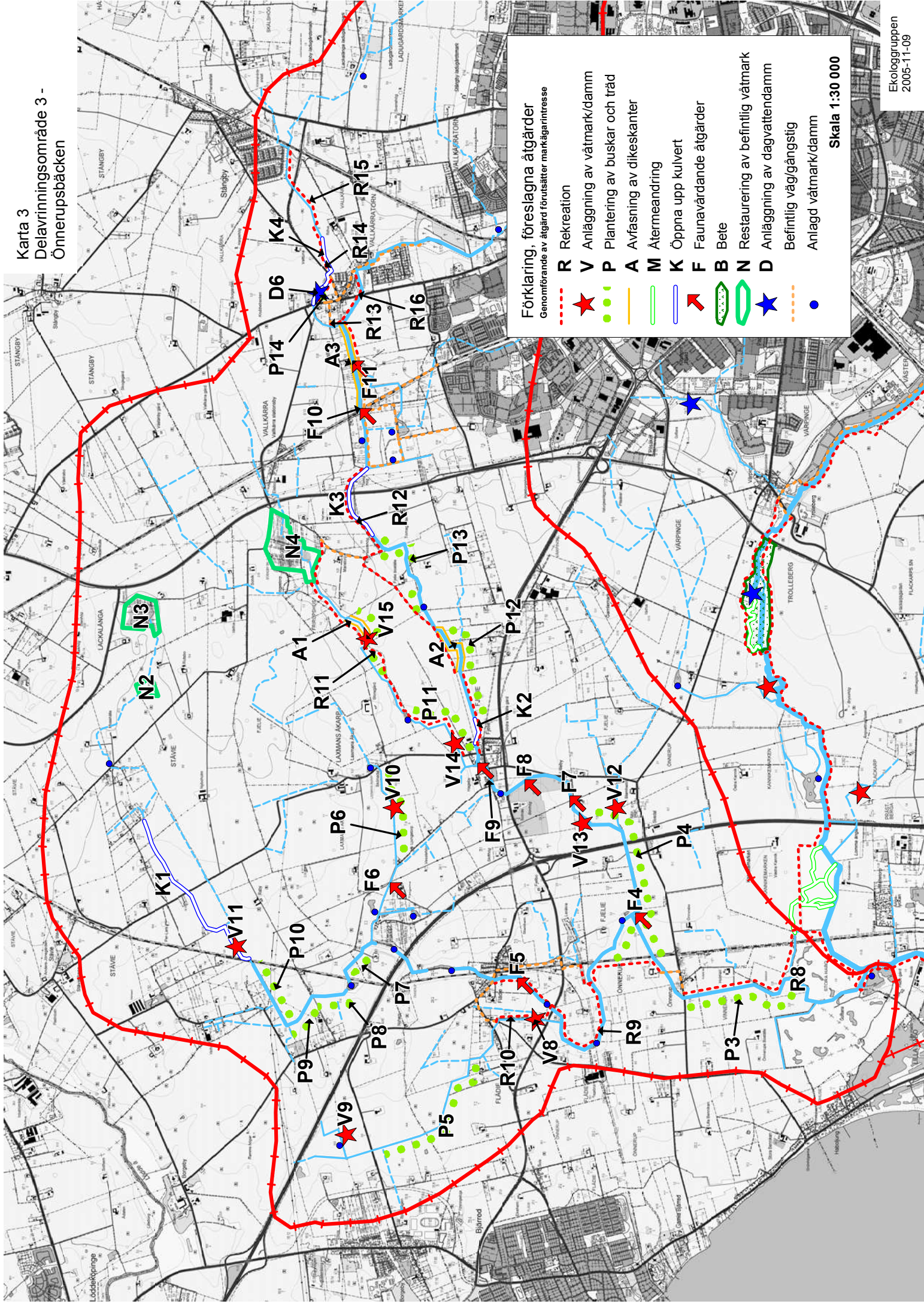

Karta 2

Delavrinningsområde 2 -
Höjeåns huvudfåra, Dalbydiktet till Håckebergasjön

Karta 3
Delavrinningsområde 3 -
Önnerupsbäcken

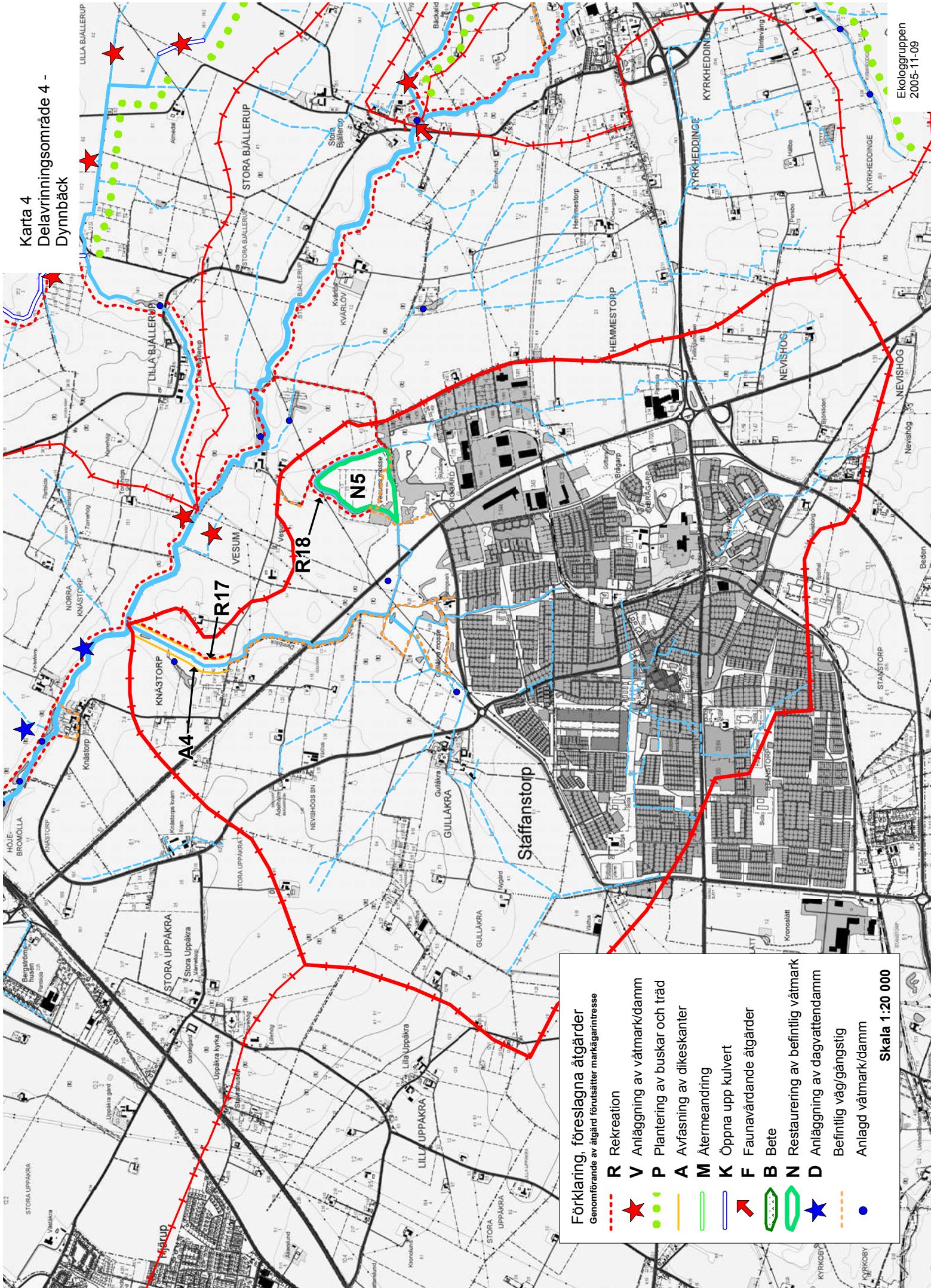
Karta 4
Delavrinningsområde 4 -
Dylnbäck

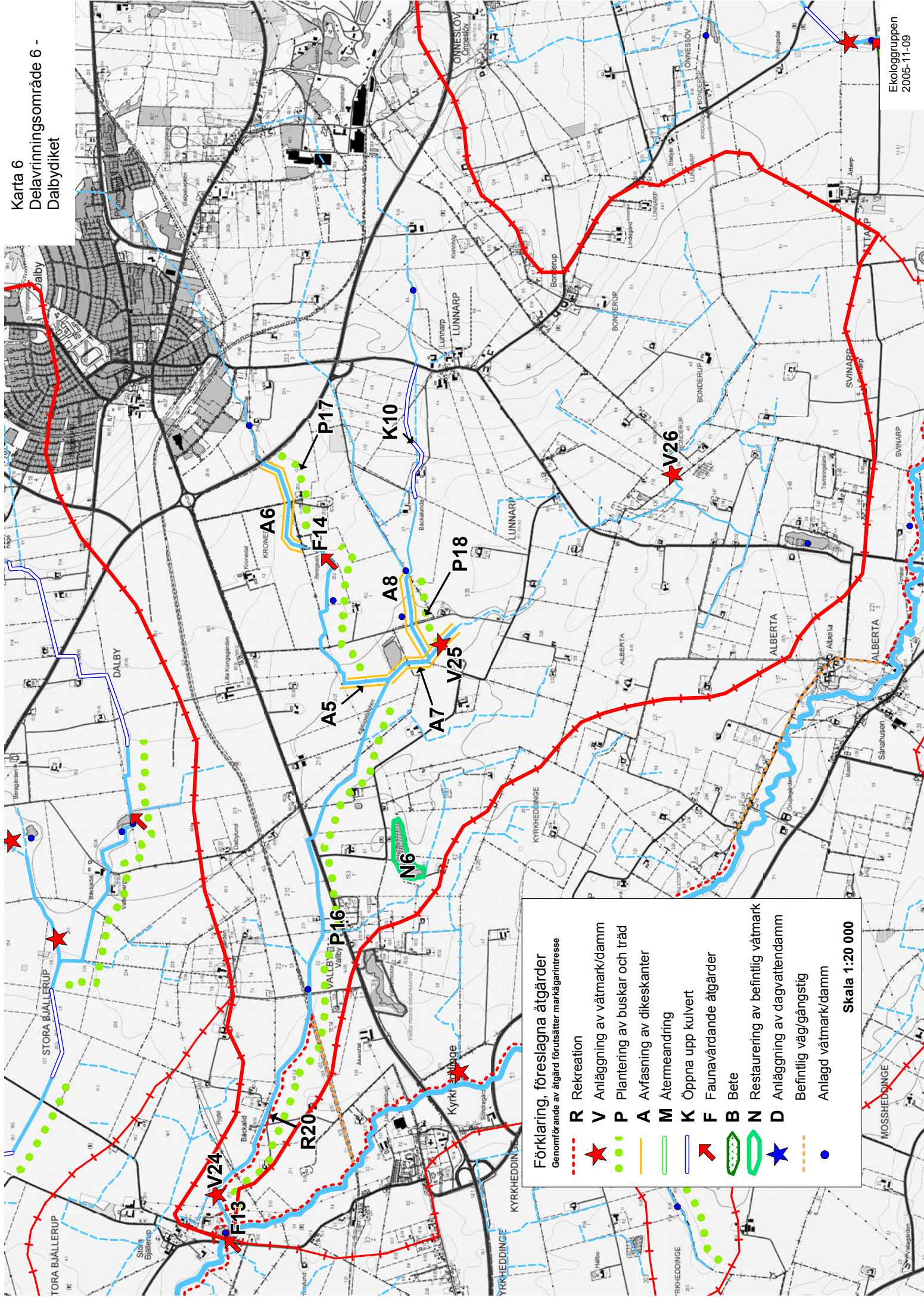
Ekologigruppen
2005-11-09

Förklaring, föreslagna åtgärder
Genomförande av åtgärd förutsätter markägareintresse

---	R Rekreation
★	V Anläggning av våtmark/damm
●●●	P Plantering av buskar och träd
—	A Avfäring av dikeskanter
—	M Återmeandering
—	K Öppna upp kulvert
↗	F Faunavärdande åtgärder
○	B Bete
○	N Restaurering av befintlig våtmark
○	D Anläggning av dagvattendamm
—	Befintlig väg/gångstig
●	Anlagd våtmark/damm

Skala 1:20 000

Förklaring, föreslagna åtgärder
Genomförande av åtgärd förutsätter markägareintresse

	R Rekreation
	V Anläggning av våtmark/damm
	P Plantering av buskar och träd
	A Avfasing av dikeskanter
	M Återmeandering
	K Öppna upp kulvert
	F Faunavårdande åtgärder
	B Bete
	N Restaurering av befintlig våtmark
	D Anläggning av dagvattendamm
	Befintlig väg/gångstig
	Anlagd våtmark/damm

Skala 1:20 000

Karta 7

Delavrinningsområde 7 - Björnstorpsbäcken

Förklaring, föreslagna åtgärder

Genomförande av åtgärd förutsätter markägarräntesse

R Rekreation

V Anläggning av våtmark/damm

P Plantering av buskar och träd

A Avfäring av dikeskanter

M Återmeandering

K Öppna upp kulvert

F Faunavårdande åtgärder

B Bete

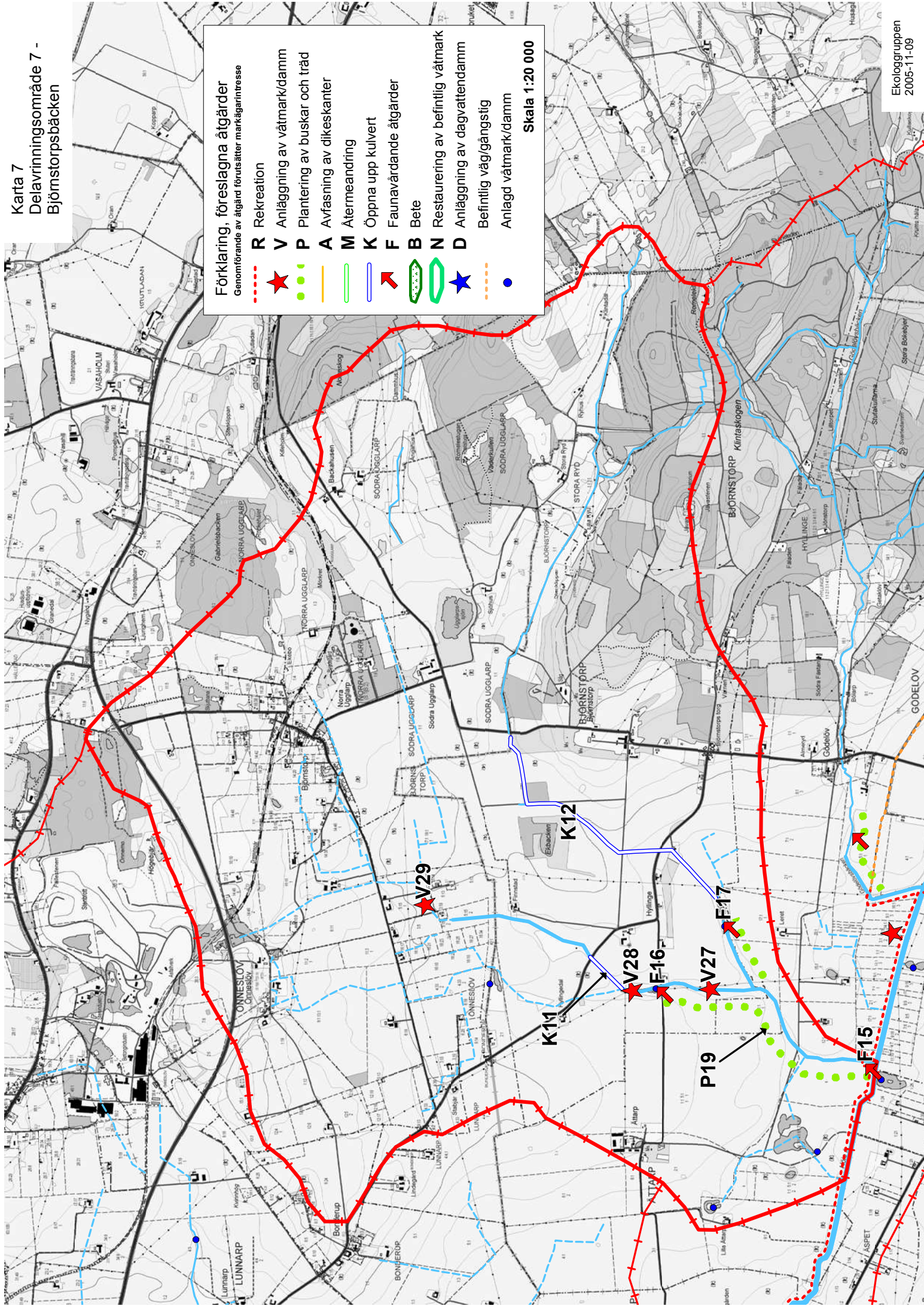
N Restaurering av befintlig våtmark

D Anläggning av dagvattendamm

Befintlig väg/gångstig

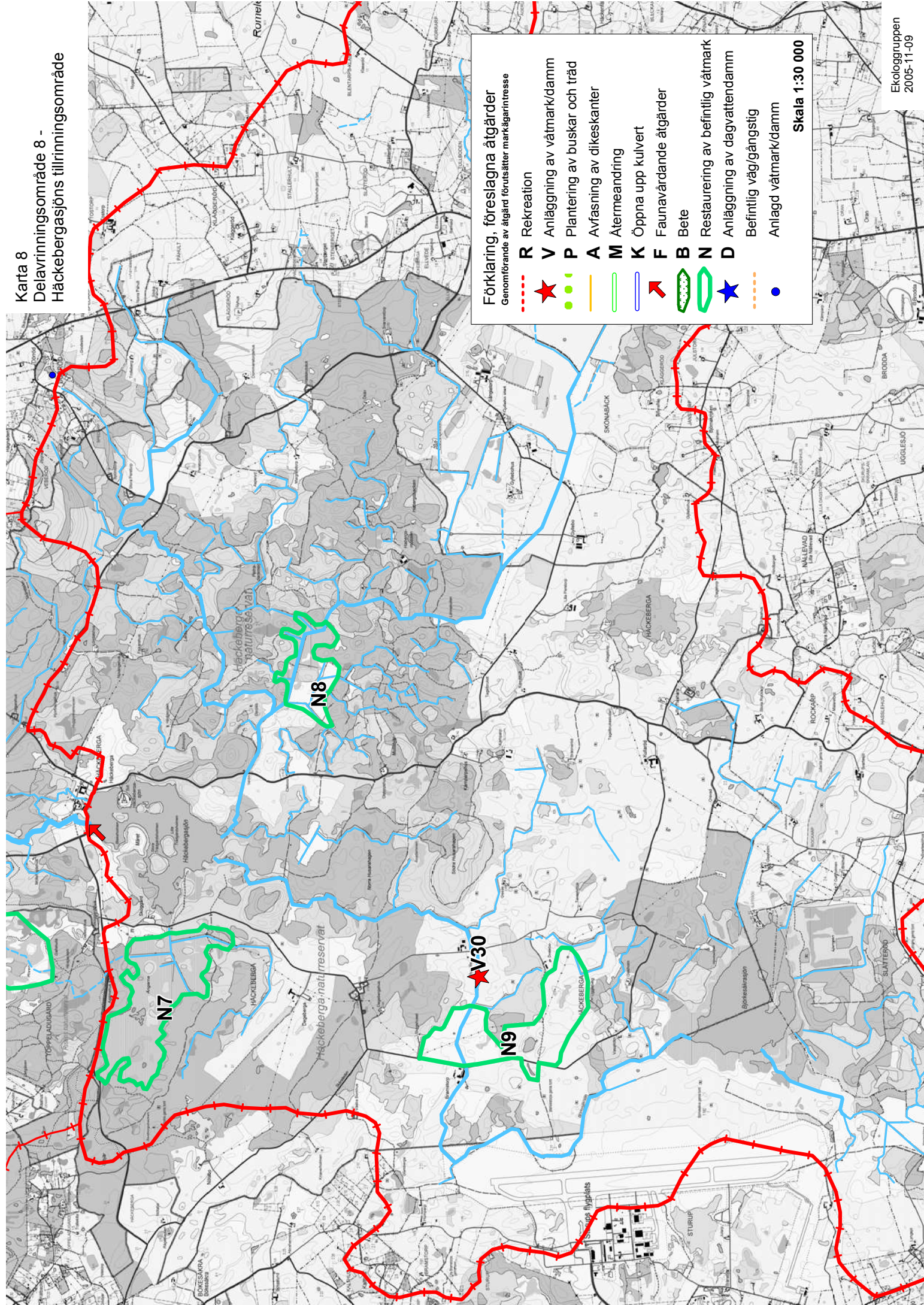
Anlagd våtmark/damm

Skala 1:20 000

Karta 8

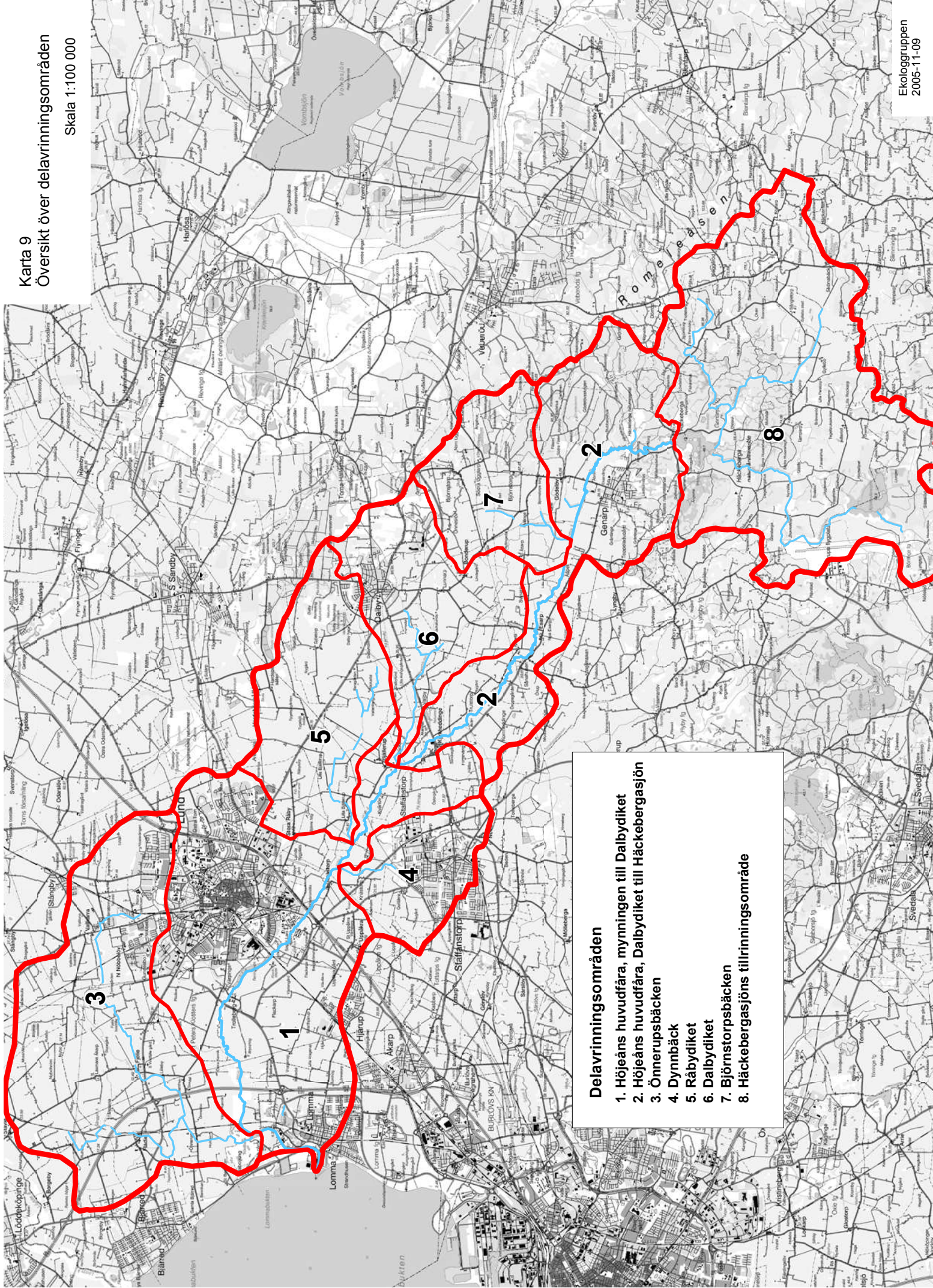
Delavrinningsområde 8 -
Häckebergasjöns tillrinningsområde

Karta 9

Översikt över delavrinningsområden

Skala 1:100 000

Karta 10

Våtmarksområden enligt

Skånska rekognoseringskartan 1812-1820

Skala 1:100 000

